

PEDAGÓGIAI KONCEPCIÓ

Geisbühl Tünde, Nagy Imre, Pók Tímea, Sinkó István

(Wrobel Péter közreműködésével)

1. Alapelvek, célok – szemléletmód

Célok

A program az érvényben lévő Nemzeti Alaptanterv (2012) céljait, alapelveit elfogadja, de a hangsúlyt még inkább az *aktív, cselekvő megismerésre* helyezi, különös tekintettel a megismerés sajátosságainak megtapasztalására és feltárására. Ezért a megtapasztalható világ tág köréből merít, és ehhez társítja a kortárs művészet példáit. E művekhez kapcsolódva a megismeréshez *általánosan szükséges képességeket* kívánja fejleszteni. A környezet feltárása kiterjed a belső környezetre is, és ebben kiemelt hangsúly esik a megismerés folyamatára és jellemző módzataira.

Mentális reprezentációink bizonyos karakterizálható formái a műalkotások példáival jeleníthetők meg. A tapasztalatok értelmező megközelítése során a módszerek között is helyet kap a *reflexió* és az *önreflexió*, és az ezzel kapcsolatos műalkotások is.

A gondolkodás fejlesztése művészeti tevékenységgel

A legáltalánosabb értelemben megfogalmazható cél a gondolkodás fejlesztése a művészeti megközelítési módok és a művészeti tevékenység segítségével. A kortárs művészet jelenségeit, példáit használjuk fel arra, hogy szélesebb körben is érvényesíthető képességek kibontakozását segíthessük velük. A teljes körű, *egészséges fejlődés* olyan cél, amit a legtöbb pedagógiai program a sajátjának tekint. Ehhez mi hozzátesszük azt, hogy figyelembe kell venni az agykéreg két felének funkcionális aszimmetriáját, és arányosan, kiegészítő módon kell működtetnünk verbális és vizuális befogadó rendszerünket (Hámori, 1985, 144). A vizuális nevelésre fókuszáló fejlesztéstől nem áll távol az integratív szemlélet sem. Célunk az is, hogy a műveltség területei között lehetséges *kapcsolatok* feltárását a tanulás folyamatába is bevonjuk.

A fejlődést a következő általános képességek körében kívánjuk támogatni

- kezdeményezés
- kísérletezés
- feltárás (megtapasztalás – megélés - megértés)
- asszociáció
- elemzés – kombinálás
- probléma kiemelés (meghatározás, azonosítás)

- koncepció alkotás, tervezés
- döntés
- kifejezés (kommunikáció több csatornán, csatornaváltással)
- folyamatszervezés (a megvalósítás során)
- megoldás (komplex elméleti és gyakorlati)
- összetett építkezés
- kifelé irányuló reflexió
- befelé irányuló reflexió (önreflexió)
- tapasztalatok az alkotófolyamatról
- fogalmi bázis a tág értelemben vett alkotófolyamathoz
- rugalmas gondolkodás
- együttműködés
- motiváció

A képességek kialakításának minőségére helyeződik a hangsúly, és ez alá rendelődik az elsajátítandó ismeretek köre.

Új tanulási formák

Nem az egyszerűtől az összetett irányába tartó építkezés elve felel meg a megismerés természetesebb szempontjainak, hanem az összetett helyzetben szerzett tapasztalatoknak az értelmezése, rendszerezése, absztrakciója, modellek alkotása. Fontos cél a környezet megismerése és a megismert elemek bevonása egy olyan nyitott rendszerbe, mely az elemek sokféle kapcsolódásra ad alkalmat, így a mi szempontunkból kiemelt jelentőségű vizuális információs kapcsolódásokra is. A megismerés folyamatának jelentős fázisa a kutatás és kísérletezés, amikor a jelenségek sokasága kerül felszínre. A kísérletező, felfedezéseken alapuló tanítási, tanulási módszer (*Inquiry Based Learning*) pedagógiai modellje a vizuális nevelésben is jól alkalmazható. Fontos feladat ezeknek a tapasztalatoknak megőrzése az alkotó megközelítés számára.

A környezet vizuális módszerekkel történő megismerése során *magának a megismerésnek a sajátosságai* is feltárulhatnak előttünk. Ez a tudás igen tág körben érvényesíthető, és *szellemi eszközzé*, munkamódszerré válhat. A kezdeményező megközelítést érdemes összekapcsolni a reflexió eszközeivel. Saját aktív részvételünk folyamatát is érdemes regisztrálnunk, és elemeznünk. Ez alkalmat ad számunkra, hogy módosítsunk a megközelítésünkön, és tágíthassuk szellemi eszközeink körét. Bár felfogó rendszerünk működése által már az észlelés szintjén automatikusan rendszerbe szerveződnek a benyomásaink, mégis külön figyelmet kell szentelni annak a folyamatnak, mely során tudatosan bontakoztatunk ki rendszert.

A célok vázlatos megfogalmazását azok megvalósítása követi, és ez nem volna lehetséges olyan szerkezet kialakítása nélkül, amely az egész és a benne foglalt részek megformálását,

elrendezését szolgálja, és ezzel egyben a kommunikációra is esélyt teremt. Az invenció mellett ez az alkotó megközelítés másik fő jellemzője. Az alkotófolyamat leírható úgy is, mint az invenciók és a rendszerré szervezés egymásra következő lépéseinek összetett folyamata (Taylor, 1983. 145; Ginnis, 2007. 42). Az alkotófolyamatnak ez a sajátossága kiterjeszhető a megismerésre is. Ezért fontos az, hogy *személyesen alakíthasson ki rendszert* az, aki tanul. Az is fontos, hogy személyes céljain túl *az együttműködés céljait is magáénak fogadja el*, legyen képes csoportban dolgozni, és csoporttársaival együtt fogalmazni meg közös célokat és kidolgozni a megvalósítás módszereit. Ez rugalmas gondolkodást, a változó körülményekhez való alkalmazkodást igényel.

Nevelési, fejlesztési célok (képességek, ismeretek, attitűdök fejlesztése)

Munkája során a tanár az alábbi fejlesztési célokat egymással összehangolva, egységes folyamatként valósítsa meg

- Az inspirálódás önálló, személyes forrásainak kitágítása,
- A nyitottság, a befogadó képességcsoport tevékenységbe ágyazott fejlesztése
- A rugalmasság, a kombinációs készség és a nézőpontváltás képességének erősítése
- Kapcsolatok, összefüggések felismerésének fejlesztése az egymáshoz közelebb és az egymástól távolabb eső területeken
- Egyre differenciáltabb, összetettebb, kifinomultabb döntési folyamatokban való jártasság fejlesztése
- Az egységge szervezés képességének kibontakoztatása mind konkrét képi, tárgyi, gondolati szinten, és e szintek között is
- Együttműködési képesség fejlesztése a másokkal való együttgondolkodás és együttes tevékenység során
- Reflexiókra való érzékenység, és az empátia fejlesztése
- Az önállóság és az egyéni kezdeményezés erősítése
- A reflexió és az önreflexió képességének kibontakoztatása

Várható eredmények

- Közvetlenebbé válik a diákok viszonya a kortárs művészettel.
- Több kapcsolódási pontot tudnak kialakítani általános tapasztalataik és a műalkotások között.
- Jobb lesz az átjárás az egészben való és a részletekben való megragadás között, ezáltal fejlődik a problémamegoldó képesség és a folyamatban való gondolkodás képessége. ennek az előnye várhatóan kihat a tanulás más területeire is.

- Erősödnek a kapcsolatok a gyakorlati megközelítési módok és az elméleti megközelítési módok között.
- Felismerhetőbbé válik a lappangó (tacit) tudás, mint forrás szerepe a diákok számára, miközben a tiszta, világos (explicit) forma megteremtésére tesznek kísérleteket.
- Általában véve fejlődik a kreativitás, ezen belül a nézőpontváltás, a rugalmasság, az eredeti megközelítés képessége.
- Az empátia jobban érvényesül a diáktársak között, tovább differenciálódik, és kiterjed a kortársakhoz és a társadalmi és művészeti szereplőkhöz való viszonyokra is.
- A személyiség fejlődésének részeként fejlődik a kritikai szemlélet és az önismeret
- A bizonytalanság tűrésének és a kudarc elviselésének a képessége javul, ezzel összefüggésben nő a kísérletező kedv.

Fenntartható innováció: a modul esélyei a közoktatásban

A közvetlen tapasztalatok megerősítik, hogy azok a gyerekek, akik megfelelő szituációban találkoztak kortárs művekkel, alapvetően érdeklődőek, mivel közel áll hozzájuk azok kifejezőmódja és látásmódja, hiszen mindez a napi vizuális élményeikkel is szinkronban van. Ez az elfogulatlan, közvetlen viszony lehet számukra a művészettel való ismerkedés első lépcsője, ami nem követel tőlük túlzott kezdeti erőfeszítést, előtanulmányt, és ez azonnali pozitív élményt, motivációt jelent számukra.

A pedagógusok megfelelő szemlélete biztosíthatja, hogy ez tartósan fenn is maradjon. A modul fenntartható akkor, ha a pedagógusok szemléletformáló, ismeretbővítő továbbképzésben részesülhetnek. Kiemelt szerepe van annak is, hogy a szakmai fejlődéshez szükséges információforrásokat és taneszközöket könnyen el tudják érni.

1. Tartalmak és módszerek

A modul innovatív tartalma

Tartalmában a program a környezethez és a belső folyamatokhoz fűződő tapasztalatot és tudást széles körre terjeszti ki. A művészeti példákat a kortárs művészet köréből választja. A program arra alapoz, hogy a megismerés folyamatában *az analógiák mobilizáló szerepet tölthetnek be*, átjárást biztosítanak a különböző területek között.

A tantárgyban úgy jelennek meg az ismeretek, hogy változatos módon tudjanak kapcsolódni más műveltségterületek képességfejlesztési céljaihoz. A Vizuális kultúra tantárgyhoz készült modulunk programjában szerepelnek más tantárgyakban is oktatott ismeretek, amelyek segítik a vizuális képességfejlesztés *integrálódását* az iskolai fejlesztés egészébe.

Programunk épít a már meglévő, összetett tapasztalatokra, a korábban megszerzett ismeretekre. Kiindulópontnak tekinthető az a szemléleti megközelítés, amely nem tiszta lapként kezeli a tanuló embert, hanem olyanként, aki az őt érő hatások és saját tapasztalatai szövedékében él. A tanuló *képes rá, hogy ő maga kezdeményezzen*. Nem az egyszerűtől az

összetett irányába tartó építkezés elve felel meg a megismerés természetesebb szempontjainak, hanem az összetett helyzetben szerzett tapasztalatoknak az értelmezése, rendszerezése, absztrakciója, modellek alkotása. Ezzel párhuzamosan az alulról fölfelé építkezés is szükséges, mert e nélkül egyes képességek kifejlődésének hiányában a további lehetőségek lezárulhatnak.

Célunk a belülről motivált, cselekvő megközelítés. Az aktív megismerés folyamán új megközelítési módokat előhívó, innovatív attitűd bontakozhat ki. A tényszerű ismeretekből a fantázia által új összefüggés generálódhat. A tudás bármely területéhez kapcsolódó ötletnek, meglátásnak szerepe lehet az alkotó képességek kibontakoztatásában.

A racionális – irracionális összekapcsolása (fantázia)

Ha a megismert, tényszerű, oksági rendszerből kilépünk, váratlan, a rendszertől távoli, független lehetőségek bukkanhatnak fel, melyek nem magyarázhatók meg hitelt érdemlően a megszokott módon – a keretektől ki kell lépni, ez a feltétele annak, hogy valami új jelenhessen meg.

Célok megfogalmazásának generálása és döntési helyzetek biztosítása

A képzőművészet bizonyos kortárs jelenségei a megismerés kezdeményező, cselekvő formáit erősíthetik meg bennünk, és ez alkalmat ad arra, hogy döntési helyzetekben próbálhassuk ki magunkat. A tanuló ember számára biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy célokra szerveződő tevékenység és döntések során szerezhessen tapasztalatokat. Biztosítani kell, hogy hathassanak rá mind a személyes, mind a közös célok. Ennek kiemelkedő szerepe van a személyiség alakulásában.

Lehetőség teremtése rendszer kialakításának közvetlen megtapasztalására

Bár felfogó rendszerünk működése által automatikusan rendszerbe szerveződnek a benyomásaink már az észlelés szintjén, mégis külön figyelmet kell szentelni annak a folyamatnak, mely során tudatosan bontakoztatunk ki rendszert. A célok megfogalmazását azok megvalósítása követi, és ez strukturális szervezési folyamatok nélkül nem lehetséges (Taylor, 1983). Ezért fontos az, hogy *személyesen alakíthasson ki rendszert az, aki tanul.*

Ismeretanyag és aktív megismerés – parafrázis

Az ismereteket nem egy elve elrendezett sorban bővítjük. A képességek fejlesztése során az ismereteket akkor hívjuk be, amikor szükség lesz rájuk. Nem is feltétlenül mindig ugyanazokra az ismeretekre van szükség, mert a fejlesztés lépései során érzékenyen kell reagálni az adott pillanatnyi állapotokra. Azt a viszonyt, amelyben a képességek fejlesztéséhez igazodik az ismeretanyag, leginkább egy feladattípus bemutatásával lehet szemléltetni.

Programunkban a *parafrázis* készítése rendkívül fontos feladattípus – olyan „átírás”, átdolgozás, amelyet értelmezéssel kötünk össze. A parafrázis készítése során a *cselekvő feltáráshoz* társulnak a megismerhető információk. Összetalálkozhatnak benne az értelmi és az érzelmi folyamatok, és tartalmaik kölcsönösen hathatnak is egymásra. A parafrázis olyan

típusú feladat, amely alkalmat teremt a szemiotikai megközelítés számára, az értelmezés és a jel alkotás során. A megoldási lehetőségek számos irányban nyitottak, a képpalkotás, a tárgyalkotás, a téri szerveződés, az időbeli strukturálódás irányába egyaránt kiterjedhetnek.

A választott művel kisebb vázlatok és jegyzetek, vagy sorozat készítése során ismerkedhetünk, eleinte a pillanatnyi személyes kapaszkodók, mint kiindulópontok felől közelíthetünk hozzá. A parafrázisok készítése során *sajátos dinamika* érvényesül. A felszíni kapcsolatoktól az egészen mély tartalmúakig juthatunk el. Igen közel kerülhetünk az eredeti műhöz, és el is távolodhatunk tőle. Eközben szinte észrevétlenül folyik az elemzés és a rendszerré szervezés, az alkotás.

A cselekvő és az elemző megragadás módjait egyesítjük, és eközben *az ismeretszerzést összekötjük az alkotófolyamattal*.

A kortárs művészet megközelítésének sajátos lehetőségei

A kortárs művészet tárgya, és inspirációs forrásai tekintetében rendkívül sokszínű, vonatkoztatási rendszere pedig nyitott. A műalkotások arra adnak nekünk esélyt, hogy sajátos szemléletmód szerint közelíthessük meg a világ dolgait. Egy ponton túl megszűnhet a határ műalkotás és élet között. Ahogy az életben elénk kerülő dolgokra reagálunk, úgy reagálhatunk műalkotásokra is és fordítva. Megmarad azonban az a lehetőség is, hogy ne lépjük át ezt a pontot, és a műalkotást ne az élet részeként fogjuk fel, hanem olyan lehetőségként, amely valamit felmutat, közvetít számunkra az életből. Valójában, amíg még beszélhetünk műalkotásról, e körül a pont körül mozgunk. Azok a művészeti formák, amelyek ránk hagyományozódtak, megkönnyítik számunkra a műtárgyak felismerését. Számos módon specializálódtak, ezzel gazdagították a világunkat.

A kortárs művészet spektruma igen széles, jelenségei szerteágazóak, ezért nem vállalható fel olyan megközelítés, amely a karakterizálását tűzné ki célul. Ennek ellenére többnyire jellemző az, hogy *a művek nyitottak, és hogy kommentárt igényelnek*. Az a metódus, ami a nagy stíluskorszakok, vagy a karakteres irányzatok megközelítésében alkalmazható, várhatóan nem lesz sikeres a kortárs művészet megközelítésekor. A kortárs művek elemző megközelítésének társulnia kell a kezdeményező, cselekvő, alakító, átformáló megtapasztalással, és számos lehetséges kapcsolódási pont feltárásával. A kortárs művészet köréből ennek megfelelően válogat a program az egyes jelenségek példái közül. E jelenségek elsősorban nem stílusok és műfajok, mert a kortárs művészet számos alkotása nem ezek által ragadható meg leginkább. Sokkal meghatározóbb az, hogy egy-egy alkotás hogyan választ ki és hogyan vet fel egy problémát, és hogy milyen sajátos kifejezési módot teremt, amikor ezt elénk tárja, így számos ismert médium mellett új, váratlan területen is megnyilvánulhat, szokatlan összefüggéseket is feltárva.

A kortárs művek megragadása során nem egy kijelölt pályát követünk, nyitottságuk alkalmat ad arra, hogy kötetlenül közelíthessük meg őket, egyszerre több irányból is. Ez a sajátosság jól kihasználható az általános iskolában, annak is leginkább az elején, hiszen éppen megfelel az iskoláskorú gyerekek érdeklődésének, a világ dolgaihoz való felfedező viszonyának. A kortárs

művészet tekintetében pedig felkínálkozik az a lehetőség, hogy a diákok közvetlenebb kapcsolatba kerülhessenek alkotásokkal, alkotói attitűdökkel.

Nem célravezető az a gyakorlat, ami egy leegyszerűsített kommunikációs sémát követ, amely során a műtárgyra távoli objektumként tekintünk, és aminek az üzenetét mi, a befogadók majd megfejtjük az elemzés során. Ahelyett, hogy ezt az igen leegyszerűsített kommunikációs sémát követnénk, a beavatkozás, az átalakítás, és az átértelmezés aktaiban tárulhat fel előttünk számos út a műhöz közelítve, és a műtől eltávolodva. Mindezt rögzíthetjük fogalmakkal, képekkel és tárgyakkal egyaránt. A képzőművészet bizonyos kortárs jelenségei a megismerés kezdeményező, cselekvő formáit erősíthetik meg bennünk, és ez alkalmat ad arra, hogy döntési helyzetekben próbálhassuk ki magunkat.

A kortárs művészet tanítása során a kezdeményezés, a cselekvés, döntés támogatása nagy kihívást jelent ez az értékelés szempontjából, hiszen az értékelésnek mindig kötődnie kell viszonyítási pontokhoz. A kínáló lehetőségek közül a portfólió és a kreativitás vizsgálata közelíthet megfelelően ehhez, ami az életkor növekedésével szinkronban, egyre inkább kiegészülhet a szemiotikai feltárásban való jártasság vizsgálatával. Ekkor színre léphet, majd fokozatosan bővíthet a paletta a kódok szerinti megközelítéssel is, feltárva az alkotások egyre több rétegét. Erről bővebben a 3. részben szólnunk majd.

A kortárs művészet sajátos jellege folytán nem a történeti megközelítést helyezzük előtérbe, de művészettörténeti és kultúrtörténeti kapcsolódási pontokat alkalmazunk. A megismerés *széles spektrumára* helyezzük a hangsúlyt, ezért a forrásanyagot elsősorban *nem művészettörténeti szempont* szerint tárgyaljuk, hanem aszerint hogy miként kapcsolódhatnak az alkotások más tudásterületekhez - a történeti szempont csak ezen belül, vagy ezzel párhuzamosan kap szerepet.

Módszerek

Törekvünk, hogy olyan közvetlen *lehetőséget kínáljunk fel* a tanároknak, ami segíti őket abban, hogy saját igényeik szerint folyamatosan át tudják alakítani a programjukat. A közösen kidolgozott témák kapcsolódhatnak a tudás tág területeihez, és érinthetnek iskolai tantárgyakat is. Ehhez célszerűen olyan *feladat típusokat* tervezünk, amelyeket módosítani és *kombinálni lehet*, amelyek adaptálhatók az újabb és újabb helyzetekre. Az alábbiakban módszertani alapelveinket ismertetjük.

A dinamika elve

A program alapját képező módszerekben *a dinamika elve* érvényesül, ezt a műalkotások egy különös sajátossága teszi lehetővé, az, hogy többnyire könnyen megragadható formában jelennek meg, ugyanakkor a mibenlétük körül mindig *kérdések generálódnak, és ebből fakadóan nyitottak*. Az alkotások nem pusztán közlések, hanem lehetőséget kínálnak fel a számunkra, hogy megközelíthessük őket.

Egyéni és csoportos feladatok

Fontos célunk az együttműködési képesség fejlesztése, ennek szempontjából különösen értékes a közös munka. Formái változatosak lehetnek - például páros kiállítás vagy bemutató

tervezése közösen kitalált programmal - később meg lehet próbálni ezt több résztvevővel is. A művészekkel való együttműködés elősegítésére célszerű kisebb kiállításokat, bemutatókat szervezni, de gyakrabban, hogy jelenlétük folyamatosan tudjon hatni az iskolai környezetre. Fórumot teremthetünk a számukra úgy, hogy folyamatosan biztosítjuk részükre a nyilvánosságot az iskola közös tereiben, belső információs hálózatán, honlapján, és szélesebb körben is. A diákok változatos témákra szerveződő közös munkái ugyanilyen figyelmet érdemelnek.

A csoportos feladatok során közvetlenül megtapasztalható, hogy milyen élmény az, ha *több személy tudása összeadódik és egymásba szerveződik*. A közös eredménnyel nem zárul le a folyamat, hatására további izgalmas, új lehetőségek tárulhatnak fel. Ez kiegészíti a túlnyomórészt egyéni feladatokat előtérbe helyező iskolai gyakorlatot, és egyúttal gazdagítja is a tudásról alkotott képzetet, *bekapcsolva a személyes tudást egy nagyobb rendszerbe*.

Szemiotikai megközelítés

A jelekkel foglalkozó tudományok jelölnék ki olyan nyitott, teret, amelyben nagy szabadságfokkal közelíthetünk a műalkotásokhoz. Ennek során kapcsolatokat tárhatunk fel a világ objektívnek tekinthető részei és a róluk alkotott saját reprezentációink (gondolataink, képzeleteink) között. Vizsgálhatjuk azokat a jeleket, amelyekkel kifejezzük magunkat, és azt is, hogy miként működnek a jelek az emberek közösen kialakított szokásaiban.

A módszerek felől nézve a szemiotikai megközelítés szerepe az, hogy a közvetlenül ható egységes élményt össze tudjuk kapcsolni az elemzés módszerével. A szemiotikai összefüggéseket feltáró, elemző megközelítést össze lehet kötni variációk készítésével is. Nem csak verbális eszközöket alkalmazhatunk a művek megragadásához, hanem kiegészíthetjük őket a tervezés és alkotás, illetve vizuális ábrázoló módszerekkel végzett elemzés során szerzett közvetlen tapasztalatok élményeivel, és közelebb juthatunk az alkotások teljesebb hatásmechanizmusához is.

Eközben *a verbális és a nem verbális megközelítési mód kölcsönösen támogatja egymást*. Az érzékletes, átfogó tapasztalás és a verbális, analízis elrendezés közti *átfordítás* önkéntelen gyakorlása során ez a funkció fejlődik. Könnyebb lesz érzékletesen elképzelni és megjeleníteni a szavakkal leírt tartalmakat, másfelől az érzékletesen megnyilvánuló képzeteket is könnyebb lesz fogalmi egységekből összeálló rendszerre szervezni. Részben hasonlít ez arra, ami az irodalmi szöveg írásakor és a geometria feladat megoldásakor zajlik, csak egyszerre több közvetlen tapasztalati csatorna vesz részt a folyamatban.

Tételesen kifejtő szemiotikai elemzést nem végzünk 5-6. osztályban, de a fogalmi megközelítést a cselekvő megoldásokkal párhuzamosan kezelve minderre előzetesen érzékennyé tehető a diákok. A 9.-11. osztályban már alkalmazható a szemiotikai megközelítés, amely a korábban szerzett tapasztalatok alapján már nem lesz már teljesen ismeretlen a tanulók számára.

Történeti megközelítés és térbeli elhelyezés aktív felkutatással

A térbeli, időbeli kapcsolatok és a művészettörténeti szemlélet kialakítására készülhet olyan társasjáték, amelyben **hely és idő szerint rendezhetők el az események**. A művészettörténeti forrásokat ebben helyezhetik el a diákok. Kiegészülhet ez a rendszer más információkkal is, és idővel egyre gazdagabb kép formálódhat belőlük. Miközben a játék tervezése folyik, *a diákok kutatnak*, kapcsolatokat tárnak fel, és ez a folyamat is a tanulás részévé válik.

A tantárgyban úgy jelennek meg az ismeretek, hogy változatos módon tudjanak kapcsolódni *több, eltérő speciális területhez*, és ezzel segítsék a képességek fejlődését. A vizuális kultúra tantárgyba más tantárgyakból behívott elemek a megismerés többreterű és átfogóbb tapasztalatában *integrálódhatnak*. A kortárs művészet köréből ennek megfelelően válogat a program az egyes jelenségek példái közül.

A környezet feltárása és a feltárt elemek bevonása egy nyitott rendszerbe

A megismerés folyamatának jelentős fázisa a feltárás, amikor a jelenségek sokasága kerül felszínre. Fontos feladat ezeknek a tapasztalatoknak megőrzése az alkotó megközelítés számára. Egy nyitott rendszer lehetőséget nyújthat arra, hogy változatos módon közelíthessük meg őket. A rögzítés erre alkalmas eszközeit érdemes kikísérletezni.

Más tantárgyak területeiről és még azokon túl is szabadon lehet ötleteket gyűjteni. Ennek változatos formái lehetnek: napló, vázlatfüzet, képi és hang dokumentáció, fotó, mozgókép, rögzített hang.

A racionális – irracionális összekapcsolása (fantázia)

Ha a megismert, tényszerű, oksági rendszerből kilépünk, váratlan, a rendszertől távoli, független lehetőségek bukkanhatnak fel, melyek nem magyarázhatók meg hitelt érdemlően a megszokott módon – a keretektől ki kell lépni, ez a feltétele annak, hogy valami új jelenhessen meg.

Modellszerűség

A modellszerűség a rugalmasan szerveződő tapasztalatok megnyilvánulása, az elfogulatlan feltárás alkalmat teremt arra, hogy új sémák szerveződhessenek, és irányíthassák a további megismerést. Lehetőség nyílik arra, hogy fokozatosan feltáruhásson maga a megismerő folyamat is, hogy például egy gondolati sor, vagy szerkezeti formai variációk egymásra következésének a lépései felismerhetővé válhassanak.

A megismerési folyamatok feltárásának a tapasztalatai igen széles körben, számos terület alkotói megközelítése során érvényesülhetnek. Ez lehet az alapja annak a kapcsolatnak, ami a művészeti és tudományos területek között is kialakítható.

A kommunikáció széles spektruma

A tapasztalataink jelentős részéhez nem közvetlenül, hanem áttételesen jutunk hozzá. Emberek közvetítik képzeiteiket, gondolataikat egymás között, változatos csatornákon. Ezek a csatornák fontos szerepet játszanak abban, hogy hogyan formálódik az a tartomány, amit

második természetnek, teremtett, társadalmi környezetnek nevezünk, és amelytől képzeink jó részét is kapjuk. Az, ahogy megközelítjük a világ dolgait, nem független azoktól a csatornáktól, amelyeken megnyilvánulunk, mert befolyásolják a szemléletünket. Ezért, ha az a célunk, hogy sokoldalú viszonyt bontakoztassunk ki magunk és a világ között, a kommunikáció változatos formáit is meg kell ismernünk.

Csatornaváltás

Az alkotás folyamán a meglévőkhöz képest valamilyen új elrendeződés kibontakozását tapasztaljuk meg. Ennek során sok belső kapcsolat szerveződik át. Mindez összefügg azzal, hogy *a gondolkodásunkat is befolyásoló csatornák között mennyire tudunk szabadon mozogni*. Ezért fontos az, hogy a csatornaváltásokra a kommunikáció eltérő formái között tudatosan is felkészüljünk. Eközben, a sok átalakító művelet során új tapasztalatokat szerzünk. Az eltérő csatornák közötti átjárás által rugalmasabbá válunk megközelítési módjainkban. .

Problémát felvető, sejtető kommunikáció

Azok, akik tanítanak, több lehetőség közül választhatnak akkor, amikor eltérő célokhoz keresnek kommunikációs formát. Ha az a cél, hogy az, aki tanul, erőfeszítést tegyen a saját önállóságának kifejlesztése érdekében, és hogy megfogalmazza saját céljait, akkor ennek megfelelően nyitott kommunikációt érdemes alkalmazni. Ekkor a tanár kommunikációja nem terjedhet ki minden részletre, ezért a felvetett problémát a diákoknak kell pontosítaniuk, és *maguknak kell a feladatukat is végső formájában meghatározniuk*.

Műhely elv - személyes preferenciák és kölcsönhatások

A műhelymunka során eltérő tevékenységek folynak párhuzamosan, és ez természetes forrása annak, hogy a résztvevők *egymástól tanulhassanak*.

A problémaválasztásban érvényesülhetnek a személyes preferenciák, vagy a csoport által meghatározott célok. A tervezett és menet közben módosított célok egy félév során úgy is teljesülhetnek, ha *nem azonos ütemben* végzik el a feladatokat a tanulók. Egy vázlatos feladatcsoportból tetszőlegesen választhatják ki, hogy melyikkel szeretnék kezdeni, és a többit is saját döntésük szerint, nekik tetsző sorrendben oldhatják meg. Személyek és csoportok is választhatnak így feladatokat.

Előnye lehet ennek a módszernek az, hogy a párhuzamosan más feladatokon dolgozók eltérő tapasztalatokat szerezhettek egymástól, és így több hatás egyszerre érheti őket. Az eltérő feladatok közötti áthallás fokozhatja az alkotó teljesítményt. Az egyszerre érkező sokféle hatás felkeltheti az igényt a belső, személyes rend iránt.

Nehézséget jelenthet, hogy több feladathoz egyszerre kell biztosítani a feltételeket, és az értékelést nehezítheti az, hogy a korábban elkészült feladatok, mint kimunkált eredmények túlzottan befolyásolhatják azokat, akik később kezdenek hozzá hasonló feladathoz. Ekkor azoknak a megoldása, akik elsőként küzdöttek meg egy problémával, könnyen másolható mintává válhat. Ez kiküszöbölhető, ha az új megoldások keresése belső igénnyé válik. Fontos, hogy az egymástól tanulás ne a megoldások szimpla átvételét jelentse, hanem áttételesebb

módon valósuljon meg, például új célok megfogalmazásával. Olyan attitűd kialakítását igényli ez, amelyben az újdonság kihívása csábítóbb, mint a biztonság érzetét nyújtó jól ismert út.

Elfogulatlanság

Fontos, hogy elfogulatlanság érvényesüljön a megismerő folyamatban, az előzetes mintákat időlegesen függesztjük fel, hogy saját elsődleges tapasztalataink juthassanak érvényre. Később összevethetjük majd az elsődleges tapasztalatainkat az előzetes mintákkal.

Az elfogulatlan megközelítés több problémát vet fel. Már az észlelés maga is sémákhoz kötődik, ugyanakkor az újabb ingerek hatására ezek a sémák gyorsan át is szerveződhetnek. A fogalmi gondolkodás sémái jelentenek nagyobb nehézséget, mert tartósan befolyásolják, hogy milyen információkat vegyünk figyelembe, és milyeneket zárjunk ki, és az előzetes várakozás által az észlelésre is kihatnak. Átszervezésük hosszabb időt igényel. Az a próbálkozás, hogy kíséreljük meg időlegesen felfüggeszteni előzetes várakozásainkat, és engedjük, hogy hassanak ránk a benyomások, éppen azt a célt szolgálja, hogy *fogalmi sémáink is rugalmasan átszerveződhetnek*.

Várható eredmények

- Közvetlenebbé válik a diákok viszonya a kortárs művészettel.
- Több kapcsolódási pontot tudnak kialakítani a mindennapi életben szerzett tapasztalataik és a műalkotások között.
- Jobb lesz az átjárás az egészben való és a részletekben való gondolkodás között, ezáltal fejlődik a problémamegoldó képesség és a folyamatok érzékelése, Ez a gondolkodási mód várhatóan kihat a tanulás más területeire is.
- Erősödnek a kapcsolatok a gyakorlati és az elméleti megközelítési módok között.
- Felismerhetőbbé válik a lappangó (tacit) tudás, mint forrás szerepe a diákok számára, miközben a tiszta, világos (explicit) forma megteremtésére tesznek kísérleteket.
- Általában véve fejlődik a kreativitás, ezen belül a nézőpontváltás, a rugalmasság, az eredeti megközelítés képessége.
- Az empátia jobban érvényesül a diáktársak között, tovább differenciálódik, és kiterjed a kortársakhoz és a társadalmi és művészeti szereplőkhöz való viszonyokra is.
- A személyiség fejlődésének részeként fejlődik a kritikai szemlélet és az önismeret
- A bizonytalanság tűrésének és a kudarc elviselésének a képessége javul, ezzel összefüggésben nő a kísérletező kedv

Fenntartható innováció: a modul esélyei a közoktatásban

A közvetlen tapasztalatok megerősítik, hogy azok a gyerekek, akik megfelelő tanítási helyzetekben találkoztak kortárs művekkel, alapvetően nyitottan és érdeklődve fogadják az alkotásokat. Közel áll hozzájuk a kortárs vizuális művészetek kifejezőmódja és látásmódja, hiszen ezek a napi vizuális élményeikkel is szinkronban vannak. Ez az elfogulatlan, közvetlen

viszony lehet számukra a művészettel való ismerkedés első lépcsője, ami nem követel tőlük túlzott kezdeti erőfeszítést, előtanulmányt, és azonnali pozitív élményt, motivációt jelent számukra. A pedagógusok megfelelő szemlélete biztosíthatja, hogy ez a motivált, érdeklődő magatartás tartósan fenn is maradjon. (Geisbühl, 2009).

2. Témakörök és időterv

Az időterv féléves bontásban készült, a havi bontást és a végleges téma sorrendet majd a modult megvalósító pedagógusok tanmenete tartalmazza.

Egy-egy témakör 4-6 tanórát igényel. A témaköröknek csak egy lehetséges sorrendjét mutatjuk be itt, a tanárok a saját szempontjaiknak megfelelően módosíthatják ezt.

Táblázat formátum

TANÉV	OSZTÁLY / FÉLÉV	TÉMAKÖRÖK
2016-2017	5. osztály 1. félév	1. Műtermek, alkotók és művek 2. Művek kölcsönbe 3. Fiktív rekonstrukciós játék
2016-2017	5. osztály 2. félév	4. Látom, érzem, gondolom.... 5. Kortárs művek és személyes tárgyak 6. „Családi körbe” toppanó különös vendég

TANÉV	OSZTÁLY / FÉLÉV	TÉMAKÖRÖK
2016-2017	5. osztály 1. félév	1. Műtermek, alkotók és művek 2. Művek kölcsönbe 3. Fiktív rekonstrukciós játék
2016-2017	5. osztály 2. félév	4. Látom, érzem, gondolom.... 5. Kortárs művek és személyes tárgyak 6. „Családi körbe” toppanó különös vendég
2017-2018	6. osztály 1. félév	1. Kortárs művész, mint segítő 2. Nyomozó iroda – oknyomozás, helyszínelés 3. Sosem volt lények – „kamufilmek”

2017-2018	6. osztály 2. félév	<p>4. Időugrás az iskolában</p> <p>5. Meglepő és rendkívüli színhely</p> <p>6. Használati utasítás</p>
2018-2019	7. osztály 1. félév	<p>1. Tárgyak szokatlan funkcióval</p> <p>2. Tárgytulajdonosok karaktere, fiktív sorsok</p> <p>3. Művé válás – „Teremtsünk” művet!</p>
2018-2019	7. osztály 2. félév	<p>4. Élet-terünk, környezetünk</p> <p>5. Egy látvány filmes változatai</p> <p>6. Átalakító készülékek, gépek, szerkezetek</p>
2019-2020	8. osztály 1. félév	<p>1. Szabadság – zsarnokság</p> <p>2. Személyes gyűjtemény – „Microcollection” - gondolati mű</p> <p>3. Fiktív pályázat</p>
2019-2020	8. osztály 2. félév	<p>4. Meghekkelt művek</p> <p>5. Kortárs népművészet</p> <p>6. Tapintható kérdések</p>
2016-2017	9. osztály 1. félév	<p>1. Elemi formák tára - struktúra és folyamat</p> <p>2. Betűtorony</p> <p>3. Hibrid lények városa</p>
2016-2017	9. osztály 2. félév	<p>4. A tárgy, mint médium</p> <p>5. Szakrális szereplők kortárs attribútumai</p> <p>6. Bezzeg a mi időnkben</p>
2017-2018	10. osztály 1. félév	<p>1. Tárlatvezetés a Dizájncenterben</p> <p>2. Védett gyermekkor</p> <p>3. Családi napló</p>

2017-2018	10. osztály félév	2.	4. A profán tér átlényegtése 5. Konkrét és relatív idő 6. Saját tájkép
2018-2019	11. osztály félév	1.	1. Kutyául van a szomszéd 2 „Mert nem érdelem!” 3. A figyelem mágikus ereje
2018-2019	11. osztály félév	2.	4. A kollektív emlékezet emlékművei 5. Az átlagember keresése – ami összeköt 6. Maszk és portré
2019-2020	12. osztály félév	1.	1. A csoport különös tagja 2. Az Ikon megteremtése. Találd ki magadat sztárként! 3. Pop Art „Vörös csillag”
2019-2020	12. osztály félév	2.	4. Az örök nők mozgalma 5. Otthontalan társasjáték tervezése 6. Egyetlen mondanivaló: Az ÜZENET!

Módszerbeli hangsúlyok

Az 1. alfejezetben részletesen ismertetett módszereket a következőkben foglaljuk össze:

- Az aktuális jelen a kiindulópont – innen több irányba indulhatunk el - történeti kapcsolatok keresése felé, jövőre vonatkozó vízió vagy prognózis felé, vagy jelenbeli másik alternatíva felé, valóságos vagy képzeletbeli tartományokba.
- Játék, keresés, ötletek, a létrehozás élménye
- Közvetlen személyes nézőpontok
- A személyes nézőpontok összekapcsolása másokéval - csoportos feladatok során
- Több szempontú, játékos, felfedező elemzés
- Összekapcsolhatók
  - o a közvetlen tapasztalatok
  - o az érzelmi benyomások

o a fogalmak és műelemző módszerek

Ez a szempontrendszer támpont lehet az alsó tagozatban is, mi az 5.-11. osztályokban valósítjuk meg felmenő rendszerű, három és fél tanéves iskolai kísérletünkben..

5-6. osztály

- A szűkebb és a tágabb környezethez fűződő közvetlen tapasztalat
- A belső világban formát öltő viszonyok (képzelet, elképzelés),
- A külső és a belső környezethez fűződő további, áttételesebb viszonyok (mások elgondolásai, információs formák, kommunikációs lehetőségek, a tárgyi világ megjelenítése, a természetes környezet és az ember által kialakított környezet eltérései és kapcsolatai), a valóságot reprezentáló lehetőségek egyszerűbben megragadható, de változatos formái
- Mindezek művészeti megközelítése a kortárs művészet példáinak segítségével

7-8. osztály

Ez a két tanéve átmenet a 9-11. osztályban tervezett programhoz. Az 5-6. osztály tartalmi keretei bővülnek. Fokozatosan egyre több tudatosító elem épül be, több tényszerű elem jelenik meg, és ezek elrendezésére is nagyobb hangsúly esik.

9-11. osztály

Egyre tudatosabbá válnak, és karakteresebb formát öltenek a korábbi tartalmi elemek, és differenciáltabb rendszerbe szerveződnek. Jól megragadhatók az alábbiak szerint.

- A szemiotikai megközelítés
- A koncepcióalkotás, az egymásra vonatkoztatott tárgyi és fogalmi struktúrák létrehozása
- A megélt alkotó tapasztalatok tudatos rögzítése alkotónaplóban, vázlatfüzetben - a körvonalazódó elképzelésről, a megvalósítás folyamatáról, és e kettő viszonyának a változásáról
- Az alkotás, az alkotó megismerés folyamatának megtapasztalása kiegészül *a folyamat személyes elemzésével* is, és e folyamatra vonatkozó ismeretekkel, példákkal, és személyesen alkalmazható módszerekkel

Az alábbiakban részletesen bemutatjuk az egyes évfolyamok fejlesztési témáit és tartalmait, és a segítségükkel megvalósítandó nevelési-fejlesztési célokat.

Témakörök, fejlesztési témák és célok, 5.-8. osztály

2017/18. tanév, 5. osztály

Az **egyes témák 4-6 tanórát** igényelnek. Így 6-9 hónap szükséges a modul megvalósításához.

Az adott tanulócsoport jellemzőitől függően készítendő a részletes időterv.

FEJLESZTÉSI TÉMÁK, TARTALMAK	NEVELÉSI FEJLESZTÉSI CÉLOK /KÉPESSÉGEK, ATTITŰDÖK, ISMERETEK/
<p>1. Műtermek, alkotók és művek</p> <p>Bevezetés „A művészeti ágak, műfajok és a kortárs művészet sajátosságai„ című témába.</p> <p>Néhány klasszikus és több kortárs művész műtermének megfigyelése, összehasonlításuk, majd összekapcsolásuk alkotókkal és műveikkel.</p> <p>Tinik szobái, fotósorozat, társítás hangokkal, zajokkal feladványként egymásnak.</p>	<p>Irányított megfigyelések,</p> <p>Rejtett kapcsolatok felfedezése</p> <p>Elemzés – kombinálás</p> <p>Ismeretek: művészet, művészeti ágak, műfajták, technikák sajátos jellemzői</p> <p>Sorozat</p> <p>Kortárs művészet eszközei technikai, munkamódszerek, munka színterei</p>
<p>ALKOTÓK - MŰVEK</p> <p>Esterházy Marcell: Múterem fotóiból válogatás, s a választott művészekről alkotások, pl.: Szabó Ádám, Szabó Dezső, Kokesch Ádám, Fischer Judit, Iski Kocsis Tibor, Csáki László, Eperjesi Ágnes</p> <p>Rania Matar, libanoni fotóművész Tini lányok szobáiról készített sorozatából, 2012. http://www.raniamatar.com/books/girl-and-her-room/</p> <p>Esterházy Marcell, Atelier Bp. 2007-2010 http://www.esterhazymarcell.net/index.php?/projets/atelierbp/</p> <p>Szabó Ádám 1/56: http://www.indagaleria.hu/muveszek/szabo-adam , Mi volt előbb? 2005. http://szaboadam.tumblr.com/post/45096200148/which-first-2005-video-200-loop</p> <p>Szabó Dezső 19/56: Black Bocks III/II, 1999. Expedíció VIII/III, VIII/I. 2001. http://artportal.hu/lexikon/muveszek/szabo-dezso-1437 Alkotófolyamat bemutatása, works 1-10. http://studio.c3.hu/en/member/Szabo+Dezso/ (Valamint rövid ismertető a munkáiról, háttéranyagként használható, megnyitón gondolatok a vizualitásról, szépségről, koncepcióról, két éves alkotói munka a generált villámok fotózása: http://www.trafo.hu/hu-HU/high_voltage Magasfeszültség, 2013.)</p> <p>Kokesch Ádám 28/56: Diplomamunka, 2003. http://www.mke.hu/new/diploma2003.php?page=4 White flag, (Fehér</p>	<p>Fotó, fotósorozat, grafika, szobor, videó, animáció, festmény</p>

FEJLESZTÉSI TÉMÁK, TARTALMAK	NEVELÉSI FEJLESZTÉSI CÉLOK /KÉPESSÉGEK, ATTITŰDÖK, ISMERETEK/
<p>zászló), 2016. http://www.adamkokesch.hu/index.php?/project/xwhiteflag/</p> <p>Fischer Judit 31/56: Gyurmaszállító, 2013. http://www.ligetgaleria.c3.hu/418.html</p> <p>Iski Kocsis Tibor 33/56: Csurgó, 2012. http://www.viltin.hu/muveszek/iskikocsistibor http://www.artmagazin.hu/artmagazin_hirek/termeszefolotti_szuperealizmus_iski_kocsis_tibor.949.html</p> <p>Csáki László 44/56: Amorf lovagok – Napséta, videó, 2013. http://vimeo.com/66677482</p> <p>Eperjesi Ágnes 48/56: Előtte – utána, 1999. Önarckép szeletek 3/14, 2004. http://www.eperjesi.hu/recycled/elotte-utana-before-and-after?id=63</p>	
<p>2. Művek kölcsönbe</p> <p>Tanulók személyes tereinek, szobáinak felidézése.</p> <p>Egy szimpatikus művész egyik térbeli alkotásának kiválasztása. Ennek az alkotásnak átmeneti befogadása egy kedvenc otthoni térbe, saját szobába.</p> <p>A felidézett otthoni tér összekapcsolása a választott művel, s egységes képi megjelenítése.</p>	<p>Asszociáció</p> <p>Döntés</p> <p>Kifelé irányuló reflexió - befelé irányuló reflexió</p> <p>Önismeret, személyes preferenciák felismerése,</p> <p>Érvényesítése.</p> <p>Ismerkedés a modern (1945 utáni) és kortárs művekkel</p>
<p>ALKOTÓK – MŰVEK</p> <p>Minimum 40 db-os válogatás az 1945 utáni és a mai, kortárs műalkotások közül:</p> <p>a_kortars.modern-valogatas https://www.dropbox.com/sh/a204zgodwb1q0sp/AABct4r6Jry4KCe3oh3RE7MMa?dl=0</p>	<p>Tárgyak, installációk, terek, szobrok, fényinstallációk, mobilok</p>
<p>3. Fiktív rekonstrukciós játék</p> <p>Összeválogatott zajok, zörejek, hangok és egy véletlenül kapott (vagy választott) kortárs művész által létrehozott (vagy ábrázolt) tárgy felhasználásával egy fiktív történet, film „helyreállítása”.</p>	<p>Asszociáció</p> <p>Koncepció alkotás, tervezés</p>

FEJLESZTÉSI TÉMÁK, TARTALMAK	NEVELÉSI FEJLESZTÉSI CÉLOK /KÉPESSÉGEK, ATTITŰDÖK, ISMERETEK/
	<p>Modalitás-váltás</p> <p>Kifejezés (kommunikáció több csatornán, csatornaváltással)</p> <p>Rekonstrukció</p>
<p>ALKOTÓK – MŰVEK</p> <p>Hang gyűjtemény http://www.noisli.com/ http://www.audiyou.de/</p> <p>Szentjóbó Tamás: Hűlő víz, 1960. (Plágium – a mű újraalkotása 2000) http://multiplika2000.wordpress.com/2008/11/16/hulo-viz/</p> <p>Gerber Pál: Konstelláció, 1999. (46, oldal) http://www.ujmuveszetfolyoirat.hu/archiv/2010/2010_januar.pdf</p> <p>Haraszty István: Madárkalitka, 1972. http://www.artpool.hu/lehetetlen/real-kiall/nevek/haraszti.html</p> <p>Várnai Gyula: Átjáró II. 1993. http://www.varnaigyula.hu/munkak/atjaro_ii..8.html?&pageid=7</p> <p>Joseph Kosuth: Egy és három szék, 1965 (az ábrázolás ideáját bemutató mű): http://www.moma.org/collection/object.php?object_id=81435 http://hu.wikipedia.org/wiki/Joseph_Kosuth</p> <p>El-Hassan Róza: Feszített tárgyak, 1995 (El-Hassan Róza: Feszített szék, 1995 – tárgyakkal kapcsolatos elméletek, asszociációk: http://www.ludwigmuseum.hu/site.php?inc=mutargy&muld=539&menuid=67 Feszített tárgyak (az alkotások az oldalon az 1995-ös év alatt található): http://www.roza-el-hassan.hu/</p> <p>Bodolóczky Linda: Hétköznapi tárgyak: Főz, mos, takarít 1-3., 2009. http://bodoloczkylinda.blogspot.hu/2010/02/foz-mos-takarit.html http://www.port.hu/pls/me/media.print_media_popup?i_area_id=7&i_object_id=339344&i_topic_id=&i_is_picture=1&i_is_video=1&i_org_id=&i_media_id=265764</p> <p>Lakner Antal: Tárgyak – INERS - Home Transporter a talicska pad, 1998 (Lakner Antal: Iners / Passzív munkaeszközök/ http://www.artpool.hu/lehetetlen/real-kiall/nevek/laknera.html http://artportal.hu/lexikon/muveszek/lakner-antal-1446</p> <p>Ráskai Szabolcs: Háztartási tárgyak, szerkezetek, pl.: Chartreuse borsóval 2005. from: "Appolinaire sorozat I-IX." https://presentexhibit.wordpress.com/2009/12/13/raskai-szabolcs/ http://www.raskaiszabolcs.com/</p> <p>Eperjesi Ágnes: Főzési tanácsok 1-19., 2002. http://www.eperjesi.hu/solo/fozesi-tanacsok-the-gentle-art-of-making-food?id=28 Szorgos kezek 1-6., 2000.</p>	<p>Zaj, zörej hanggyűjtemény</p> <p>Tárgy, szobor, installáció, grafika, nyomat tárgyon, kinetikus mű, festmény</p>

FEJLESZTÉSI TÉMÁK, TARTALMAK	NEVELÉSI FEJLESZTÉSI CÉLOK /KÉPESSÉGEK, ATTITŰDÖK, ISMERETEK/
<p>http://www.eperjesi.hu/solo/szorgos-kezek-busy-hands?id=31 Szorgos kezek - tennivalók a házban és a ház körül, 2000.</p> <p>http://www.eperjesi.hu/recycled/szorgos-kezek-tennivalok-a-hazban-es-a-haz-korul-busy-hands-chores-around-the-house?id=127 Konyhatransz 1-5., 2002.</p> <p>http://www.eperjesi.hu/recycled/konyhatransz-domestic-trans?id=55 http://www.eperjesi.hu/</p> <p>Födő Gábor: hétköznapi tárgyak, szituációk, emlékek, mondatok (pl.: Meddig tart még?, 2010, asztallapmetszet http://epiteszforum.hu/art-moments-kiallitas-sorozat http://www.fodogabor.com/</p> <p>Baglyas Erika: Tehetetlenségi nyomaték, 2010. http://baglyaserika.blogspot.hu/2011/09/tehetetlensegi-nyomatek-2010.html</p> <p>Pacsika Rudolf: Láncos létra: Expanding innovation, 2005 http://www.balkon.hu/archiv/2006/2006_10/2abszurd.html</p> <p>Méret Oppenheim: Prémes csésze, 1936. http://en.wikipedia.org/wiki/File:M%C3%A9ret_Oppenheim_Object.jpg</p> <p>Man Ray: Ajándék, 1963. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:'Cadeau'_by_Man_Ray_iron_and_nails_Tate_Modern.JPG http://smarthistory.khanacademy.org/surrealism-manray.html</p>	
<p>4. Látom, érzem, gondolom....</p> <p>Kortárs alkotások kapcsán elemző beszélgetés – a látvány objektív és szubjektív „olvasata”, a tudatos látás, „képolvasás” gyakorlata, majd az asszociációk összegyűjtése, s azok kínálta aktív játékos lehetőségek felhasználása. Alkotások csoportosítása az érintett témák, gondolatok mentén.</p> <p>Műalkotások „elemzésének” kezdő lépései. Az aktív személyes viszony és az objektív elemek szétválasztása, tudatosítása.</p> <p>Műalkotások által érintett tartalmak csoportosítása kapcsán a kortárs művészeti témák azonosítása pl.: személyes, társadalmi, szociális, környezeti, esztétikai, filozófiai....</p>	<p>Megfigyelés</p> <p>Látványfelismerés és –értelmezés, feltárás</p> <p>Vizuális elemzés</p> <p>Objektív szubjektív elemek szétválasztása</p> <p>Kifelé irányuló reflexió</p> <p>Befelé irányuló reflexió (önreflexió)</p> <p>Fogalmi bázis</p>

FEJLESZTÉSI TÉMÁK, TARTALMAK	NEVELÉSI FEJLESZTÉSI CÉLOK /KÉPESSÉGEK, ATTITŰDÖK, ISMERETEK/
<p>ALKOTÓK – MŰVEK</p> <p>Az adott csoportra szabott válogatás a kortárs műalkotások közül az alábbi gyűjtésből:</p> <p>a_kortars.modern-valogatas https://www.dropbox.com/sh/a204zgodwb1q0sp/AABct4r6Jry4KCe3oh3RE7MMa?dl=0</p> <p>Például: Chilf Mária: Honvagy ismeretlen táj iránt, 2009. https://issuu.com/elntree/docs/balkon_2009_04/2</p>	
<p>5. Kortárs művek és személyes tárgyak</p> <p>Egy szabadon választott kortárs alkotás kapcsán összegyűjtött tényekhez, szubjektív érzésekhez, gondolatokhoz és asszociációkhoz illeszkedő valós tárgy kiválasztása az iskolai és személyes tárgygyűjteményből.</p> <p>A valós valamint a reprodukción lévő tárgy, figura vagy tér együttes felhasználásával egy új, eredeti, személyes tanulói alkotás létrehozása, melyben a kortárs mű és a választott tárgy között szerves és indokolt kapcsolat van. A tanulói kompozícióban a valós hétköznapi tárgy jól láthatóan a kép előterében legyen.</p>	<p>Asszociáció</p> <p>Elemzés – kombinálás</p> <p>Probléma kiemelés (meghatározás, azonosítás)</p> <p>Kreativitás, fantázia</p> <p>Koncepció alkotás, tervezés</p> <p>Döntés</p> <p>Kifejezés - síkbeli és vizuális megjelenítő, kifejező eszközök adekvát használata</p>
<p>ALKOTÓK – MŰVEK</p> <p>Az adott csoportra szabott válogatás a kortárs tárgyak, tárgyat ábrázoló műalkotások közül.</p> <p>a_kortars.modern-valogatas https://www.dropbox.com/sh/a204zgodwb1q0sp/AABct4r6Jry4KCe3oh3RE7MMa?dl=0</p> <p>Például.: Baglyas Erika: Tehetetlenségi nyomaték, 2010. http://baglyaserika.blogspot.hu/2011/09/tehetetlensegi-nyomatek-2010.html</p> <p>Szentjóby Tamás: Hűlő víz, 1960. (Plágium – a mű újraalkotása 2000) http://multiplika2000.wordpress.com/2008/11/16/hulo-viz/</p> <p>Gerber Pál: Konstelláció, 1999. (46, oldal) http://www.ujmuveszetcsoport.hu/archiv/2010/2010_januar.pdf</p> <p>Haraszty István: Madárkalitka, 1972. http://www.artpool.hu/lehetetlen/real-kiall/nevek/haraszti.html</p>	<p>Installáció, szobor, fotó, objekt</p>

FEJLESZTÉSI TÉMÁK, TARTALMAK	NEVELÉSI FEJLESZTÉSI CÉLOK /KÉPESSÉGEK, ATTITŰDÖK, ISMERETEK/
<p>Várnai Gyula: Átjáró II. 1993. http://www.varnaigyula.hu/munkak/atjaro_ii..8.html?&pageid=7</p>	
<p>6. „Családi körbe” toppanó különös vendég</p> <p>Irodalmi alkotások átírása, összekapcsolása kortársművészeti szereplőkkel.</p> <p>Például Arany János Családi kör című versének egy szabadon választott versszakának terébe egy különös vendég érkezik. A vers e kiválasztott jelenetének, szituációjának összekapcsolása egy kortárs alkotásról választott szereplővel, vagy tárggyal.</p>	<p>Kísérletezés</p> <p>Kapcsolat más műveltség területtel</p> <p>Kreativitás</p> <p>Kifejezés több csatornán</p>
<p>ALKOTÓK – MŰVEK</p> <p>figurális kortárs képzőművészeti alkotások pl.:</p> <p>Kicsiny Balázs: Édes otthon, 2005. http://www.balazskicsiny.com/SWEET%20HOME%20%20.html</p> <p>Kis Varsó: Tornasor, 2001. http://magicmate.tumblr.com/image/6669323579</p> <p>Kis Varsó: Nefertiti teste, 2003. http://www.balkon.hu/archiv/balkon03_09/03forian.html</p> <p>Chilf Mária: Honvagy ismeretlen táj iránt, 2009. https://issuu.com/elntree/docs/balkon_2009_04/2, Kereső, 2008. http://www.chilfmaria.com/index.php?oldal=munkak&kategoria=all&munka=8&foto=3</p> <p>Eperjesi Ágnes: Önarc képszeletek 1-14., 2004. http://www.eperjesi.hu/solo/onarckep-szeletek-slices-of-self-portraits?id=26</p> <p>Hecker Péter: A gazdagoknak azért jó, 1995., A festészet jövője, 2010. http://artportal.hu/lexikon/muveszek/hecker-peter-1248 http://www.c3.hu/~bartok32/hecker.htm, Szorgalmas művészek várják, hogy kinyisson a művészellátó, 2011. http://deakgaleria.hu/index.php/muveszek/item/79-lang-hu-hecker-peter-lang-lang-en-peter-hecker-lang, Busó bevásárlószatyorral csónakázik, A festőzombik előjöttek a műteremből http://studio.c3.hu/tag/Hecker+Peter/#, Kisfiú ufómaszkban biciklizik, 2006. http://www.revizoronline.com/hu/cikk/4440/dragoman-gyorgy-este-literarium-kortars-irok-a-mupaban/</p> <p>Kusama tereinek alakjai, pl.: Kusama a sárga fabútorú szobában, 2010. http://whitney.org/Exhibitions/YayoiKusama</p>	<p>Szobor, installáció, fotó, grafika, kollázs, festmény, videó</p>

FEJLESZTÉSI TÉMÁK, TARTALMAK	NEVELÉSI FEJLESZTÉSI CÉLOK /KÉPESSÉGEK, ATTITŰDÖK, ISMERETEK/
<p>Nam Jun Paick: TV Buddha, 1974. http://www.stedelijck.nl/en/artwork/1545-tv-buddha</p> <p>Soós Nóra : Buborékok sorozat, Leértékelt áruk III. 2007. http://www.soosnora.hu/hun/gallery/8/ http://www.soosnora.hu/hun/gallery/image/53/</p> <p>Niki de Saint Phalle: Nanák, pl.: A Zürichi Főpályaudvar védőangyala, 2012. https://en.wikipedia.org/wiki/Niki_de_Saint_Phalle#/media/File:L%27ange_protecteur_(Niki_de_Saint_Phalle)_im_Hauptbahnhof_Z%C3%BCrich_2012-08-26_18-28-23.JPG http://en.wikipedia.org/wiki/Niki_de_Saint_Phalle http://nikidesaintphalle.org/ http://nikidesaintphalle.org/niki-de-saint-phalle/public-works/</p> <p>Kim Sooja: Mosonő (Laundry women – Yamuna River India) video 2000. http://www.kimsooja.com/works_video_laundry-woman.html http://www.kimsooja.com/works_editions_print_Laundry_Woman_Yamuna.html</p>	

2017/18. tanév, 6. osztály

Az egyes témák 4-6 tanórát igényelnek. Így 6-9 hónap szükséges a modul megvalósításához.

Az adott tanulócsoporthoz jellemzőitől függően készítené a részletes időtervet.

FEJLESZTÉSI TÉMÁK, TARTALMAK	NEVELÉSI FEJLESZTÉSI CÉLOK /KÉPESSÉGEK, ATTITÚDOK, ISMERETEK/
<p>1. Kortárs művész, mint segítő</p> <p>Egy irodalmi mű (pl. Ludas Matyi) történetébe bekerül segítőként egy szabadon választott kortárs képzőművész, aki valamely alkotásával a főszereplő segítségére lesz.</p> <p>Az új, átalakított történet tovább szövése, megfogalmazása és vizuális megjelenítése.</p>	<p>Inspirálódás képességének tágítása más műveltség terület felől</p> <p>Fantázia, divergens gondolkodás, rugalmasság, fluencia, egyediség,</p>
<p>ALKOTÓK – MŰVEK</p> <p>Bő válogatás (kb. 30 mű) a kortárs alkotások közül, például: Lakner Antal, Kicsiny Balázs, Kis Varsó, Baglyas Erika, Chilf Mária, Gerber Pál, Pacsika Rudolf, Koronczai Endre, Sugár János, Várnai Gyula, Eperjesi Ágnes, Koralevics Rita, Ráskai Szabolcs, Földő Gábor, Barabás Márton, Haraszty István, Szentjóbby Tamás, stb. válogatás az 1945 utáni és a mai, kortárs műalkotások közül:</p> <p>a_kortars.modern-valogatas https://www.dropbox.com/sh/a204zgodwb1q0sp/AABct4r6Jry4KCe3oh3RE7MMa?dl=0</p>	<p>Grafika, festmény, fotó, szobor, installáció, tárgy, objekt, kinetikus szerkezet</p>
<p>2. Nyomozó iroda – oknyomozás, helyszínelés</p> <p>Egy rejtélyes fiktív történethez valós helyszín létrehozása az iskolában, iskola környékén. A helyszín, s a helyszínen található nyomok megfigyelése, elemzése, adatok rögzítése, s ezek alapján a fiktív történet rekonstruálása.</p> <p>A különös eset kiderítésére felkért nyomozó iroda létrehozása egy jellemző szakterülettel, s az adott területhez kapcsolódó különös esetek felkutatása, háttér-információk gyűjtése.</p>	<p>Elemzés – kombinálás</p> <p>Probléma kiemelés (meghatározás, azonosítás)</p> <p>Koncepció alkotás, tervezés</p> <p>Rekonstruálás</p> <p>Kifejezés (kommunikáció több csatornán, csatornaváltással)</p>

FEJLESZTÉSI TÉMÁK, TARTALMAK	NEVELÉSI FEJLESZTÉSI CÉLOK /KÉPESSÉGEK, ATTITÚDOK, ISMERETEK/
<p>A kinyomozandó esethez tartozó fiktív szereplők karakterének, jellemvonásainak, sajátosságainak, profiljának megalkotása a rendelkezésre álló adatok alapján.</p> <p>A rekonstruált eset és a nyomozás folyamatának bemutatása egy „nyomozói konferencián” szöveges, képes (rajzos, fotós), filmes eszközökkel.</p>	<p>Folyamatszervezés (a megvalósítás során)</p> <p>Megoldás (komplex elméleti és gyakorlati)</p> <p>Művészi alkotó folyamat megtapasztalása</p> <p>Sokrétű munka</p> <p>Együttműködés</p>
<p>ALKOTÓK – MŰVEK</p> <p>Várnai Gyula: Hármasság, 1995. http://www.varnaigyula.hu/munkak/harmassag.33.html?&pageid=7</p> <p>Antal Balázs: Installáció 2013. (2013 Derkovits-ösztöndíjban részesültek kiállítása. A meghívón szereplő installáció), http://www.viltin.hu/hirek/derkovitsmost</p> <p>Gerber Pál: Jó jel (Nem azért élek, hogy boldog legyek, hanem hogy teljesítsem kötelességemet, 1992. (rekonstrukció)) http://www.mke.hu/node/33492</p> <p>Koronczi Endre: Minden csoda, 2008. Artist loves you, 2009-2010. Kordonszalag, 2011., Láthatóság, 2012. http://www.koronczi.hu/mirror/index.html http://www.koronczi.hu/freewill/index.html</p> <p>Németh Ilona: Rész, 2000. http://www.balkon.hu/archiv/balkon04_08/02szipocs.html</p> <p>Erdély Miklós: Hadititok, 1984. http://www.artpool.hu/Erdely/mutargy/Hadititok.html</p> <p>Plessi: LLaut Light, 2011. https://www.youtube.com/watch?v=-VeM9MFkgPo</p> <p>Németh Hajnal: Összeomlás, 2011. https://www.youtube.com/watch?v=mMYuH4yVJVY</p> <p>Chilf Mária: Átmeneti tárgyak, 2014. http://www.nappalimenedekhely.ro/atmeneti-targyak/</p> <p>Borsos Lőrinc: Kiállítás szüleinknek, 2012. http://borsoslorinc.com/hu/index.php/szemelyes/kiallitas-szueleinknek/</p>	<p>Fotó, kollázs, film, videó, animáció, tárgy, installáció, tér, helyspecifikus mű, performansz</p>

FEJLESZTÉSI TÉMÁK, TARTALMAK	NEVELÉSI FEJLESZTÉSI CÉLOK /KÉPESSÉGEK, ATTITÚDOK, ISMERETEK/
<p>Baglyas Erika: Száz lepedő, 2004. http://artportal.hu/magazin/kortars/szaz-lepedo---muvesz-mint-maganember--muveszet-mint-maganugy</p> <p>Baglyas Erika: Leleplezés, Kelengye, 2010. http://artportal.hu/magazin/kortars/kelengye--elkendozes--leleplezes--csonto-lajos-megnyitoszovege-baglyas-erika-kiallitasahoz</p> <p>Vác Péter: Nyuszi és az óz, animációs rövidfilm, 2012. https://vimeo.com/52744406</p> <p>Ducki Tomek: Életvonal, animációs rövidfilm, 2007. http://www.tomekducki.com/life-line-eletvonal</p> <p>Szirmai Márton: Grimm Cafe, 2013. animációs rövidfilm https://vimeo.com/69794173</p>	
<p>3. Sosem volt lények – „kamufilmek”</p> <p>Szakértői játék keretében egy fiktív filmstúdió vagy TV csatorna szerkesztő, rendező stábjaként dönteni kell (áldokumentum) filmek adásba kerüléséről, és új filmek létrehozásáról.</p> <p>Filmterv készítése, melyben sosem volt, képzeletbeli állatok szerepelnek.</p> <p>A kitalált állatok pontos tervének, rajzának elkészítése. A lények jellemzőinek, sajátos képességeinek és élőhelyének meghatározása. A történet felvázolása.</p> <p>Egy sajátos, rendkívüli funkcióval bíró növény tervezése, modellezése egy adott karakterű, foglalkozású, életkorú, stb. személy számára.</p>	<p>Megfigyelő képesség</p> <p>Vizuális emlékezet</p> <p>Formaalkotó képesség</p> <p>Kreativitás</p> <p>Elemzés</p> <p>Értelmezés</p> <p>Együttműködés</p>
<p>ALKOTÓK – MŰVEK</p> <p>Szabó Ádám: Vörös süni, áldokumentum film, 2005. http://szaboadam.tumblr.com/archive http://szaboadam.tumblr.com/post/45256097314/red-hedgehog-2005-video-detail-1922-loop http://szaboadam.tumblr.com/post/45175435366/red-hedgehog-2005-video-245-loop</p> <p>Jan Sverák: Olajfalók, 1987. https://www.youtube.com/watch?v=x3Ssx0ECTD4</p>	<p>Mozgóképek (áldokumentum film), grafika, festmény, plasztika, információs tábla, miniatúra, kódex, bestiárium (bestiárium: középkori állattani könyv, melyben állatok, gyakran nemcsak valóságos lények viselkedését írják le, hozzá kapcsolva</p>

FEJLESZTÉSI TÉMÁK, TARTALMAK	NEVELÉSI FEJLESZTÉSI CÉLOK /KÉPESSÉGEK, ATTITŰDÖK, ISMERETEK/
<p>Aberdeen Bestiary 12. sz. (Középkori kódex) http://mandarchiv.hu/cikk/6533/Online_lapozgathato_kozepkori_bestiaryum https://www.abdn.ac.uk/bestiary/ https://en.wikipedia.org/wiki/Aberdeen_Bestiary https://en.wikipedia.org/wiki/Bestiary</p> <p>Westminster Bestiary, 13. sz. http://www.ziereis-faksimiles.de/bestiarium-aus-westminster http://www.facsimilefinder.com/articles/westminster-bestiary-bestiaries-third-family/</p> <p>Lakner Antal: Eurotrop, Dermoherbera, A Eurofarm, 2000. 14-19. oldal http://www.google.hu/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&ved=0ahUKEwj8293ysqrQAhXL7BQKHe5BDWsQFggfMAE&url=http%3A%2F%2Ffacax.eu%2Fmuveszek%2Flakner_antal.42.html%3FdownloadType42%3Ddoc%26downloadFile42%3D1137&usg=AFQjCNEwk--9imGd-q-9iGpSitrfpeANXA&sig2=4oxV9dx2tjxTjtyO2PhWDQ&bvm=bv.138493631,d.d24&cad=rjt http://tokyotenuki.blogspot.hu/2006/03/antal-lakner.html</p> <p>Márton Zsolt: Rajzfilmfigurák anatómiája, 2004. http://www.tervezografika.hu/biennale_14/marton_zsolt0.html http://designdroops.cafeblog.hu/2012/08/27/kortars-magyar-artplacc/ http://hg.hu/cikkek/design/4937-mome-bestiarium-matol</p> <p>Jason Freeny: Gumimaci anatómiája, 2008. http://streetanatomy.com/2008/05/28/anatomy-of-a-gummy-bear/ http://www.moistproduction.com/Menu/index.html</p>	<p>erkölcsi tanításokat (nem valós, groteszk élőlények pl.: hárpia, óriásfejű emberek, kutyafejűek, haltestű elefánt))</p>
<p>4. Időúgrás az iskolában</p> <p>Egy valós iskolai látvány, térrészlet megfigyelése, és képi rögzítése egy 5-6 képkockából álló képregény egyik képmezijében.</p> <p>Egy különös természeti jelenség (pl.: villámlás, napfogyatkozás, fényjelenségek, mágneses mező eltolódás, esőzés, szivárvány, forgószél, stb.) során egy klasszikus és egy kortárs képzőművészeti figura jelenik meg, kel életre az iskola falai között.</p> <p>A rendkívüli találkozások, különös, szokatlan eseményeket generálnak az iskola és az iskolába járó diákok, tanárok, szülők, stb. életében, melyeket a képregény mesél el egy adott csoportnak.</p>	<p>Megfigyelés</p> <p>Absztrakció</p> <p>Időbeli folyamatok megjelenítése</p> <p>Képalakítás, komponálás</p> <p>Kreativitás</p>

FEJLESZTÉSI TÉMÁK, TARTALMAK	NEVELÉSI FEJLESZTÉSI CÉLOK /KÉPESSÉGEK, ATTITŰDÖK, ISMERETEK/
<p>ALKOTÓK – MŰVEK</p> <p>Válogatás klasszikus és kortárs figurális alkotásokból (30-30 mű) Válogatás pl. innen is https://www.dropbox.com/sh/v4puxggt609f4zt/AABYGi0byHVQMMUJ6xqFbh5ta?dl=0</p>	<p>Festmény, fotó, plasztikus mű</p>
<p>5. Meglepő és rendkívüli színhely</p> <p>Egy kortárs képzőművész szokatlan eseményt (pl.: bál, divatbemutató, parti, vetélkedő, koncert, közös alvás-álmodás, stb.) szervez, melyre nagyon sok művészt, mecénást, gyűjtőt hív meg. Mindent tökéletesen megtervez, helyszínt, külső, belső környezetet, tárgyakat, dizájnt, színeket, formákat, eseményeket, stb., és mindezek tökéletesen, következetesen illenek is a munkásságába.</p> <p>Felkéri a legszorosabb munkatársait, hogy rajzos, fotós szöveges terveket, ötleteket készítsenek elő számára.</p> <p>A meghívott vendégek nem tudhatják előre, hogy kihez hivatalosak. Viszont amint megérkeznek az eléjük tároló terek, formák, látványok, tárgyak egyre bizonyosabban felfedik a vendéglátó művész személyét.</p>	<p>Feltárás, információgyűjtés</p> <p>Asszociáció</p> <p>Elemzés – kombinálás</p> <p>Probléma kiemelés (meghatározás, azonosítás)</p> <p>Koncepció alkotás, tervezés</p> <p>Döntés</p> <p>Kifejezés (kommunikáció több csatornán, összetett építkezés</p> <p>Kifelé irányuló reflexió - befelé irányuló reflexió</p> <p>Tapasztalatok az alkotófolyamatról</p> <p>Fogalmi bázis</p>
<p>ALKOTÓK – MŰVEK</p> <p>Damien Hirst: Az isten szerelmére 2007., A halál fizikai képtelensége egy élő tudatában), 1991., Petty-festmények, „Nile” táska, 2012., „Entomology” táskák, 2013., Gyógyszertárnak álcázott étterem, 1998-2003, 2014., Hymn, 1999., Feloldozás – Szimpatikus nagy fehérben, 2006., Aranyozott mamut csontváz, 2015. http://hvg.hu/kultura/20120514_damien_hirst_retrospektiv_london http://cornandsoda.com/kortars-arcok-damien-hirst/ http://artmagazin.hu/artmagazin_hirek/koponyak_kora_-_damien_hirst.231.html http://www.stylemagazin.hu/hir/Damien-Hirst-es-a-Prada-halott-bogarai/8776/ http://kunszt.reblog.hu/ukran-szarmazasu-milliardose-hirst-mammutja http://urbanplayer.hu/kult/damien-hirts-pharmacy-2/</p>	<p>Tárgy, tárgyalakítások, installáció, tér, akció, funkcionális tér, üzlet, fény, fényinstalláció, videó,</p>

FEJLESZTÉSI TÉMÁK, TARTALMAK	NEVELÉSI FEJLESZTÉSI CÉLOK /KÉPESSÉGEK, ATTITÚDÖK, ISMERETEK/
<p>Anish Kapoor művei, terei pl.: Shooting Into the Corner, 2009-13., 1000 név, 1979-80., Cloud Gate, 2006., Leviathan, 2011., ArcelorMittal Orbit, 2012., Égi tükör, 2009., Pizskos sarok, 2008-2009. http://anish Kapoor.com/ http://cornandsoda.com/kortars-arcok-anish-kapoor/ http://anish Kapoor.com/274/sky-mirror-2 http://anish Kapoor.com/139/shooting-into-the-corner</p> <p>Chiharu Shiota munkái, terei, pl.: 2010-2016. http://www.chiharu-shiota.com/en/</p> <p>Rebecca Horn: Lótus árnyék 2006. http://www.neu-pr.de/projektor/p_03.html https://blogbenn.wordpress.com/ubungen-und-aufgaben/der-mond-das-kind-und-der-anarchistische-fluss/ Rebecca Horn: Névtelenség tornya, 1994., Fény a bálna gyomrában, 2002. http://www.rebecca-horn.de/pages/biografie.html http://www.skny.com/exhibitions/rebecca-horn2?view=slider#2 http://www.tate.org.uk/whats-on/tate-modern/film/tate-film-pioneers-rebecca-horn-films-1970-2016 http://csw.art.pl/new/99/rebecca_e.html</p> <p>Mátrai Erik: A Vörös-tenger kettéválasztása, videó-installáció, 2005. Szpotkapu, 2011. Porticus, fény, füst helyspecifikus, 2012. http://acbgaleria.hu/muveszek/matrai_erik.13.html?pageid=272 http://kulter.hu/2012/05/az-emberi-lab-mint-meritekegyseg/ http://epiteszforum.hu/terilluzionista-interju-matrai-erikkel http://artportal.hu/lexikon/muveszek/matrai-erik-7507</p> <p>Kicsiny Balázs: A dekorátor halála, 2009-10. Ivócsarnok, 2005. http://www.balazskicsiny.com/BalazsKicsiny.html</p> <p>Yayoi Kusama: The Passing Winter/Távozó tél, 2005., Kusama with Dots Obsession, 2012. http://www.tate.org.uk/whats-on/tate-modern/exhibition/yayoi-kusama http://whitney.org/Exhibitions/YayoiKusama https://www.artsy.net/show/louisiana-museum-of-modern-art-yayoi-kusama http://www.modernamuseet.se/stockholm/en/exhibitions/yayoi-kusama/ http://www.modernamuseet.se/stockholm/en/exhibitions/yayoi-kusama/art-and-fashion/ http://www.artnet.com/artists/yayoi-kusama/3</p> <p>Ai Weiwei: Sunflower seeds/Napraforgómagok, 2010., Bang, 2013., A széllel, 2014. installáció, Alcatraz http://cornandsoda.com/kortars-arcok-ai-weiwei/ http://hvg.hu/hvgmuerto/20150322_Szokes_az_Alcatrazba_Ai_Weiwei_es_a_bor https://www.wien.info/hu/sightseeing/museums-exhibitions/contemporary-art/aiweiwei-21er-haus http://stilblog.hu/2011/04/12/ai-weiwei-es-a-napraforgo-magok/</p>	

FEJLESZTÉSI TÉMÁK, TARTALMAK	NEVELÉSI FEJLESZTÉSI CÉLOK /KÉPESSÉGEK, ATTITÚDOK, ISMERETEK/
<p>http://www.origo.hu/filmklub/blog/kritika/20121031-egy-kinai-ad-lecket-demokraciabol-ai-weiwei-never-sorry.html</p>	
<p>6. Használati utasítás</p> <p>Kortárs művészek által létrehozott, ábrázolt tárgyak új szerepben, szokatlan használati kontextusban.</p> <p>Egy adott cél (pl.: közösség teremtő, empátianövelő, szegénység csökkentő, stb.) elérését támogató kortárművészeti tárgy használatának rajzos, szöveges bemutatása. a tárgyhasználat alternatív lehetőségeinek bemutatása.</p>	<p>Asszociáció</p> <p>Elemzés – kombinálás</p> <p>Kreativitás</p> <p>Fogalmi bázis a tág értelemben vett alkotófolyamathoz</p>
<p>ALKOTÓK – MŰVEK</p> <p>Szentjóbgy Tamás: Hülő víz, 1960. (Plágium (újra létrehozva), 2000) http://multiplika2000.wordpress.com/2008/11/16/hulo-viz/</p> <p>Gerber Pál: Konstelláció, 1999. http://www.ujmuveszetcsoport.hu/archiv/2010/2010_januar.pdf</p> <p>Haraszty István: Madárkalitka, 1972. http://www.artpool.hu/lehetetlen/real-kiall/nevek/harasztyi.html</p> <p>Várnai Gyula: Átjáró, 1993. http://www.varnaigyula.hu/munkak/atjaro_ii..8.html?&pageid=7</p> <p>Joseph Kosuth: Egy és három szék, 1965. http://www.moma.org/collection/object.php?object_id=81435 http://hu.wikipedia.org/wiki/Joseph_Kosuth</p> <p>El-Hassan Róza: Feszített tárgyak, 1995. http://www.roza-el-hassan.hu/</p> <p>Bodolóczky Linda: Főz, mos, takarít, 2009. http://bodoloczkylinda.blogspot.hu/2010/02/foz-mos-takarit.html http://www.port.hu/pls/me/media.print_media_popup?i_area_id=7&i_object_id=339344&i_topic_id=&i_is_picture=1&i_is_video=1&i_org_id=&i_media_id=265764</p> <p>Lakner Antal: Tárgyak - INERS_Home Transporter a talicska pad, 1998. http://www.artpool.hu/lehetetlen/real-kiall/nevek/laknera.html http://artportal.hu/lexikon/muveszek/lakner-antal-1446</p> <p>Eperjesi Ágnes: Főzési tanácsok 1-19., 2002. http://www.eperjesi.hu/solo/fozesi-tanacsok-the-gentle-art-of-making-food?id=28</p> <p>Szorgos kezek 1-6., 2000. http://www.eperjesi.hu/solo/szorgos-kezek-busy-hands?id=31 Szorgos</p>	<p>Tárgyak, átalakított tárgyak, installáció, kinetikus mű, plasztika, grafika, festmény, fotó</p>

FEJLESZTÉSI TÉMÁK, TARTALMAK	NEVELÉSI FEJLESZTÉSI CÉLOK /KÉPESSÉGEK, ATTITŰDÖK, ISMERETEK/
<p>kezek - tennivalók a házban és a ház körül, 2000. http://www.eperjesi.hu/recycled/szorgos-kezek-tennivalok-a-hazban-es-a-haz-korul-busy-hands-chores-around-the-house?id=127 Konyhatransz 1-5., 2002. http://www.eperjesi.hu/recycled/konyhatransz-domestic-trans?id=55 http://www.eperjesi.hu/</p> <p>Ráskai Szabolcs: Háztartási tárgyak, szerkezetek, pl.: Chartreuse borsóval 2005. from: "Appolinaire sorozat I-IX." https://presentexhibit.wordpress.com/2009/12/13/raskai-szabolcs/ http://www.raskaiszabolcs.com/</p> <p>Födő Gábor: Azt hiszem megvan minden, Szatyrok, 2002, http://www.fodogabor.com/</p> <p>Baglyas Erika: Tehetetlenségi nyomaték, 2010. http://baglyaserika.blogspot.hu/2011/09/tehetetlensegi-nyomatek-2010.html</p> <p>Pacsika Rudolf: Láncos létra: Expanding innovation, 2005, Egyensúly, http://www.balkon.hu/archiv/2006/2006_10/2abszurd.html</p> <p>Méret Oppenheim: Prémes csésze, 1936. http://en.wikipedia.org/wiki/File:M%C3%A9ret_Oppenheim_Object.jpg</p> <p>Man Ray: Ajándék, 1963. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:'Cadeau' by Man Ray, iron and nails, Tate Modern.JPG http://smarthistory.khanacademy.org/surrealism-manray.html</p> <p>Benczúr Emese: Ma sem voltam a strandon, 1999. http://www.c3.hu/~bartok32/emese.htm</p> <p>Koronczi Endre: Isten, Autógumi, Cipőtalp, 1999-2000. http://www.koronczi.hu/texts/till-interview.html http://koronczi.blogspot.hu/2012/11/isten.html</p> <p>Barabás Márton: Zongoragyűrűk, 2005. http://www.martonbarabas.hu/szobrok.html</p>	

2018/19. tanév, 7. Osztály

Az egyes témák 4-6 tanórát igényelnek. Így 6-9 hónap szükséges a modul megvalósításához.
Az adott tanulócsoport jellemzőitől függően készítenőd a részletes időterv.

FEJLESZTÉSI TÉMÁK, TARTALMAK	NEVELÉSI FEJLESZTÉSI CÉLOK /KÉPESSÉGEK, ATTITÚDOK, ISMERETEK/
<p>1. Tárgyak szokatlan funkcióval</p> <p>Valós hétköznapi tárgyak megfigyelése, rajza adott szempontok szerint.</p> <p>A tárgy leírása, funkció/k megfogalmazása. A tárgy rajzának módosítása, kiegészítése egy adott vagy véletlenül meghatározott újabb funkciónak megfelelően.</p> <p>A tárgy rajzos szöveges bemutatása infógrafikaként.</p> <p>A tárgy vagy makettjének elkészítése.</p>	<p>Elemzés - kombinálás (vizuális, funkcionális)</p> <p>Koncepció alkotás, tervezés</p> <p>Kreativitás, fantázia</p> <p>Formaalkotás</p> <p>Nem vizuális jellegű információk megjelenítése</p> <p>Konstruálás</p>
<p>ALKOTÓK – MŰVEK</p> <p>Lakner Antal: Elevator stretching program – rajzos útmutató 38-41. oldal http://www.google.hu/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=4&ved=0ahUKEWjzm5a_wLjQAhUCIxoKHUMqDfoQFggoMAM&url=http%3A%2F%2Ffacax.eu%2Fmuveszek%2Flakner_antal.42.html%3FdownloadType42%3Ddoc%26downloadFile42%3D1137&usg=AFQjCNEwk--9imGd-g-9iGpSitrfeANXA&sig2=dsvbQ1EYyxPWTF3-wcvyWA&bvm=bv.139250283,d.bGg&cad=rjt</p> <p>Tarr Hajnalka: Az 1967.1.1-i kézműveleghatárak, 2009. http://www.artmagazin.hu/online/hirek/ajanlok/vonalak_es_fonalak.476.html?pageid=81</p> <p>Swierkiewicz Róbert: Fénybefőt, 1984. http://www.artpool.hu/lehetetlen/real-kiall/nevek/swierkiewicz.html</p> <p>Galántai György: 200%-os csákány, 1979. http://www.artpool.hu/lehetetlen/real-kiall/nevek/galantai_csakany.html</p> <p>Jovánovics György: Mennyezetre szorító szerkezet, 1971. http://labor.c3.hu/jovanovics-gyorgy-mennyezetre-szorito-szerkezet-1971/</p> <p>Pacsika Rudolf: Láncos létra (Extending Evolution), 2005. http://www.balkon.hu/archiv/2006/2006_10/2abszurd.html</p> <p>Baglyas Erika: Tehetetlenségi nyomaték, 2010. http://baglyaserika.blogspot.hu/2011/09/tehetetlensegi-nyomatek-2010.html</p>	<p>objekt („Az alkotó által nem formált, valamint a kiegészített és szimulált tárgyak, tárgykombinációk, együttesek művészetbe emelésének gesztusára, művészetté minősítésére építő műfaj. Eredete a kubista kollázs applikációihoz, Marcel Duchamp ready made-jeihez, a dada tárgyegyütteseihez, és a szürrealisták talált tárgyaihoz (objet trouvé) nyúlik vissza.” Sebők Zoltán, Artportal, Lexikon, Fogalmi szócikkek, http://artportal.hu/lexikon/fogalmi_szocikkek/objektmuveszet), objet trouve, collage, assemblage, (Assemblage: „...az újrealisták feltűnésével vált elterjedté az <i>assemblage</i> fogalma (először Jean Dubuffet használta saját munkáinak leírására), ami a sík táblakép háromdimenzióssá való kibővítését jelenti. Többé-kevésbé szinonim tehát a combine painting, vagyis a kombinált festmény fogalmával, azzal, hogy általában több rajta az applikált elem: a művész különféle anyagok és használati tárgyak együtteséből formál plasztikus képet.” Sebők Zoltán, Artportal, Lexikon, Fogalmi szócikkek, http://artportal.hu/lexikon/fogalmi_szocikkek/</p>

FEJLESZTÉSI TÉMÁK, TARTALMAK	NEVELÉSI FEJLESZTÉSI CÉLOK /KÉPESSÉGEK, ATTITÚDOK, ISMERETEK/
<p>Szabó Ádám: Körradiátor, 1999. http://www.balkon.hu/archiv/balkon03_09/03forian.html</p> <p>Meret Oppenheim: Objektum, 1936. https://www.moma.org/learn/moma_learning/meret-oppenheim-object-paris-1936</p> <p>Man Ray: Ajándék/Cadeau, 1921. http://www.tate.org.uk/art/artworks/man-ray-cadeau-t07883</p> <p>Olafur Eliasson: „Megfizethető fény” – szociális vállalkozás, 2015. http://www.eptar.hu/eptar_hirek.php?link=eptar_hir_velux_73.php</p>	<p>ujrealizmus), akciótárgy, infógrafika, hímezettinfógrafika</p>
<p>2. Tárgytulajdonosok karaktere, fiktív sorsok</p> <p>Hétköznapi vagy szokatlan funkciójú tárgyak vagy tárgycsoportok fiktív tulajdonosainak elképzelése. A kitalált személyek karakterének, sorsának, életereinek megtervezése, megjelenítése különböző eszközökkel.</p> <p>Gyűjtött vagy kreált szövegek, fotók felhasználásával fiktív élettörténetek, szituációk, jelenetek létrehozása az adott tárgytulajdonosi karakter bemutatására.</p>	<p>Feltárás (megtapasztalás- megélés- megértés)</p> <p>Asszociáció</p> <p>Elemzés – kombinálás</p> <p>Reflexió, önreflexió</p> <p>Koncepció alkotás, tervezés</p> <p>Döntés</p>
<p>ALKOTÓK – MŰVEK</p> <p>Csáky Marianne: Madonna, Királylány, Időugrás: A múlt átírása, Kert/Garden sorozat, 2008. (varrott fotók) http://www.indagaleria.hu/artists/csaky-marianne/images/2 http://www.mariannecsaky.be/stitched_photos_1_640.htm http://hvg.hu/kultura/20081027_csaky_marianne_interju_kortars_muv_eszet http://www.mariannecsaky.be/stitched_photos.htm</p> <p>Eszterházy Marcell: Past in progress/Folyamatban lévő múlt, 2012. http://www.ligetgaleria.c3.hu/410.html</p> <p>Kicsiny Balázs: Suszterinas, 2005. http://www.btmfk.iif.hu/kicsinynew.html</p> <p>Csontó Lajos: Közös nevező, 2008., Reflex – parazita, 2004. http://mucsarnok.hu/kiallitasok/kiallitasok.php?mid=561c352576797&tax= http://catalog.c3.hu/index.php?page=work&id=841&lang=HU</p> <p>Chilf Mária: Átmeneti tárgyak, 2014. http://www.nappalimenedekhely.ro/atmeneti-targyak/</p>	<p>Fotó, festmény, videó, vegyestechnika, hímezés (textil, fonal)</p>

FEJLESZTÉSI TÉMÁK, TARTALMAK	NEVELÉSI FEJLESZTÉSI CÉLOK /KÉPESSÉGEK, ATTITÚDOK, ISMERETEK/
<p>Szemző Zsófia: Honeypillow and pocketmap/Mézpárna és zsebtérkép, 2006-2007., About my grandmother/Nagyanyámról, 2007. http://zsofiaszemzo.com/root/honeypillow-and-pocketmap/</p> <p>Benczur Emese: Munkám gyümölcse, 1996., Munka közben az utazásra gondolok, Ha száz évig élek is, 1997. http://artportal.hu/lexikon/muveszek/benczur-emese-1512 http://magyarnarancs.hu/film2/quotbirom_cernaivalquot_benczur_eme_se_kepzomuvesz-57680 http://www.ludwigmuseum.hu/site.php?inc=mutargy&muld=2859&menuld=67</p>	
<p>3. Művé válás – „Teremtsünk” művet!</p> <p>Mitől lesz valami műalkotássá?</p> <p>Szituációs játékok, gyakorlatok során a műalkotássá válás folyamatának megtapasztalása, felfedezése, megismerése. (pl.: a hétköznapi tárgyak, fotók eltérő kontextusban; otthon, egy jósdában, egy kiállítótérben, stb.)</p> <p>Fiktív kiállítás tervezése a kurátori koncepciótól a fiktív művészcsoporthoz installációjáig. A kiállítás koncepciójának, tematikájának pontos meghatározása, mint lényeges elem, kiindulópont.</p>	<p>Feltárás (megtapasztalás-megélés-megértés)</p> <p>Asszociáció</p> <p>Elemzés – kombinálás</p> <p>Koncepció alkotás, tervezés</p> <p>Döntés</p> <p>Kifejezés (kommunikáció több csatornán, csatornaváltással)</p>
<p>ALKOTÓK – MŰVEK</p> <p>Duchamp: Kerékpár, 1951. https://www.artsy.net/artist/marcel-duchamp</p> <p>Andy Warhol: Campbell's Soup Cans, 1962. https://en.wikipedia.org/wiki/Andy_Warhol#/media/File:Warhol-Campbell_Soup-1-screenprint-1968.jpg</p> <p>Koronczi Endre: Ploubuter park, 2013-15. http://www.koronczi.hu/ploubuterpark/spec/index.html</p> <p>Gerber Pál: Konstelláció, 1999., Jó jel (Nem azért élek, hogy boldog legyek, hanem hogy teljesítsem kötelességemet) 1992., Por a modernizmuson, 2010. A művészet súlya – a művészet felemel, 2010. http://www.mke.hu/node/33492 http://www.ludwigmuseum.hu/file/egyeb/0wuV2010_gerber_pal_kisfuzet.pdf Gerber Pál: Három használt 1984-es karácsonyfa, 1995. https://cspv.hu/kult/k1006/gerber_pal</p>	<p>Ready-made, installáció, environment („Az environment szó közvetlenül környezetet és körforgást jelent, a művészeti irodalomban mégis inkább környezetszobrászatra szokás fordítani. Pontosabb művészi értelmezéséhez akkor jutunk el, ha mindhárom jelentését figyelembe vesszük. Ily módon az emberi környezetnek olyan művészeti szándékú "körforgását", illetve átalakítását jelenti, aminek lehetnek szobrászati vonatkozásai, de egyrészt nem feltétlenül, másrészt nem (csak) klasszikus szobrászati eljárásokat érthetünk alatta, hanem az emberi környezet szinte bármilyen természetű (nem gyakorlati és nem hasznelvű!) térbeli alakítását, plasztikai átrendezését.” Sebők Zoltán, Artportal,</p>

FEJLESZTÉSI TÉMÁK, TARTALMAK	NEVELÉSI FEJLESZTÉSI CÉLOK /KÉPESSÉGEK, ATTITÚDÖK, ISMERETEK/
<p>Németh Hajnal: Összeomlás, 2011. https://www.youtube.com/watch?v=mMYuH4yVJVY</p> <p>Chilf Mária: Átmeneti tárgyak, 2014. http://www.nappalimenedekhely.ro/atmeneti-targyak/</p> <p>Szentjóbby Tamás: Hűlő víz, 1960 (Plágium (az eredeti mű újraalkotása) 2000) http://multiplika2000.wordpress.com/2008/11/16/hulo-viz/</p>	<p>Lexikon, Fogalmi szócikkek, http://artportal.hu/lexikon/fogalmi_szocikkek/environment)</p> <p>fotó, videó, koncept / konceptuális művészet („A XX. század egyik legnagyobb hatású irányzata. Noha mint mozgalom rövid ideig tartott, az egész művészeti életben alapvető szemléleti változást idézett elő. Magyarországon fénykora 1968 és 78 közé esett, nagyon sok politizáló jellegű mű született. Kedvelt médiumai (tervek, vázlatok, rajzok, fotók, levelek) alkalmazásának, ti. a műtárgyak elanyagtalanítása az "underground" működés szükséges létmódja volt. A 70-es évek végétől konceptuális alkotások megnevezésére a poszt~ terminust használták, jelezve a mozgalom végét. A 80-as évek második felétől ismét felerősödtek a ~i tendenciák, az újra megjelenő ~t, megkülönböztetésül a 60-as 70-es évek irányzatától neo~nek nevezik. A neo~ a "klasszikus" ~ lényegi elemének a gondolatiságot tekintve azt megőrzi, de az elanyagtalanodással szemben újra fontossá válik a megvalósulás. A manapság elterjedt konceptualizmus terminus kifejezi, hogy nem egyszerűen irányzatról, mint inkább művészi felfogásról, szellemi áramlatról van szó.” Tatai Erzsébet, Artportal, Lexikon, Fogalmi szócikkek, http://artportal.hu/lexikon/fogalmi_szocikkek/konceptualis-muveszet--koncept-muveszet-magyarorszagon-</p>
<p>4. Élet-terünk, környezetünk</p> <p>Egy köztéri mű, akció, interaktív tér terve, mely reflektál lokális vagy globális környezetünk problémáira.</p> <p>(természet, levegő, víz, fény, közlekedés, fogyasztói szemlélet, nagyvárosi lét, civilizációs fenyegetettség, stb.)</p>	<p>Probléma kiemelés (meghatározás, azonosítás)</p> <p>Koncepció alkotás, tervezés</p> <p>Döntés</p> <p>Kifejezés (kommunikáció több csatornán, csatornaváltással)</p>

FEJLESZTÉSI TÉMÁK, TARTALMAK	NEVELÉSI FEJLESZTÉSI CÉLOK /KÉPESSÉGEK, ATTITÚDÖK, ISMERETEK/
	Megoldás (komplex elméleti és gyakorlati)
<p>ALKOTÓK – MŰVEK</p> <p>Koronczy Endre: Ploubuter park, 2013-15. http://www.koronczy.hu/ploubuterpark/spec/index.html</p> <p>Miklósi Ádám: "Chlorella" lélegző algapavilon, 2016. http://ecolounge.hu/art/magyar-gyoztes-a-nemzetkozi-megmerettesen-a-lelegzo-algapavilon-a-termeszet-es-a-modern-technologia-talalkozasabol-szuletett</p> <p>Lakner Antal: Iners sorozat, Tunnel surf, 2006., <i>Escalator riding, Walkway skeleton, 2006.</i>, Fiktív utópiák és köztéri művek: Mátyás szellőző, 2008., Teufelsberg, 2002., Metró Istanbul, 1997. http://www.artmagazin.hu/artmagazin_hirek/hataratlepesek_lakner_antal_kepzomuvesz.1271.html http://www.google.hu/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&ved=0ahUKEwj8293ysqrQAhXL7BQKHe5BDWsQFggfMAE&url=http%3A%2F%2Fecolounge.hu%2Fmuveszek%2Flakner_antal.42.html%3FdownloadType42%3Ddoc%26downloadFile42%3D1137&usq=AFQjCNEwk--9imGd-q-9IGpSitrfeANXA&sig2=4oxV9dx2tjxTjtyO2PhWDQ&bvm=bv.138493631_d.d24&cad=rjt</p> <p>Koralevics Rita: Gyökerek I-II., 2008. Házakat áttörő fák, 2008., Fészkem az otthonom sorozat, 2008, Bedeszkázott fa, 2010. http://koralevicsrita.blogspot.hu/2008/08/kiallitas-kepei.html https://vimeo.com/30997352</p> <p>Ernesto Neto: While Culture Moves Us Apart, Nature Brings Us Together, 2013., Uma Janelina Entre Nose, 2012., O Bicho SusPenso na Paisagem, /A táj felfüggesztett állat, 2012., Nho Nho Nave/Nho Nho hajó, 1999. http://www.tanyabonakdargallery.com/artists/ernesto-neto/series-large-scale-installation</p> <p>Boros Mátyás, Heim Péter: Párhuzamos tárgyak, 2016. http://www.kortaronline.hu/2016/04/kepzo-fekete-feher-igen-nem/31401 http://www.75lengyelkultura.hu/tomasz-piars.php http://artportal.hu/magazin/kortars/google-transz-es-facebook-zikkurat-babeli-latomasok-a-bazilikaban</p> <p>Mátrai Erik: A Vörös-tenger kettéválasztása, videó-installáció, 2005., Szpotkapu, 2011., Porticus, fény, füst helyspecifikus, 2012. http://acbgaleria.hu/muveszek/matrai_erik.13.html?pageid=272 http://kulter.hu/2012/05/az-emberi-lab-mint-mertekegyseg/</p>	<p>Koncepció, installáció, gyűjtemény, háttéranyag, fikció, áldokumentum, tárgy dokumentáció, grafika, fény, videó</p>

FEJLESZTÉSI TÉMÁK, TARTALMAK	NEVELÉSI FEJLESZTÉSI CÉLOK /KÉPESSÉGEK, ATTITÚDOK, ISMERETEK/
<p>http://epiteszforum.hu/terilluzionista-interju-matrai-erikkel http://artportal.hu/lexikon/muveszek/matrai-erik-7507</p> <p>Anish Kapoor művei, terei pl.: Shooting Into the Corner, 2009-13. 1000 név, 1979-80. Cloud Gate, 2006, Leviathan, 2011. ArcelorMittal Orbit, 2012, Égi tükör, Piszkos sarok, http://anishkapoor.com/ http://cornandsoda.com/kortars-arcok-anish-kapoor/</p> <p>Chiharu Shiota munkái, terei, pl.: 2010-2016. http://www.chiharu-shiota.com/en/</p> <p>Mengyán András: Transparency, 2003., Utca, 2001-2003. http://artportal.hu/lexikon/muveszek/mengyan-andras-844 Progra able laser animation, 2011., Procedures, 2014. https://andrasmengyan.com/category/2005-2015/ Broken dimension, more than 3D, 1979-1984. https://andrasmengyan.com/category/1976-86/</p> <p>Claes Oldenburg: Clothespin/Ruhacsipesz, 1976. http://www.theartstory.org/artist-oldenburg-claes-artworks.htm#pnt_5</p> <p>Torn notebook, 1996. http://oldenburgvanbruggen.com/largescaleprojects/tornnotebook.htm</p> <p>Free Stamp, 1991. http://oldenburgvanbruggen.com/largescaleprojects/freestamp.htm http://oldenburgvanbruggen.com/largescaleprojects/lsp.htm</p> <p>Rebecca Horn: Dreaming Stones, 2006. http://www.marthagarzon.com/contemporary_art/2012/07/rebecca-horn-body-art-performance-installations/</p>	
<p>5. Egy látvány filmes változatai</p> <p>Egy szokatlan látvány, tárgy beállítás (pl.: felborult pad, kuka, bőrönd, kötél, vasaló, serpenyő, kis sámli, fél pár strandpapucs) tanulmány rajza.</p> <p>Egy olyan történet, jelenet kitalálása, véletlenül húzott, kapott filmfajta vagy filmes műfaj (természettudományos ismeretterjesztő film, híradó, dokumentumfilm, krimi, szappanopera, sci-fi, vígjáték) stílusában, mely a lerajzolt látványt indokolttá teszi.</p> <p>A történet szereplői ként klasszikus és kortárs alkotások figurái jelenjenek meg.</p>	<p>Képalkotás, komponálás</p> <p>Kreativitás (Fantázia, divergens gondolkodás, rugalmasság, fluencia, egyediség)</p> <p>Összetett építkezés</p> <p>Kifelé irányuló reflexió</p> <p>Befelé irányuló reflexió</p> <p>Kifejezés (kommunikáció több csatornán)</p>

FEJLESZTÉSI TÉMÁK, TARTALMAK	NEVELÉSI FEJLESZTÉSI CÉLOK /KÉPESSÉGEK, ATTITÚDOK, ISMERETEK/
<p>ALKOTÓK – MŰVEK</p> <p>Klasszikus és kortárs figurális műalkotások bőséges válogatása</p>	
<p>6. Átalakító készülékek, gépek, szerkezetek</p> <p>Személyes és közösségi, csoport problémáink, hiányaink, vágyaink felmérése, összegyűjtése, dokumentálása, elemzése.</p> <p>A felmérésekből megállapított problémák, hiányok megoldására szolgáló fiktív gépek, szerkezetek tervezése, működésük leírása, bemutatása.</p>	<p>Feltárás</p> <p>Asszociáció</p> <p>Elemzés – kombinálás</p> <p>Probléma kiemelés (meghatározás, azonosítás)</p> <p>Koncepció alkotás, tervezés</p> <p>Döntés</p>
<p>ALKOTÓK – MŰVEK</p> <p>Szemző Zsófia: Valami hiányzik 2011. http://zsofiaszemzo.com/texts/csatlos-judit-valami-hianyzik/</p> <p>Türk Péter: Osztályátlag I. II. 1979. http://mng.hu/gyujtemeny/osztalyatlag-i-5583 http://mng.hu/gyujtemeny/osztalyatlag-ii-5451</p> <p>Galántai György: Akusztikus szék, 1985. http://www.artpool.hu/lehetetlen/real-kiall/nevek/galantai_szek.html http://www.galantai.hu/works/VHKkoncert.html</p> <p>Koronczi Endre: Isten, Autógumi, Cipőtalp, 1999-2000. http://www.koronczi.hu/texts/till-interview.html http://koronczi.blogspot.hu/2012/11/isten.html</p> <p>Lakner Antal: Passzív munkaeszközök, 2006., Elevator stretching, Duplagravitációs ruha, 2005., Mikrogravitációs lebegőkabin, 2005., Memória Periszkóp, 2004, körtér http://epiteszforum.hu/publikus-aluljarok-palyazat4 http://www.ludwigmuseum.hu/site.php?inc=kiallitas&kiallitasId=804&menuId=44</p> <p>Tinguely: Gismo, 1960., Méta-Matic, 1959. (Drawing Machines) http://benedictsinspiration.blogspot.hu/2010/09/jean-tinguely-drawing-machines.html</p>	<p>Fotó, infógrafika, dokumentáció, tárgy, installáció, kinetikus mű („A kinetizmus kifejezés a görög kineo szóból ered, ami annyit jelent: mozgatok. A modern művészetben az <i>op art</i>tal szoros rokonságot mutató nemzetközi művészeti áramlat átfogó megnevezésére használatos. Legfontosabb jellemzője a művészet történetén végigvonuló mozgásillúzió valódira váltása. Mechanikusan, mágnesesen vagy elektronikusan mozgatott konstrukciók, amelyek gyakorta hang- és fényeffektusokkal kapcsolódnak össze.” Sebők Zoltán - Bárdosi József, Artportál, Lexikon, Fogalmi szócikkek http://artportal.hu/lexikon/fogalmi_szocikkek/kinetizmus)</p>

FEJLESZTÉSI TÉMÁK, TARTALMAK	NEVELÉSI FEJLESZTÉSI CÉLOK /KÉPESSÉGEK, ATTITÚDOK, ISMERETEK/
<p>http://www.youtube.com/watch?v=GOo5uq2fH6g&feature=relatedhttp://www.youtube.com/watch?v=FZpEYLa9PGs&feature=relmfu</p> <p>Csőrgő Attila: Plátói szerelem, 1997. http://www.c3.hu/~acsorgo/projektek/platoi1.html</p> <p>Haraszty István: Energiaátalakító, Kabóca, 1978. Agyágyú, 1980-1981. Stemplirevárva, 1987. Széliránytű, 1979-1986. http://artportal.hu/lexikon/muveszek/haraszty-istvan-101</p> <p>Ráskai Szabolcs: háztartási szerkezetek (pl.: 2005. Lepárlás, porítás, Tálalás, 2007. Párológép, 2004. Tortagép, 2003. A főzés mechanikai allegóriája, Vízelszívó berendezés), Adagoló, 2008. http://www.mke.hu/node/14124 http://www.mke.hu/new/diploma2005.php?page=3</p> <p>Peter Fischli & David Weiss: Der Lauf Der Dinge, 1987. (mobil installáció, láncreakció) https://vimeo.com/41630032</p> <p>Rebecca Horn: Ceruzamaszk, 1972. http://www.balkon.hu/archiv/2006/2006_11_12/06edina.html</p>	

2019/20. tanév, 8. Osztály

Az **egyes témák 4-6 tanórát** igényelnek. Így 6-9 hónap szükséges a modul megvalósításához.
 Az adott tanulócsoporthoz jellemzőitől függően készítenendő a részletes időterv.

FEJLESZTÉSI TÉMÁK, TARTALMAK	NEVELÉSI FEJLESZTÉSI CÉLOK /KÉPESSÉGEK, ATTITÚDOK, ISMERETEK/
<p>1. Szabadság – zsarnokság</p> <p>Szabadság, zsarnokság, kiszolgáltatottság valamint idill a művészetben és a valóságban.</p> <p>Személyes és társadalmi szinten megélt élmények, tartalmak összegyűjtése, elemzése.</p> <p>Művészeti példák, akciók megfigyelése, elemzése kiemelten Ai Weiwei akciói, munkái.</p> <p>Egy szabadon választott idilli, szabadságot kifejező alkotás átalakítása úgy, hogy a zsarnokság, kiszolgáltatottság, bizonytalanság, félelem érzetét közvetítse.</p> <p>Összevetés a művészettörténet hasonló témában készült alkotásaival.</p>	<p>Probléma kiemelés (meghatározás, azonosítás)</p> <p>Koncepció alkotás, tervezés</p> <p>Döntés</p> <p>Kifejezés (kommunikáció több csatornán, csatornaváltással)</p> <p>Kortárs művészi szerep, lehetőségek</p>
<p>ALKOTÓK – MŰVEK</p> <p>Ai Weiwei: Napraforgó magok, 2011. http://stilblog.hu/2011/04/12/ai-weiwei-es-a-napraforgo-magok/ A @Large: Ai Weiwei on Alcatraz/Szabadlábon: Ai Weiwei az Alcatrazban, 2014 (Lego-szőnyeg: Trace/Nyom, Fénytörés, installáció, A széllel, installáció), http://hvg.hu/hvgmuerto/20150322 Szokes az Alcatrazba Ai Weiwei es a bor Dumbass, videoklip, 2013. https://www.youtube.com/watch?v=lyQZ-oLshOQ S.A.C.R.E.D. installáció, 2013. http://www.designboom.com/art/ai-weiweis-s-a-c-r-e-d-depicts-scenes-from-his-incarceration/ Alison Klayman: Ai Weiwei: Never Sorry, dokumeentumfilm, 2016. http://aiweiweineversorry.com/ http://www.origo.hu/filmklub/blog/kritika/20121031-egy-kinai-ad-lecket-demokraciabol-ai-weiwei-never-sorry.html</p> <p>He Xianyu: Marath halála, 2014. (Berlin, Uferhalle, fiatal pekingi művészek kiállítása) http://artobserved.com/2013/04/art-basel-miami-beach-to-showcase-contemporary-chinese-artists/</p> <p>Rebecca Horn: Dreaming Stones, 2006. http://www.marthagarzon.com/contemporary_art/2012/07/rebecca-horn-body-art-performance-installations/ Ceruzamaszk, 1972. http://www.balkon.hu/archiv/2006/2006_11_12/06edina.html</p> <p>Erdély Miklós: Hadititok, 1984. http://artportal.hu/lexikon/muveszek/erdely-miklos-69 „No photographing”/Fényképezni tilos, 1974. http://www.artpool.hu/art73_74/erdely4.html, Húség, 1979.,</p>	<p>Akción, nyilvánosság, installáció, videó, fotó, performansz („A szó angolul előadást jelent, és tágabb értelemben előadó-művészeti műfajokra (zene, tánc, színház) vonatkozik. Mint külön vizuális művészeti műfaj a 70-es évek elején alakult ki. Fő jellemzője, hogy a művész (performer) általában saját testét, ill. személyiségét s annak közvetlen környezetét használja témaként és kifejezési eszközként, művét pedig "élőben" mutatja be.” Sebők Zoltán, Szőke Annamária, Artportál, Lexikon, Fogalmi szócikkek),</p> <p>dioráma („Napjainkban a dioráma három dimenziós múzeumi/kiállítási makettet jelent. A klasszikus dioráma különböző világítási módszerekkel a kép idő- és térbeli változását tudja érzékeltetni. A képet egy olajjal, viasszal átitatott transzparens vászonra festették, mögötte egy sor színezett, vékony selyemből készített további vászon helyezkedett el, amiket zsinórral mozgattak. A képeket</p>

FEJLESZTÉSI TÉMÁK, TARTALMAK	NEVELÉSI FEJLESZTÉSI CÉLOK /KÉPESSÉGEK, ATTITÚDOK, ISMERETEK/
<p>http://arthist.elte.hu/Tanarok/SzoekeA/fulltexts/EM_Huseg_Lexikon_2008.htm</p> <p>Tóth Endre: „Örülök sorozat” pl.: Örülök, ha égő újságot olvashatok, 1973-76., Örülök, ha így csinálhatok, 1973-76., Örülök, ha a falat nézhetem, 1975. http://www.acbgaleria.hu/muveszek/tot_endre.78.html?subpage=cv</p> <p>Várnagy Tibor: A szegénység nem törvénytelen, 1989. http://artportal.hu/lexikon/muveszek/varnagy-tibor-1123</p>	<p>olajégőkkel vagy petróleumlámpákkal világították meg, így a képből érzékelhetőek lettek a mozgások, a felhők mozgása, a víz hullámozása, vagy a napszakok változása.” Wikipédia)</p>
<p>2. Személyes gyűjtemény („Microcollection”) gondolati mű</p> <p>A tanulók, személyes és közösségi, társadalmi környezetéhez tartozó, valamilyen szempontból fontos tárgyainak, színtereinek parányi darabkáiból, „morzsáiból” összeállított gyűjtemény létrehozása.</p> <p>A darabkák katalogizálása, összetevőinek azonosítása, stb..... Kiállításba rendezése. Gyűjteményi/kuratori koncepció megfogalmazása.</p> <p>Az egyes gyűjtemények reflektáljanak egy választott gondolatra, problémára.</p>	<p>Kifelé irányuló reflexió</p> <p>Befelé irányuló reflexió (önreflexió)</p> <p>Tapasztalatok az alkotófolyamatról</p> <p>Fogalmi bázis a tág értelemben vett alkotófolyamathoz</p> <p>Nézőpontváltás</p> <p>Új fogalmak, gondolatok: a művészet önreflexiója, érték, eredetiség, művész szerepe, művészet, mint üzlet</p>
<p>ALKOTÓK – MŰVEK</p> <p>Elisa Bolezzi: „Microcollection” 1990-2013. 42-44. oldal https://issuu.com/elntree/docs/balkon_2015_11_12</p> <p>Koronczi Endre: Ploubuter park, 2013-2015. http://www.koronczi.hu/ploubuterpark/spec/index.html</p>	<p>Installáció, szöveg, koncepció</p>
<p>3. Fiktív pályázat</p> <p>Egy kiválasztott (klasszikus vagy kortárs) képzőművész nevében megfogalmazott (képes, szöveges) fiktív pályázat megalkotása, a művész egyik létező, vagy az életművébe illeszkedő, ám később elkészítendő alkotásának létrehozására.</p> <p>Új nézőpontból, kortárs szemmel a művészettörténet egy-egy szereplőjének és alkotásainak bemutatása.</p>	<p>Kifelé irányuló reflexió</p> <p>Befelé irányuló reflexió (önreflexió)</p> <p>Tapasztalatok az alkotófolyamatról</p> <p>Koncepció alkotás, tervezés</p> <p>Kreativitás</p>

FEJLESZTÉSI TÉMÁK, TARTALMAK	NEVELÉSI FEJLESZTÉSI CÉLOK /KÉPESSÉGEK, ATTITÚDOK, ISMERETEK/
	Fogalmi bázis
<p>ALKOTÓK – MŰVEK</p> <p>Szabó Ádám, Előd Ágnes és Szász György: „NKA pályázatok”, 2005. (Pályázati űrlapok, dokumentáció, portfólió, munkaterv az NKA alkotói ösztöndíjára „Michelangelo, Rodin, Klein” nevében: Michelangelo a Rondanini Pieta elkészítésére, Auguste Rodin a Pokol kapujának befejezésére, Yves Klein pedig kék és arany színű festékre pályázik...)</p> <p>http://www.szaboadam.hu/portfolio_2005nkapaly01.html http://www.szaboadam.hu/img/michelangelo.pdf</p>	Nyomat, fotó, szöveg, NKA-s űrlap
<p>4. Meghekkelt művek</p> <p>Egy-egy kortárs művész pl.: Damien Hirst, Jeff Koons, Yinka Shonibare vagy Banksy (graffiti művész) remek érzékkel alkalmazza művészi akcióinál, és alkotásainál a szokatlanságot és mehökkentést.</p> <p>Ezúttal klasszikus műveket alakít át úgy, hogy a mai fiatal közönség érdeklődését is felkeltse.</p> <p>Fiatal művész csapat dolgozik vele a terveken. A koncepció kialakításában fontos az átalakított/meghekkelt mű eredeti és mai üzenete, a megtartott, átírt elemek kiválasztása, a bemutatás helyszíne, s az ahhoz kapcsolódó esemény, akció.</p> <p>A sikeres tervek létrehozásához elengedhetetlen a fiatalok motivációinak, preferált tevékenységeinek, érdeklődési területeinek pontos, tudatos feltérképezése.</p>	<p>Sokrétű munka</p> <p>Rugalmasság</p> <p>Együttes tevékenység</p> <p>Önérdelkség, motiváció</p> <p>Művészet, mint üzlet, érték, popularitás, újra vagy átértelmezések, aktuális üzenetek.</p>
<p>ALKOTÓK – MŰVEK</p> <p>Damien Hirst: Az isten szerelmére 2007, A halál fizikai képtelensége egy élő tudatában), 1991., Petty-festmények, „Nile” táska, 2012., „Entomology” táskák, 2013., Gyógyszertárnak álcázott étterem, 1998-2003, 2014., Hymn, 1999., Feloldozás – Szimpatikus nagy fehérben, 2006., Aranyozott mamut csontváz, 2015. http://hvg.hu/kultura/20120514_damien_hirst_retrospektiv_london http://cornandsoda.com/kortars-arcok-damien-hirst/ http://artmagazin.hu/artmagazin_hirek/koponyak_kora_-_damien_hirst.231.html http://www.stylemagazin.hu/hir/Damien-Hirst-es-a-Prada-halott-bogarai/8776/ http://kunszt.reblog.hu/ukran-szarmazasu-</p>	Installáció, tárgy, tér, akció

FEJLESZTÉSI TÉMÁK, TARTALMAK	NEVELÉSI FEJLESZTÉSI CÉLOK /KÉPESSÉGEK, ATTITÚDOK, ISMERETEK/
<p>milliardose-hirst-mammutja http://urbanplayer.hu/kult/damien-hirts-pharmacy-2/</p> <p>Jeff Koons: Kiepenkerl/Házaló, 1987. http://www.jeffkoons.com/artwork/kiepenkerl Auto, 2001. http://www.jeffkoons.com/artwork/easyfun-ethereal Balloon Monkey, 2006-2013. http://www.jeffkoons.com/artwork/balloon-monkey Antiquiti 1. 2009-2012. http://www.jeffkoons.com/artwork/antiquity Gazing Ball (Antinous-Dionysus), 2013. http://www.jeffkoons.com/artwork/gazing-ball Gazing Ball (Altdorfer The Battle of Alexander at Issus),2014-2015. http://www.jeffkoons.com/artwork/gazing-ball-paintings#sthash.xMW44Pgv.dpuf Metallic Venus, 2010-2012. http://www.jeffkoons.com/artwork/antiquity/metallic-venus Seated Ballerina, 2010-2015. http://www.jeffkoons.com/artwork/antiquity/seated-ballerina Gazing Ball (van Gogh Wheatfield with Cypresses), 2015. http://www.jeffkoons.com/artwork/gazing-ball-paintings/gazing-ball-van-gogh-wheatfield-cypresses#sthash.Cfloapwj.dpuf Gazing Ball (David Intervention of the Sabine Women), 2016. http://www.jeffkoons.com/artwork/gazing-ball-paintings/gazing-ball-david-intervention-the-sabine-women#sthash.PafK6BSV.dpuf Koons x Google: Jeff Koons Live Case Jeff Koons collaborated with Google to create the limited edition Jeff Koons Live Case, 2016. http://www.jeffkoons.com/artwork/projects/koons-x-google-jeff-koons-live-case#sthash.R88qDi1D.dpuf</p> <p>Banksy: Graffitik http://banksy.co.uk/</p> <p>Yinka Shonibare: David (after Michelangelo),2016., Venus de Milo (after Alexandros), 2016., Discus Thrower (after Myron), 2016. http://www.stephenfriedman.com/artists/yinka-shonibare-mbe/artwork</p>	
<p>5. Kortárs népművészet</p> <p>Tárgyak, terek átalakítása díszítése „kortárs népművészeti” motívumokkal adott cél, funkció, tulajdonos részére.</p> <p>A tradicionális, népi kultúra modelljei szerint alkalmazva korunk felületi kifejeződéseit a fiatalok által preferált tárgyakon, tereken.</p> <p>A népi motívumok szerkezetének vizsgálata, megértése, értő átalakítása, személyessé, kortárssá tétele.</p>	<p>Feltárás (megtapasztalás-megélés-megértés)</p> <p>Asszociáció</p> <p>Elemzés – kombinálás</p> <p>Probléma kiemelés (meghatározás, azonosítás)</p>
<p>ALKOTÓK – MŰVEK</p>	<p>Kerámia, textil, grafika, festés</p>

FEJLESZTÉSI TÉMÁK, TARTALMAK	NEVELÉSI FEJLESZTÉSI CÉLOK /KÉPESSÉGEK, ATTITŰDÖK, ISMERETEK/
<p>Andrási Edina: Képlékeny hagyomány, kerámia, 2012. http://magyar.andrasiedina.hu/#/keplekeny-hagyomany</p> <p>Keith Haring: Public Projects, Mural, 1989. http://www.haring.com/!/art-work/111#.WGZwBnkzXIU, Sculpture, Installátion, 1981-1990. http://www.haring.com/!/genre/sculpture http://www.haring.com/!/art-work/218#.UxRVh-mPLIU</p> <p>Ráskai Szabolcs: Étkészlet 2005, Textil 2003 http://www.raskaiszabolcs.com/?action=galeri&year=2005&item=galeri/2005/37.jpg</p> <p>Szirmay Zsanett: Soundweaving projekt, A hímzés hangja (A projekt lényege a lyukkártyás zengőfésűs zenelejátszóra átírt, a magyar népi hímzésekől ismert, tradicionális keresztzemes minta és annak hangji leképzése.) http://soundweaving.mome.hu/hu/ http://inspiralodesignelmelet.hu/szirmay-zsanett-soundweaving/</p> <p>Lublói Zoltán: Tollaslabda sószóró, 2010. http://www.lubloy.hu/product.php?id=24 Spanyol lány váza, porcelán, Play, Egyedi dekorváza, 2011-2015. http://www.lubloy.hu/product.php?id=114</p>	
<p>6. Tapintható kérdések</p> <p>Véletlenül választott, csak tapintással megismerhető kisméretű tárgy/tárgyak pontos rajza.</p> <p>A tárgy új kontextusba állítása. Például egy külső vagy belső építészeti térbe helyezése, melyben klasszikus és kortárs műalkotások szereplőivel kerül interakcióba. E történet, jelenet szabad feldolgozása, bemutatása.</p> <p>A kisméretű tárgy lehet egy kortárs, akár fiktív képzőművész művének, akciójának elindító, inspiráló darabja, eleme is. E kortárs mű megtervezése, létrehozása, melynek során tisztázható és megfogalmazható, hogy mi lehet az a mai probléma, napjainkra reflektáló téma, kérdés, ami foglalkoztatja a művészt, valamint, hogy miként tervezi meg, építi fel a művét, s dönt a műfajról, technikáról.</p>	<p>Kifelé irányuló reflexió</p> <p>Befelé irányuló reflexió (önreflexió)</p> <p>Tapasztalatok az alkotófolyamatról</p> <p>Fogalmi bázis a tág értelemben vett alkotófolyamathoz</p> <p>Sokrétű munka</p> <p>Rugalmasság</p> <p>Együttes tevékenység</p> <p>Önérdekeltség, motiváció</p>
<p>ALKOTÓK – MŰVEK</p> <p>Koronczi Endre: Ploubuter park, 2012. http://www.koronczi.hu/ploubuterpark/spec/index.html</p>	<p>Talált tárgyak, installáció, gyűjtemény, szöveg, gyümölcs, fotó, film, grafika, festmény,</p>

FEJLESZTÉSI TÉMÁK, TARTALMAK	NEVELÉSI FEJLESZTÉSI CÉLOK /KÉPESSÉGEK, ATTITÚDÖK, ISMERETEK/
Szabó Ádám: Plasztikai műtét, 2007. http://szaboadam.tumblr.com/post/45486523141/vanitas-plastic-surgery-2007-video-0505-loop	
Baglyas Erika: Száz lepedő 2007. http://teregetes.blog.hu/2007/11/01/baglyas_erika_szaz_lepedo	
Miskolczi Emese: Én vagyok az, 2016. http://www.ikon.hu/artroll/index?search=e_id&search_string=12783 http://www.emesemiskolczi.com/fr/accueil.html	
Romina Giuliani: Kiút a mindennapokból, 2016. https://vimeo.com/user7404254	
Borsos Lőrinc, Gosztola Kitti: Botanika és a politika, 2016. http://borsoslorinc.com/hu/index.php/hatalmas/viragnyelven/ http://borsoslorinc.com/hu/index.php/szemelyes/kiallitas-szueleinknek/	

Témakörök, fejlesztési témák és célok, 9.-11. osztály

2016/17. tanév, 9. osztály

Az egyes témák 4-6 tanórát igényelnek. Így 6-9 hónap szükséges a modul megvalósításához.

Az adott tanulócsoporthoz jellemzőitől függően készítendő a részletes időterv.

FEJLESZTÉSI TÉMÁK - TARTALMAK	NEVELÉSI-FEJLESZTÉSI CÉLOK (KÉPESSÉGEK, ISMERETEK, ATTITÚDÖK)
<p>1. Elemi formák naptára</p> <p>Bevezetés az absztrakcióba (elvonatkoztatás, elvonás, lényeges tulajdonságok kiemelése, elkülönítése) Ismerkedés a nonfiguratív (nem figurális) művészettel. A pont, a folt, a vonal és a szín kifejezőerejével közvetített gondolatok és érzések megfigyelése absztrakt (elvont, tárgy nélküli) alkotásokon. A képi tartalom gondolativá változtatása.</p> <p>Természetfotók megfigyelése, és csoportosítása hangulatok, éghajlatok, napszakok, évszakok stb. szerint. Újságokból, színes papírokból, textilekből stb. találmányra szabályos geometrikus formák kivágása, csoportosítása és elhelyezése négy kiválasztott papírlapon.</p> <p>A) Kísérletek arra, hogy csak a színekkel, a formákkal, és a kompozíciós hatásokkal, egymástól karakteresen különbözően megjeleníteni a négy évszakot. Majd a négy lapot egymástól egyenlő távolságra elhelyezni (az évszakok sorrendjét betartva), és megkísérelni a természeti folyamatot, két-két, összesen plusz négy, az átmenetet kifejező képpel bemutatni. A következő lépésben tizenkét lapra (szimbolikusan a hónapokra) egészül ki az ábra. Arra kell törekedni, hogy a képek közötti átalakulás lépésről lépésre, egyenlő mértékben történjen, folyamatos ritmusban képről képre.</p> <p>B) Egy olyan kép elkészítése, szabadon választott technikával, ahol egy képen van érzékeltetve valamely időbeli, formai vagy/is hangulati átmenet.</p> <p>C) Egy zenemű, vagy zenerészlet megörökítése, illusztrálása absztrakt képalkotással.</p> <p>D) Háromdimenziós alkotás létrehozása egy elem szabályszerű ismétlődésével struktúra alkotás a térben.</p>	<p>A rugalmasság, a kombinációs készség és a nézőpontváltás képességének erősödése, kiterjedése</p> <p>A döntési folyamatok differenciálódása</p> <p>Az egységgé szervezés képességének kibontakoztatása</p> <p>Irányított megfigyelések</p> <p>Vizuális elemzés – értelmezés, kombinálás</p> <p>Asszociáció</p> <p>Kreativitás, fantázia, koncepció alkotás</p> <p>Tervezés, döntés</p> <p>Kifejezés – síkbeli és vizuális megjelenítő</p> <p>Kifejező eszközök adekvát használata</p> <p>Kapcsolat más műveltségi területtel</p> <p>Ismeretek: művészet, művészeti ágak, műfajták, absztrakció (az elvonatkoztatott vagy az elvont gondolkodás gyakorlata)</p>

FEJLESZTÉSI TÉMÁK - TARTALMAK	NEVELÉSI-FEJLESZTÉSI CÉLOK (KÉPESSÉGEK, ISMERETEK, ATTITÚDÖK)
	Sorozat
<p>IRÁNYZATOK - ALKOTÓK – MŰVEK</p> <p>absztrakt (elvont, tárgy nélküli), konstruktivizmus (a tömegek és formák viszonyát jeleníti meg, a geometrikus formákat helyezi előtérbe. A művészek a tárgyak ábrázolásában erőteljesen hangsúlyozzák a szerkezeti összetevőket, a tereket és a síkokat http://muveszet.gportal.hu/gindex.php?pg=33393549),</p> <p>Ilona Keserü Ilona, Színváltó hangtestek kiállítás, 2011. https://issuu.com/elntree/docs/balkon_2012_01 http://www.kieselbach.hu/kiallitas/cangiante-ilona-keseru-ilona, http://www.cirkart.hu/2016/06/24/megadatik-neki-amit-valaszt-maganak-keseru-ilona-eletmutarlata-m21-pecsi-galeria-zsolnay-negyed-2016-marcius-majus/</p> <p>From the world, 1974-75. http://fidelio.hu/vizual/2015/11/06/-tarlat_post_modem/</p> <p>Bak Imre, A képzelet fényei, 2008. http://vjgkortars.hu/hu/kiallitasok/bak_imre_es_roters_katharina_kiallitasa/</p> <p>Maurer Dóra, Puha sarok, 1996. http://www.c3.hu/scca/butterfly/Maurer/-2hu.html</p> <p>4képből 5-kép, 1975. http://www.mke.hu/node/29305/munkak?page=1</p> <p>Sol LeWitt, Struktúra, 1976. http://slideplayer.hu/slide/2217717/</p> <p>Fajó János, Szalag, 1969. http://viragjuditgaleria.hu/hu/muveszek/muveszek/F/fajo_jano/</p> <p>Kandinszkij, Fuga, 1914. http://enciklopedia.fazekas.hu/tarsmu/-expresszionizmus.htm http://www.rovart.com/hu/kandinsky_1252</p> <p>Az első absztrakt akvarell, 1910. http://www.wassilykandinsky.net/work-28.php</p> <p>Claude Monet, Rouen-i katedrális sorozat, 1892-94 http://www.artfactory.com/art_appreciation/landscapes/claude_monet.htm</p>	<p>Montázs (különböző rajzok, ábrák, képek összevágása, összeállítása), kollázs (ragasztásos technikával létrejött mű, műfajként olyan alkotás, melyben papíron kívül más anyagokat is applikálunk), assamblage (tárgykollázs, olyan ragasztásos technikával készített alkotás, ahol a különböző anyagok mellett tárgyak, vagy azok részletei is felragasztásra kerülnek, /,...az újrealisták feltűnésével vált elterjedtté az <i>assemblage</i> fogalma (először Jean Dubuffet használta saját munkáinak leírására), ami a sík táblakép háromdimenzióssá való kibővítését jelenti. Többé-kevésbé szinonim tehát a combine painting, vagyis a kombinált festmény fogalmával, azzal, hogy általában több rajta az applikált elem: a művész különféle anyagok és használati tárgyak együtteséből formál plasztikus képet.” Sebők Zoltán, Artportal, Lexikon, Fogalmi szócikkek, http://artportal.hu/lexikon/fogalmi_szocikkek/ujrealizmus/), szeriális művészet (olyan művészet, amelyben a vizuális elem megsokszorozásával törekszenek hatást keltetni)</p>
2. Betűtorony	

FEJLESZTÉSI TÉMÁK - TARTALMAK	NEVELÉSI-FEJLESZTÉSI CÉLOK (KÉPESSÉGEK, ISMERETEK, ATTITÚDÖK)
<p>Minél több újság megtekintése, és olyan betűk, sorok vagy szövegrészek kivágása, melyek valamiért felkeltették a figyelmet.</p> <p>A korábbi feladatban alkalmazott geometrikus formák mellett, néhány szabad forma kivágásra, és belőlük válogatva képpalkotás egy várról. Tudatos döntések sora alakítja ki, hogy a vár milyen stílusú legyen (pl. barokkos, gótikus, szürrealista vagy keleties stb.) A diákok mindvégig ragaszkodjanak az alkotói szándékaikhoz. A megfelelő formákat ragasszák fel egy papírra egymás mellé, vagy másolják le a kivágott képekből kirakott tervet ceruzával. Szándékaik szerint alakítsák az alkotást minél többféle fekete – fehér és/vagy színes, ragasztott és/vagy rajzolt betűtípus felhasználásával. Terjeszkedhetnek a térben is. Az elkészült művekből fel lehet olvasni részeket, betűsorokat.</p> <p>A) A konstruált várban szereplő hangsorokkal lehet drámapedagógiai szituációs játékokat játszani. (Kísérletek az írásjelektől és a hangsortól független jelentések közvetítésére metakommunikációval, gesztussal stb.)</p> <p>B) Vágjanak ki kartonból egy szimpatikus formát és rajzolják át egy papír felületére. Aztán rajzolják körbe még egyszer, és még sokszor. Hozzanak létre formai – logikai kiindulópontból származtatással bővülő struktúrát. Ezzel az eljárással tervezzenek épületeket.</p> <p>C) Egy konkrét irodalmi vagy zenei műből ismert vár/épület megalkotása betűkből. Az irodalmi szöveg megjelenése képi elemként is. (pl: Babel tornya, Kékszakáll vára stb.)</p>	<p>Az inspirálódás személyes forrásainak kibontakoztatása</p> <p>A döntési folyamatok differenciálódása</p> <p>Az egységge szervezés képességének kibontakoztatása</p> <p>Koncepció alkotás, tervezés</p> <p>Kísérletezés, döntés</p> <p>Összetett építkezés</p> <p>Feltárás (megtapasztalás- megélés- megértés)</p> <p>Kifejezés – síkbeli és vizuális megjelenítő</p> <p>Kifejező eszközök adekvát használata</p> <p>Kapcsolat más műveltségi területtel</p> <p>Ismeretek: művészet, művészeti ágak, kalligramma (képvers), transzparencia (átlátszóság, átláthatóság, több réteget vagy síkot egyszerre érzékelünk)</p>
<p>IRÁNYZATOK - ALKOTÓK – MŰVEK</p> <p>konstruktivizmus (a tömegek és formák viszonyát jeleníti meg, a geometrikus formákat helyezi előtérbe. A művészek a tárgyak ábrázolásában erőteljesen hangsúlyozzák a szerkezeti összetevőket, a</p>	<p>Tipográfiai (eredetileg betűtan, de ma már minden tartalom, ami a nyomtatással kapcsolatok ismeretek körébe tartozik),</p>

FEJLESZTÉSI TÉMÁK - TARTALMAK	NEVELÉSI-FEJLESZTÉSI CÉLOK (KÉPESSÉGEK, ISMERETEK, ATTITÚDÖK)
<p>tereket és a síkokat http://muveszet.gportal.hu/gindex.php?pg=33393549), dadaizmus (Abszurd, nihilista és antiművészeti magatartásforma, melynek indulását az 1916-os, Zürichben Hugo Ball és köre által létrehozott, Cabaret Voltaire meghökkenítő előadástjeitől és kiállításaitól datáljuk http://www.artpool.hu/Research/fogalom/dada.html) lettrizmus ("Formabontó költői irányzat, amely Franciaországban alakult ki a második világháború után, a dadaizmus hagyományaihoz nyúlt vissza. Hívei szerint a szövegnek nem a jelentése a fontos, hanem ábrája, betűje. A mozgalom érdeme, hogy lehetővé tette a nyelvben rejlő zeneiség és a betűkben rejlő képi, grafikai hatások felerősítését" http://www.artpool.hu/Research/fogalom/lettrizmus.html) konkrét művészet (a második világháború után Kandinszkij próbálta meg az absztrakció fogalmát erre a kifejezésre cserélni (pontosítani), Max Bill pedig iskolát épített rá. Max Bill az expresszionizmus minden formáját elutasító absztrakciót értette rajta, a konstruktivizmusban - szuprematizmusban gyökerező szemléletet. Az absztraktnak két útja rajzolódott ki egyre határozottabban: a konkrét-hűvös geometrikus irányzat, és a „forró” - gesztusalapú, expresszionizmusban gyökeredző. A nemzetközi terminológiában tehát így vonult be a „konkrét művészet” fogalma. Az amerikai festőiség utáni absztrakció – hard-edge-shaped canvas tendenciák európai párhuzamait is a „konkrét” jelzővel illetjük. http://tudasbazis.sulinet.hu/hu/hu/muveszetek/muveszettortenet/muveszettortenet-12-efolyam/a-geometrikus-muveszet-ujabb-utjai/a-geometrikus-festeszeti-iranyzatai) neoplaszticizmus (a geometrikus absztrakció egyik legjelentősebb ága), Apollinaire, Nagy László, Kalligrammák http://slideplayer.hu/slide/2068432/ Tandori Dezső, képversek és vers-képek http://www.irodalmiradio.hu/femis/dnagy/-kepvers/lapok/147.htm Victor Vasarely munkássága http://www.theluberon.com/activities/museums-galleries/fondation-vasarely-vasarely-foundation http://www.famoushostels.com/vasarely-foundation-aix-en-provence/ http://www.gettyimages.com/photos/victorvasarely?excludenudity=true&sort=mostpopular&mediatype=photography&phrase=victor%20vasarely</p>	<p>kollázs (ragasztásos technikával létrejött mű, műfajként olyan alkotás, melyben papíron kívül más anyagokat is applikálunk), újság, fotómontázs (különböző fotók összevágása, összeállítása)</p>

FEJLESZTÉSI TÉMÁK - TARTALMAK	NEVELÉSI-FEJLESZTÉSI CÉLOK (KÉPESSÉGEK, ISMERETEK, ATTITÚDÖK)
<p>Piet Mondrian, DE STIJL http://architizer.com/blog/mondrian/</p> <p>Yves Saint Laurent, The Mondrian Collegtion, 1965. https://www.barnebys.co.uk/blog/article/2880/</p> <p>épületek betűből: http://vivelacuisine.pl/artikul/126-kolacja-na-wiezy http://irocimborak.blogspot.hu/-2013_07_01_archive.htm https://www.etsy.com/listing/240291121/lottery-winnercollagelottery-player</p>	
<p>3.Hibrid lények városa</p> <p>A szurrealista alkotásokon biomorf (természeti formákból kialakított) és komplex lények (több élőlény keverékeként létrejött képzeletbeli teremtmények) megfigyelése. Beszélgetés a fantasztikus irodalomról, az ember és állat kísérletekről, a gémanipulációban rejlő lehetőségekről és veszélyekről stb.</p> <p>Egy állat és egy ember fotójának véletlenszerű vagy tudatos szempont alapján történő összecsoportosítása, és az élőlények felhasználásával egy megszemélyesített keverék lény tervezése. (A véletlen helyzetek lehetőséget nyújtanak arra, hogy kipróbáljuk elrendező képességünket.) Lehet pl. biológiai párhuzamokat vagy ellentéteket keresni a két lény között stb. A racionális és az irracionális összekapcsolása. A fantázia használata.</p> <p>Minden diák elmeséli, leírja, lerajzolja az általa megálmodott kompozit lény testfelépítését, képességeit, testi – szellemi – lelki adottságait és igényeit. Közben egy kiválasztott 4-5 fős csoport elgondolja egy kisváros tervét, kitalálva hozzá a legfontosabb pozíciókat. A megalkotott hibrid lényeknek felvételizhetnek akár a polgármesteri, a bankigazgatói, a város szépe, a kaszinó tulajdonosi, a doktori stb. posztokra. Amikor mindenkinek meg van a helye és feladata a közösségben, akkor szervezhetnek egy közös fiktív ünnepséget, egy nyilvános eseményt, konkrét helyszínnel, menüvel, műsorokkal, estélyikkel stb. A diákok</p>	<p>A rugalmasság, a kombinációs készség és a nézőpontváltás képességének erősödése, kiterjedése</p> <p>Az egységgé szervezés képességének kibontakoztatása</p> <p>A közreműködés képességének kibontakozása a másokkal való együttgondolkodás és együttes tevékenység során.</p> <p>Irányított megfigyelések. Vizuális elemzések. Látványfelismerés és értelmezés, feltárás.</p> <p>Elemzés –kombinálás.</p> <p>Asszociáció.</p> <p>Kreativitás, fantázia, tervezés és döntés.</p> <p>Kísérletezés.</p> <p>Kapcsolat más műveltségi területtel.</p> <p>Kifejezés több csatornán.</p>

FEJLESZTÉSI TÉMÁK - TARTALMAK	NEVELÉSI-FEJLESZTÉSI CÉLOK (KÉPESSÉGEK, ISMERETEK, ATTITÚDOK)
<p>osszák ki egymás között a feladatokat, és játsszák el a cselekmény forgatókönyvét. Egy közös képen, videón stb. jelenítsék meg az összes szereplőt.</p>	<p>Ismeretek: művészet, művészeti ágak, műfajták, kompozit lények, hibridek, képzőművészeti technikák sajátos jellemzői, munkamódszerek</p>
<p>IRÁNYZATOK - ALKOTÓK – MŰVEK</p> <p>szürrealizmus (avantgárd művészeti mozgalom, jellegzetességei: A művészek olyan lelkiállapot után sóvárogtak, amelyben felszínre kerülnek a lélek mélyebb, tudat alatti rétegei a szabad képzettársítás segítségével. Kiemelt témájuk volt az álom.), totemizmus (valamely közösség vagy népcsoport egy állatörsre vezeti vissza az eredetét), neoprimitivizmus (a →<i>primitivizmus</i> új formája, a mai irodalmakban és művészetekben a hagyományok átvétele, a →<i>tradicionalizmus</i> jellemző megnyilvánulása. Sokban hasonlít a →<i>neofolklorizmus</i> jelenségéhez, eltér azonban attól a kiindulópontnak választott primitív kultúra milyenségében, <i>szinkretisztikus</i> jellegében, valamint abban, hogy itt a hagyomány gyakorlatilag élőnek tekinthető.</p> <p>http://gepeskonyv.btk.elte.hu/adatok/Neprajz/82Vereb%E9lyi/folklorisztika_es_rokonteruleteinek_fogalmi_rendszere/neoprimitivizmus.html</p> <p>Pawel Althamer, A szomszédok /The Neighbors,2014. http://artobserved.com/2014/02/newyorkpawelalthamertheneighbors-at-the-new-museum-through-april-13th-20014/</p> <p>Lucy Glendinning, Feather Child,2012. http://www.lucyglendinning.co.uk/</p> <p>Borsi Flóra, Time travel képek http://floraborsi.com/about</p> <p>Bryan Cristiansen, Őzborjú, 2013. http://stremmelgallery.com/the-animal-in-contemporary-art-ii/</p> <p>Kate Clark hibrid szobrai https://beautifulbizarre.net/2015/01/27/human-animals-kate-clark/</p> <p>Dinho Bento munkái https://streetsonart.com/theres-nothing-normal-about-dinho-bentos-street-art/a-consumerist-man-animal-hybrid-eats-macdonalds-in-this-fine-art-painting-by-street-artist-dinho-bento</p> <p>Barry Flanagan, A gondolkodó, 1990. http://slideplayer.hu/slide/2217717/</p> <p>Picasso állatszobrai</p>	<p>Automatikus írás (A fogalom André Breton szürrealista művésztől származik, s a szürrealista mozgalom egyik legfontosabb alapelve volt. A freudi pszichoanalitikus módszerből szűrte le Breton azt a következtetést, hogy a művészetben a tudatalatti közvetlen, kontrollálatlan, spontán kivetítésével nagyfokú esztétikai szabadság valósítható meg. Az automatikus írás segítségével a művész mindenfajta gátlás, esztétikai és etikai konvenció nélkül tárhatja fel a psziché rejtett tartalmait, http://www.artpool.hu/Research/fogalom/automatikus.html), nonfiguratív (nem figurális), biomorf (természeti formákból kialakított), transzparencia ((átlátszóság, átláthatóság, több réteget vagy síkot egyszerre érzékelünk), kollázs(ragasztásos technikával létrejött mű, műfajként olyan alkotás, melyben papíron kívül más anyagokat is applikálunk), assamblage (tárgykollázs, olyan ragasztásos technikával készített alkotás, ahol a különböző anyagok mellett tárgyak, vagy azok részletei is felragasztásra kerülnek, /,,...az újrealisták feltűnésével vált elterjedtté az <i>assemblage</i> fogalma (először Jean Dubuffet használta saját munkáinak leírására), ami a sík táblakép háromdimenzióssá való kibővítését jelenti. Többé-kevésbé szinonim tehát a combine painting, vagyis a kombinált festmény fogalmával, azzal, hogy általában több rajta az applikált elem: a művész különféle anyagok és használati</p>

FEJLESZTÉSI TÉMÁK - TARTALMAK	NEVELÉSI-FEJLESZTÉSI CÉLOK (KÉPESSÉGEK, ISMERETEK, ATTITÚDÖK)
<p>http://maxileadmetals.co.uk/7-incredible-pieces-of-art-made-from-scrap-metal-and-junk/ http://www.nytimes.com/interactive/2016/01/18/arts/design/picasso-sculpture.html?_r=0 Max Ernst művészete https://artblart.com/tag/max-ernst-approaching-puberty/ Rene Magritte művészete https://kepzelmeszek.wordpress.com/rene-magritte/ Lamassu (ie.2000), Szfinx (ie.2500)</p> <p>Mezei Árpád (1984): Elméletek és művészek. (szürrealizmus fejezet), Gondolat Kiadó</p>	<p>tárgyak együtteséből formál plasztikus képet.” Sebők Zoltán, Artportal, Lexikon, Fogalmi szócikkek, http://artportal.hu/lexikon/fogalmi_szocikkek/ujrealizmus/), manipulált digitális fotó</p>
<p>4. A tárgy, mint médium</p> <p>Egy személyes hétköznapi tárgy kiválasztása: asztal, ajtó, ablak, mobil, cipő stb. Gyűjtőmunka, a tárgy minél pontosabb általános („napszemüvegség”) és konkrét (napszemüvegem) meghatározásához. Hány szempontrendszer alapján tudjuk megközelíteni az általános tárgyat? Profán és szakrális jelentéstartalmak kutatása. Az információk csoportosítása. Objektív állítások megfogalmazásával a konkrét tárgy definiálása. A tárgyak többirányú vizsgálata után írjanak a diákok, egy a tárgyhöz vagy róla szóló szubjektív költeményt. (ódát, szerelmes verset vagy szabad verset stb.) Aztán alakítsák át a tárgyat sűrített jelképpé, szimbólummá.</p> <p>A) Piktogram tervezése a szimbólum felhasználásával.</p> <p>B) Üzenet a konkrét tárgy felhasználásával. A tárgy ideiglenes elhelyezése a térben úgy, hogy új, kódolható vizuális vagy tartalmi mondanivalót közvetítsen.</p> <p>C) Tárgyportrék készítése szabadon választott technikával. A műtárgy dokumentáció alapvető szabályainak megismerése.</p>	<p>Az inspirálódás személyes forrásainak kibontakoztatása</p> <p>A rugalmasság, a kombinációs készség és a nézőpontváltás képességének erősödése, kiterjedése</p> <p>Gyűjtőmunka.</p> <p>Látványfelismerés, értelmezés és feltárás.</p> <p>Vizuális elemzés. Objektív szubjektív elemek szétválasztása. A döntési folyamatok differenciálódása.</p> <p>Asszociáció.</p> <p>Kreativitás. Konceptió alkotás. Tervezés és döntés.</p> <p>Kapcsolat más műveltségi területtel.</p> <p>Kifelé irányuló reflexió - befelé irányuló reflexió.</p>

FEJLESZTÉSI TÉMÁK - TARTALMAK	NEVELÉSI-FEJLESZTÉSI CÉLOK (KÉPESSÉGEK, ISMERETEK, ATTITÚDOK)
	Önismeret, személyes preferenciák felismerése és érvényesítése.
<p>IRÁNYZATOK - ALKOTÓK – MŰVEK</p> <p>pop art (a – elnevezésű művészeti irányzat az 50-es évek második felében alakult ki, először Angliában, majd az Egyesült Államokban, néhány év leforgása alatt pedig nemzetközivé szélesedett. Az elnevezésben az angol popular (népszerű) előtag arra utal, hogy a művészet és a népszerű tömegkultúra korabeli ellentétét áthidalni kívánó mozgalomról van szó. http://artportal.hu/lexikon/fogalmi_szocikkek/pop-art), nouveau realisme (Új Realizmus) – Pierre Restanykritikus által 1960-ban Párizsban életre hívott irányzat. Újfajta, személyességtől mentes realizmus megvalósítását tűzte ki célul. Munkásságuk a neodadaizmus körébe utalható, közel áll a pop-arthoz. http://tudasbazis.sulinet.hu/hu/muveszetek/muveszettortenet/muveszettortenet-12-efolyam/a-neodadaizmus/fogalom-gyujtemeny), konceptuális művészet („A XX. század egyik legnagyobb hatású irányzata. Noha mint mozgalom rövid ideig tartott, az egész művészeti életben alapvető szemléleti változást idézett elő. Magyarországon fénykora 1968 és 78 közé esett, nagyon sok politizáló jellegű mű született. Kedvelt médiumai (tervek, vázlatok, rajzok, fotók, levelek) alkalmazásának, ti. a műtárgyak elanyagtalansága az "underground" működés szükséges létmódja volt. A 70-es évek végétől konceptuális alkotások megnevezésére a poszt~ terminust használták, jelezve a mozgalom végét. A 80-as évek második felétől ismét felerősödtek a ~i tendenciák, az újra megjelenő ~t, megkülönböztetésül a 60-as 70-es évek irányzatától neo~nek nevezik. A neo~ a "klasszikus" ~ lényegi elemének a gondolatiságot tekintve azt megőrzi, de az elanyagtalansággal szemben újra fontossá válik a megvalósulás. A manapság elterjedt konceptualizmus terminus kifejezi, hogy nem egyszerűen irányzatról, mint inkább művészi felfogásról, szellemi áramlatról van szó.” Tatai Erzsébet, Artportal, Lexikon, Fogalmi szócikkek, http://artportal.hu/lexikon/fogalmi_szocikkek/konceptualis-muveszet--koncept-muveszet-magyarorszagon-)</p> <p>Asztalos Zsolt, Kilőtték, de nem robbant fel, 2013. http://www.viltin.hu/hirek/megnyiltaz55velenceikepzomuveszetibiennale Eszterházy Marcell, Past in progress / Folyamatban lévő múlt című kiállítás, 2012. https://www.youtube.com/watch?v=ytGg3O--fR3Y Igor Udushlivy, Magritte válfá, 2011. http://liszteslada.blog.hu/2011/04/26/-magritte_fogas Ramin Bahrani, Plastic bag, short film, 2009</p>	<p>environment („Az environment szó közvetlenül környezetet és körforgást jelent, a művészeti irodalomban mégis inkább környezetszobrászatra szokás fordítani. Pontosabb művészi értelmezéséhez akkor jutunk el, ha mindhárom jelentését figyelembe vesszük. Ily módon az emberi környezetnek olyan művészeti szándékú "körforgását", illetve átalakítását jelenti, aminek lehetnek szobrászati vonatkozásai, de egyrészt nem feltétlenül, másrészt nem (csak) klasszikus szobrászati eljárásokat érthetünk alatta, hanem az emberi környezet szinte bármilyen természetű (nem gyakorlati és nem haszonelvű!) térbeli alakítását, plasztikai átrendezését.” Sebők Zoltán, Artportal, Lexikon, Fogalmi szócikkek, http://artportal.hu/lexikon/fogalmi_szocikkek/environment) objekt („Az alkotó által nem formált, valamint a kiegészített és szimulált tárgyak, tárgykombinációk, együttesek művészetbe emelésének gesztusára, művészetté minősítésére építő műfaj. Eredete a kubista kollázs applikációihoz, Marcel Duchamp ready made-jeihez, a dada tárgyegyütteseikhez, és a szürrealisták talált tárgyaihoz (objet trouvé) nyúlik vissza.” Sebők Zoltán, Artportal, Lexikon, Fogalmi szócikkek, http://artportal.hu/lexikon/fogalmi_szocikkek/objektmuveszet , Ready made (Marcel Duchamp „készen talált apró változtatásokkal kiállított tárgyai (az úgynevezett ready-made-ek a hivatalos művészeti gyakorlat elleni tiltakozásként</p>

FEJLESZTÉSI TÉMÁK - TARTALMAK	NEVELÉSI-FEJLESZTÉSI CÉLOK (KÉPESSÉGEK, ISMERETEK, ATTITÚDOK)
<p>https://blackiswhiteblog.wordpress.com-/2014/04/14/short-film-review-werner-herzog-makes-ramin-bahranis-plastic-bag-2009-come-to-life-through-his-iconic-voice/ https://www.youtube.com/watch?v=-GLgh9h2ePYw Várnai Gyula, Most már tudom, installáció, 2008 http://www.varnaigyula.hu/munkak/blue_mar_tudom.60.html?&pageid=7</p> <p>Doris Salcedo, Untitled, 2004-5. http://portrait.pulitzerarts.org/south-main-gallery/salcedo/</p> <p>Tony Crag, Erodált tájkép, 1999. http://slideplayer.hu/slide/2217717/</p> <p>Szabó Ádám, Vasárnap reggel a parkban Duan Zahoranszkyval, 1995. http://www.szaboadam.hu/portfolio_200095-vas01.html</p> <p>Erdélyi Miklós, Húség, akciótárgy, 1979. http://arthist.elte.hu/Tanarok/SzoekaA/fulltexts/EM_Huseg_Lexikon_2008.htm</p> <p>Pinczehelyi Sándor, Sarló és kalapács I-IV. , 1973. http://www.ludwigmuseum.hu/site.php?inc=kiallitas&kiallitasId=964&menuId=43</p> <p>Baglyas Erika, Ami marad, 1973. http://kulter.hu/2015/08/ennel-is-kevesebb-ami-marad/</p> <p>Joseph Kosuth, Egy szék, 1965. https://issuu.com/elntfree/docs/balkon_2013_03/8</p> <p>Rene Magritte, A képek árulása sorozat, Ez nem pipa, 1929. http://tudasbazis.sulinet.hu/hu/muveszetek/muveszettortenet/muveszettortenet12evfolyam/elemezsimodszerek/vizualisesfogalmimegismere</p> <p>Man Ray, Akadály, 1920. https://sciart.eu/hu/2014-08-28-1008/998/lazadok-diszkret-baja-dada-es-szurrealizmus</p> <p>Marcel Duchamp, Biciklikerek, 1913. https://sciart.eu/hu/2014-08-28-1008/998/lazadok-diszkret-baja-dada-es-szurrealizmus</p> <p>Georg Simmel (1990): Velence, Firenze, Róma. (Fogantyú és Keret fejezet. Atlantisz, Budapest. Keserü Katalin (1993) VARIÁCIÓK A POP ARTRA FEJEZETEK A MAGYAR MŰVÉSZETBŐL 1950-1990, ÚJ MŰVÉSZET KIADÓ, Budapest. Francis Ponge (2004): A szappan c. könyve és tárgyleírásai. Orpheusz, Budapest. Tersánszky Józsi Jenő (2000): A félbolond/Egy ceruza története. Holnap, Budapest.</p>	<p>(is) értelmezhetők. http://artportal.hu/lexikon/fogalmi_szocikkek/antimuveszet) objet trouve (a szürrealista művészek talált tárgyai), kollázs, assamblage, combine painting, (Assemblage: „...az újrealisták feltűnésével vált elterjedtté az <i>assemblage</i> fogalma (először Jean Dubuffet használta saját munkáinak leírására), ami a sík táblakép háromdimenzióssá való kibővítését jelenti. Többé-kevésbé szinonim tehát a combine painting, vagyis a kombinált festmény fogalmával, azzal, hogy általában több rajta az applikált elem: a művész különféle anyagok és használati tárgyak együtteséből formál plasztikus képet.” Sebők Zoltán, Artportal, Lexikon, Fogalmi szócikkek, http://artportal.hu/lexikon/fogalmi_szocikkek/ujrealizmus), installáció (A művészeti szóhasználatban eredetileg felszerelést, berendezést, kiállítási tárgyak elrendezését jelentette. Kialakulását az enviromentből szokták levezetni, de míg az enviroment a mű térbeiségre , az installáció az elkészítési módjára vonatkozik. http://artportal.hu/lexikon/fogalmi_szocikkek/installacio, Tatai Erzsébet, Artportal, Lexikon, Fogalmi szócikkek)</p>
<p>5. Szakrális szereplők kortárs attribútumai</p>	

FEJLESZTÉSI TÉMÁK - TARTALMAK	NEVELÉSI-FEJLESZTÉSI CÉLOK (KÉPESSÉGEK, ISMERETEK, ATTITÚDÖK)
<p>Gyűjtsünk információkat nyolc – tíz karakteres mitológiai vagy vallástörténeti szereplőről. Figyeljük meg, hogy az idők során hogyan jelenítették meg őket önmagukban, illetve milyen jelképek szerepelnek mellettük, valamint milyen összefüggésekben tűnnek fel műalkotásokon. Gondoljuk végig, hogy jelen korunkban milyen üzenetet tud hordozni személyük, az általuk képviselt értékrend. Hogyan kapcsolódhatnak a hétköznapi valóságunkhoz? Mit taníthatnának nekünk ma? Őt szereplőre szűkítsük a vizsgálódásunk körét. Dolgozzunk ki szempontrendszereket a megfigyelésre. Társítsunk színeket, zenéket, hangokat, szagokat, anyagokat, formákat stb. a szereplőkhöz. Válasszunk vagy/és készítsünk attribútumot számukra és jelenítsük meg őket közös képen, vagy térben.</p>	<p>A rugalmasság, a kombinációs készség és a nézőpontváltás képességének erősödése, kiterjedése</p> <p>A döntési folyamatok differenciálódása</p> <p>A közreműködés képességének kibontakozása a másokkal való együttgondolkodás és együttes tevékenység során.</p> <p>Kísérletezés.</p> <p>Feltárás (megtapasztalás –megélés-megértés)</p> <p>Kapcsolat más műveltségi területtel.</p> <p>Kifejezés (kommunikáció több csatornán, csatornaváltással.)</p>
<p>IRÁNYZATOK - ALKOTÓK – MŰVEK</p> <p>Boros Mátyás, Közös kövek,/Mars attribútumai lehetnek/, 2016. http://www.kortaronline.hu/2016/04/kepzofokefeteferigennem/31401</p> <p>Yinka Shonibare, David /after Michelangelo/,2016., Venus de Milo /after Alexandros/, 2016. http://www.stephenfriedman.com/artists/yinkashonibarembel/artwork</p> <p>Gazdag Ágnes, Vénusz http://designdroops.cafeblog.hu/2012/08/27/kortars-magyar-artplacc</p> <p>Sass Valéria, Hermész, a hírhozó, 1998. http://www.ludwigmuseum.hu/site.php?inc=-kepkereso&kepld=1559</p> <p>Bill Viola, The Greeting, 1995 http://interartive.org/2008/10/bill_viola/</p> <p>Arman, Vénusz babákkal, 1969. http://catalogue.drouot.com/refdrouot/lotventesauxencheresdrouot.js?p?id=503116</p>	<p>Hommage (tiszteletadás egy művész életműve előtt, a művész megidézése egy emelkedett hangvételű parafrázisban van tematikailag a személyéhez kapcsolható műalkotásban), parafrázis /(gör. lat.) 'hozzámondás, kifejtés, körülírás. Átdolgozás, átfogalmazás. http://enciklopedia.fazekas.hu/retorika/Parafrazis.htm), persziflázs (kifütyülés, kigúnyolás, egy alkotás megidézése abból a célból, hogy nevetségessé tegyük), görög mitológia (irodalom és történelem), az Ó- és Újszövetség ismerete</p>

FEJLESZTÉSI TÉMÁK - TARTALMAK	NEVELÉSI-FEJLESZTÉSI CÉLOK (KÉPESSÉGEK, ISMERETEK, ATTITÚDÖK)
<p>http://a4rizm.tumblr.com/post/9845449688/arman-v%C3%A9nus-aux-dollars-billets-de-1</p> <p>Jean Shinoda Bolen (2008): Bennünk élő istennők. Stúdium Effektive Kiadó, Budapest.</p>	
<p>6. Bezzeg a mi időnkben</p> <p>Emberek által lakott nagyvárosok, kisvárosok, falvak, tanyák stb. képeinek tanulmányozása. A különböző emberlakta területeket megfigyelése. Mennyire látszik az épületeken, köztereken a gazdagság vagy az igényesség? Van összefüggés a gazdagság és az ízlés között? Van összefüggés a növényzet, a parkok területei, a közbiztonság és az emberek felszabadultsága között? Mennyi időt töltenek az emberek az otthonaikban és mennyit a közterületen? Lehetőséget nyújt az embereknek az otthonuk a feltöltődésre?</p> <p>Vizsgáljunk meg néhány street art és public art alkotást, és beszéljünk a társadalmi üzenetükről.</p> <p>Projekt feladat: Megteremteni egy aktív, értékmegőrző, de konstruktív és kezdeményező közösséget. Feladat kreatív eszközökkel megálmodni egy élhető mikrokozmoszt. Te milyen otthont szeretnél most, és húsz év múlva? Felnőtként mit tehetnél a városodért, a világodért? Fiatalként mit tehetsz a közvetlen környezetedért és a közérzetedért? Fogalmazzunk meg célokat, hogy a szűk közösségünkben (iskolai, lakótömbi, kerületi, városi stb.) milyen értékeket szeretnénk megőrizni, teremteni és támogatni. Írjuk össze őket! A diákok emeljék ki az öt legfontosabb irányelvet és annak mentén haladjanak!</p> <p>Találjanak ki maguknak szellemi, jótekonysági, gazdasági, művészeti, családi stb. feladatokat. Gondoljanak ki maguknak hasznos szokásokat, tágítsák a komfortzónájukat aktív cselekvéssel. Otthon, a családi környezetben is lehet egy új szokás kialakításával a többiek segítségére lenni. (21 nap folyamatos gyakorlat kell egy szokás beépüléséhez) Egy kisebb művészeti csoport dolgozza fel az eseményeket képzőművészeti</p>	<p>A rugalmasság, a kombinációs készség és a nézőpontváltás képességének erősödése, kiterjedése</p> <p>Az inspirálódás személyes forrásainak kibontakoztatása</p> <p>A döntési folyamatok differenciálódása</p> <p>A közreműködés képességének kibontakozása a másokkal való együttgondolkodás és együttes tevékenység során.</p> <p>Irányított megfigyelések.</p> <p>Kifelé irányított reflexió – befelé irányuló reflexió (önreflexió).</p> <p>Önismeret. Személyes preferenciák felismerése.</p> <p>Kollektív értékrend felismerése, kialakítása és propagálása.</p> <p>Koncepcióalkotás.</p> <p>Kifejezés (kommunikáció több csatornán, csatornaváltással)</p>

FEJLESZTÉSI TÉMÁK - TARTALMAK	NEVELÉSI-FEJLESZTÉSI CÉLOK (KÉPESSÉGEK, ISMERETEK, ATTITÚDÖK)
<p>alkotásban, egyéni vagy kollektív módon. (Valósítsanak meg nevet, logót, információs csatornát stb.) Önkéntes és felkéréses alapon cselekedjenek. Ütemterv. Dokumentálják a folyamatot. Lezárásként egy kötetlen prezentációban vagy kiállításban kell bemutatni, hogy mit tesznek magukért és a környezetükért ezek a mai fiatalok.</p>	<p>Kapcsolat más műveltségi területtel.</p> <p>Ismeretek: művészeti ágak, műfajták, technikák sajátos jellemzői, szubkultúrák, underground, kortárs művészet eszközei, munkamódszerek, a munka színterei</p>
<p>IRÁNYZATOK - ALKOTÓK – MŰVEK</p> <p>street art (utcaművészet, jellegzetesen urbánus köztéri művészet, jellegzetes ága a graffiti, de ide sorolhatóak még az egyedi poszterek, matricák, mintázatok, installációk vagy domborművek is, melyek az utca emberéhez szólnak, és esztétikai minőségre törekednek.), public art („A» public art «kifejezés új, progresszív műfajt képvisel a jelenlegi szóhasználatban. Inkább kampányszerűen, mint hosszú távú programként, egyre több olyan kezdeményezés van, amely abból indul ki, hogy a vizuális kultúra és a kortárs képzőművészet is képviselhet politikumot és elérhet szélesebb közönséget" Hegyi Dóra: A művészet, mint adomány, Moszkva tér (Gravitáció), Katalógus, Ludwig Múzeum, Budapest – Kortárs Művészeti Múzeum, 2004)</p> <p>Szarvák Antal, Confirm, tárgy–kollázs a „facebook, lájkok, szelfik – Köztünk élő társas magány” című kiállításon, 2016. http://bpavantgarde.blog.hu/2016/02/18/aki-muveszettel-foglalkozik-soha-nem-ulhet-a-baberjain-interju-szarvak-antal-kepzomuvevesszeltargy</p> <p>Banksy művészete http://www.lifehack.org/articles/communication/15-life-lessons-from-banksy-street-art-that-will-leave-you-lost-for-words.html</p> <p>Street art alkotások http://varosban.blog.hu/2014/08/26/a_legjobb_street_art_alkotasok_budapesten_es_mashol http://streetartbp.hu/</p> <p>Akkezdet Phiai zenekar https://www.youtube.com/watch?v=w9wlj9M0cH4 http://slampoetry.hu/slammerek/</p> <p>Bukta Imre, Szomszédasszony, 2011. http://www.ludwigmuseum.hu/site.php?inc=kiallitas&kiallitasid=964&menuld=43</p> <p>Koronczi Endre, Csettegő – szépségverseny, public art projekt, 2003.</p>	<p>graffiti (A graffiti a bandákba szerveződő, egymással folyamatos konfliktusban álló fiatalok közötti területi határokat volt hivatott jelölni, ez az úgynevezett territoriális viselkedés egy lényeges pontja. A különböző nevek által jelzett csapatok a graffitikkal jeleztek a többi csapatnak, hogy hol a határ a területeik között. http://mnytud.arts.klte.hu/szakedolgozat/ke meny_v.pdf), hiphop kultúra (A hip-hop egy sajátos stílus és hosszú utat járt be a bronxi gettóktól kezdve, amíg a maga sajátos formájában el nem jutott Magyarországra... A műfaj az amerikai nagyvárosokban alakult ki a hetvenes évek második felében, a hiphopot hagyományosan négy (plusz egy) művészeti ág egyvelegeként szokás meghatározni – a breaktánc, a DJ-zene, a graffiti, a rap, valamint a beatbox tartozik ide (ez utóbbi azt a szájtevékenységet jelöli, amivel érdekes hangokat lehet kiadni és remekül beleillik a szövegelés alá, magyarítva szájdobnak is nevezik jellegzetességeit. http://mnytud.arts.klte.hu/szakedolgozat/ke meny_v.pdf), slam poetry (szabad, meglepő tematikájú, a trágárságtól a közéleti, művészeti utalásokig terjedő témavilágú, rendszerint (rap-szerű)</p>

FEJLESZTÉSI TÉMÁK - TARTALMAK	NEVELÉSI-FEJLESZTÉSI CÉLOK (KÉPESSÉGEK, ISMERETEK, ATTITÚDÖK)
https://issuu.com/koronczi/docs/tataizsoka-monddhogyszeretsz	ritmusköltészetten és sokszor rögtönözésen alapuló költészet; recitálás, énekesbeszéd. A slam poetry előadója a slammer. http://www.szomagyarito.hu/szocikk.php?id=960), képregények, plakátok, matricák, deszkás kultúra, kulturális miliő, környezettudatosság, ökológiai lábnyom

2017/18. tanév, 10- osztály

Az **egyes témák 4-6 tanórát** igényelnek. Így 6-9 hónap szükséges a modul megvalósításához.

Az adott tanulócsoporthoz jellemzőitől függően készítené a részletes időtervet.

FEJLESZTÉSI TÉMÁK - TARTALMAK	NEVELÉSI-FEJLESZTÉSI CÉLOK (KÉPESSÉGEK, ISMERETEK, ATTITÚDÖK)
<p>1. Tárlatvezetés a Dizájncenterben</p> <p>Tárgyak, mint műtárgyak. Eredeti funkciójuktól megfosztott tárgyak, mint műtárgyak, abszurd tárgyak. Objektumok egy idegen struktúrába. Töredékek rekonstrukciója. Tíz fontos használati tárgy összegyűjtése. Közvetett és közvetlen hasznuk feltárása. Következtetések.</p> <p>A) Egy kiválasztott objektum megfigyelése, leképezése és átalakítása jelképpé, majd sokszorosítása. (pl. mintaképzés, megjeleníteni textil terven stb.)</p> <p>B) Egy kiválasztott tárgy átalakítása /kiegészítése/ csonkítása stb. úgy, hogy új funkciót kapjon.</p> <p>C) Az objektum felhasználásával létrehozni egy új összefüggésrendszert. A megálmodott tárgyak megjelenítése</p>	<p>Az inspirálódás személyes forrásainak kibontakoztatása</p> <p>A rugalmasság, a kombinációs készség és a nézőpontváltás képességének erősödése, kiterjedése</p> <p>A döntési folyamatok differenciálódása</p> <p>Feltárás (megtapasztalás- megéltés- megértés)</p> <p>Kísérletezés</p> <p>Koncepció alkotás, tervezés</p> <p>Megoldás (komplex elméleti és gyakorlati)</p>

FEJLESZTÉSI TÉMÁK - TARTALMAK	NEVELÉSI-FEJLESZTÉSI CÉLOK (KÉPESSÉGEK, ISMERETEK, ATTITŰDÖK)
<p>szabadon választott technikával, vagy kivitelezése térben. A tárgyak bemutatása egy rögtönzött tárlaton. Dokumentáció.</p>	
<p>IRÁNYZATOK - ALKOTÓK – MŰVEK</p> <p>dadaizmus (Abszurd, nihilista és antiművészeti magatartásforma, melynek indulását az 1916-os, Zürichben Hugo Ball és köre által létrehozott, Cabaret Voltaire meghökkentő előadójestjeitől és kiállításaitól datáljuk http://www.artpool.hu/Research/fogalom/dada.html), szürrealizmus (avantgárd művészeti mozgalom, jellegzetességei: A művészek olyan lelkiállapot után sóvárogtak, amelyben felszínre kerülnek a lélek mélyebb, tudat alatti rétegei a szabad képzettség segítségével. Kiemelt témájuk volt az álom.), pop art (a – elnevezésű művészeti irányzat az 50-es évek második felében alakult ki, először Angliában, majd az Egyesült Államokban, néhány év leforgása alatt pedig nemzetközivé szélesedett. Az elnevezésben az angol popular (népszerű) előtag arra utal, hogy a művészet és a népszerű tömegkultúra korabeli ellentétét áthidalni kívánó mozgalomról van szó. http://artportal.hu/lexikon/fogalmi_szocikkek/pop-art)</p> <p>Szabó Ádám, Körradiátor, 1999. http://www.balkon.hu/archiv/balkon03_09/03forian.html</p> <p>Kiegészítés, 1999. http://www.szaboadam.hu/portfolio_200095kieg01.html</p> <p>Németh Ilona, Többfunkciós nő, 1996. http://www.balkon.hu/archiv/balkon04_08/02szipocs.html</p> <p>Ed Kleinholz, Sawdy, 1971. http://www.newmuseum.org/blog/view/five-car-stud-still-gripping</p> <p>Meret Oppenheim, Objektum, 1936. https://www.moma.org/learn/moma_learning/meret-oppenheim-object-paris-1936</p> <p>Man Ray, Isidor Ducasse rejtélye, 1920. http://www.tate.org.uk/art/artworks/man-ray-lenigme-disidore-ducasse-t07957</p> <p>objet trouvé http://www.koreus.com/modules/news/article18104.html</p> <p>Koronczi Endre, Ploubuter park kiállítás, 2013. http://artportal.hu/magazin/kortars/a-nejlonszatyrok-csodalatos-elete-interju-koronczi-endrevel</p> <p>Salvador Dalí írásai festményein használt szimbólumairól</p>	<p>Ready made, objet trouvé, objekt („Az alkotó által nem formált, valamint a kiegészített és szimulált tárgyak, tárgykombinációk, együttesek művészetbe emelésének gesztusára, művészetté minősítésére építő műfaj. Eredete a kubista kollázs applikációihoz, Marcel Duchamp ready made-jeihez, a dada tárgyegyütteseihez, és a szürrealisták talált tárgyaihoz (objet trouvé) nyúlik vissza.” Sebők Zoltán, Artportal, Lexikon, Fogalmi szócikkek, http://artportal.hu/lexikon/fogalmi_szocikkek/objektmuveszet), assamblage („...az újrealisták feltűnésével vált elterjedtté az <i>assemblage</i> fogalma (először Jean Dubuffet használta saját munkáinak leírására), ami a sík táblakép háromdimenzióssá való kibővítését jelenti. Többé-kevésbé szinonim tehát a combine painting, vagyis a kombinált festmény fogalmával, azzal, hogy általában több rajta az applikált elem: a művész különféle anyagok és használati tárgyak együtteséből formál plasztikus képet.” Sebők Zoltán, Artportal, Lexikon, Fogalmi szócikkek, http://artportal.hu/lexikon/fogalmi_szocikkek/ujrealizmus), installáció (A művészeti szóhasználatban eredetileg felszerelést, berendezést, kiállítási tárgyak elrendezését jelentette. Kialakulását az environmentből szokták levezetni, de míg az environment a mű térbeiségre, az installáció az elkészítési módjára vonatkozik. http://artportal.hu/lexikon/fogalmi_szocikkek/installacio, Tatai Erzsébet, Artportal, Lexikon, Fogalmi szócikkek), environment</p>

FEJLESZTÉSI TÉMÁK - TARTALMAK	NEVELÉSI-FEJLESZTÉSI CÉLOK (KÉPESSÉGEK, ISMERETEK, ATTITÚDÖK)
<p>http://www.verslista.hu/dali/11iras.htm</p>	<p>(„Az environment szó közvetlenül környezetet és körforgást jelent, a művészeti irodalomban mégis inkább környezetszobrászatra szokás fordítani. Pontosabb művészi értelmezéséhez akkor jutunk el, ha mindhárom jelentését figyelembe vesszük. Ily módon az emberi környezetnek olyan művészeti szándékú "körforgását", illetve átalakítását jelenti, aminek lehetnek szobrászati vonatkozásai, de egyrészt nem feltétlenül, másrészt nem (csak) klasszikus szobrászati eljárásokat érthetünk alatta, hanem az emberi környezet szinte bármilyen természetű (nem gyakorlati és nem haszonelvű!) térbeli alakítását, plasztikai átrendezését.” Sebők Zoltán, Artportal, Lexikon, Fogalmi szócikkek, http://artportal.hu/lexikon/fogalmi_szocikkek/environment), szeriális művészet (olyan művészet, amelyben a vizuális elem megsokszorozásával törekszenek hatást kelteni), design (formatervezés)</p>
<p>2. Védett gyermekkor</p> <p>Gondoljuk végig egy átlagos nyolc éves magyar gyermek napirendjét, otthonát, családi hátterét, lelkületét és kedvenc játékait stb. Beszéljünk a bizalomról, a biztonságról, az önfeledtségről, melyek a boldog gyermekkor feltételei. Az életminőséget támogató környezet. „Otthonunk a Föld” védelme.</p> <p>Alakítsunk öt csoportot, és minden csoport álmódjon meg magának egy gyermeket, aki bárholnan származhat. Próbálják meg a fiktív alakot konkrétan elképzelni (szüleit, testvéreit, lakóhelyét, ruháit, játékait, barátait, étrendjét, szobáját, szokásait, gondolatait, vágyait és félelmeit stb.)</p> <p>A gyermek arcát aztán lerajzolják, leképezik, kollázst vagy manipulált fotót stb. hoznak létre róla vagy vele kapcsolatban. Elkészíthető a gyermeket megjelenítő mű is (síkba vagy térben).</p>	<p>Az inspirálódás személyes forrásainak kibontakoztatása</p> <p>A nyitottság, a befogadókészség fejlődése</p> <p>A közreműködés képességének kibontakozása a másokkal való együttgondolkodás és tevékenység során.</p> <p>A reflexió és önreflexió lehetőségeinek kiterjesztése</p> <p>Kezdeményezés</p> <p>Probléma kiemelés (meghatározás, azonosítás)</p> <p>Vita</p>

FEJLESZTÉSI TÉMÁK - TARTALMAK	NEVELÉSI-FEJLESZTÉSI CÉLOK (KÉPESSÉGEK, ISMERETEK, ATTITÚDÖK)
<p>Meg lehet rendezni A VILÁG GYERMEKEI TALÁLKOZÓT, ahol az öt gyermek bemutatkozik egymásnak. (Az őket szimbolizáló tárgyak berendezése egy térben.) Elmondja mindenkinek a véleményét, hogy milyennek látja a világot, a létezést, és milyen értékeket szeretne megőrizni, és hogyan szeretne jobbá tenni az életet, valamint milyen konstruktív ötletei vannak az együttműködésre a közös fejlődés érdekében.</p> <p>Megvitatják, hogy mit tartanak értékesnek és károsnak a környezetben, és kinek milyen félelmekkel kell megküzdenie. Minden kitalált gyerek hoz magával néhány gyermekrajzot, melyekkel illusztrálja a tapasztalatait.</p>	<p>Koncepció alkotás, tervezés</p> <p>Kifejezés (kommunikáció több csatornán, csatornaváltással)</p> <p>Folyamatszervezés (a megvalósítás során)</p> <p>Kifelé irányuló reflexió</p> <p>Befelé irányuló reflexió (önreflexió)</p> <p>Fogalmi bázis a tág értelemben vett alkotófolyamathoz</p> <p>Együttműködés</p>
<p>IRÁNYZATOK - ALKOTÓK – MŰVEK</p> <p>Yinka Shonibare, Butterfly Kid (girl II), 2015. http://www.stephenfriedman.com/artists/yinka-shonibaremb/artwork</p> <p>Rabóczky Judit Rita, Kölykök, 2014. http://dokuweb.hu/raboczky-judit-rita-gyerekek/</p> <p>Olafur Eliasson „megfizethető fény” – szociális vállalkozás http://www.eptar.hu/eptar_hirek.php?link=eptar_hir_velux_73.php</p> <p>Lucy Glennding, Baby Pink, 2013. http://dosenuncuarto.tumblr.com/post/125912644344</p> <p>Rania Matar, libanoni fotóművész Tini lányok szobáiról készített sorozatából, 2012. http://www.raniamatar.com/books/girl-and-her-room/</p> <p>Ron Mueck, Egy lány, 2006., Fiú, 1999. http://www.nyugat.hu/tartalom/cikk/ron_mueck_szobrai</p> <p>Wahorn András, Szerelmesek Tv-vel, 1987.</p>	<p>Biológia – egészségügy – földrajz: környezet fogalmának értelmezése, helyi természet – és környezetvédelmi problémák felismerése, környezettudatos magatartás, fenntarthatóság, globális társadalmi és gazdasági problémák: fogyasztói szokások, életmód</p>
<p>3. Családi napló</p> <p>Családi szerepek és a generációk kapcsolata. Beszélgetni a családról, a társadalom legkisebb sejtjéről, gyökereinkről, az otthonról hozott értékrendünkről. Mindenkinek egyénileg összegyűjthet minden családtagjáról, egy közösen kialakított szempontrendszer alapján, minél több adatot. (Mindenkinek csak magának kéne leírnia legalább tíz pozitív dolgot, a legjobb közös élményt, esetleg a zavaró dolgokat is stb.)</p>	<p>Az inspirálódás személyes forrásainak kibontakoztatása</p> <p>Az egyéni kezdeményezés formáinak gyarapodása</p> <p>A reflexió és önreflexió lehetőségeinek kiterjesztése</p> <p>Fogalmi bázis a tág értelemben vett alkotófolyamathoz</p>

FEJLESZTÉSI TÉMÁK - TARTALMAK	NEVELÉSI-FEJLESZTÉSI CÉLOK (KÉPESSÉGEK, ISMERETEK, ATTITÚDOK)
<p>Aztán a diákok kiválasztják azt a családtagjukat, akit a legjobban szeretnének megismerni, és minél több eszköz, módszer, együtt töltött idő, alkalmazkodás, beszélgetés stb. segítségével egy ideig megpróbálnak arra a szerettükre koncentrálni.</p> <p>Munkanaplót készítenek a folyamatról. A figyelem szeretet. A diákok tapasztalhatják a gyógyító, építő figyelem erejét. Érintettebbé, megértőbbé, empátikusabbá válhatnak szerettük felé a figyelem által.</p> <p>Végül írnak egy- egy beszámolót a tapasztalatairól, és készítenek egy albumot, videót, kollázst, tárgyat stb. a családtagjukkal kapcsolatban.</p> <p>Változott az emberi kapcsolat a folyamat elkezdése óta?</p>	<p>Kezdeményezés</p> <p>Motiváció</p> <p>Feltárás (megtapasztalás- megéltés- megértés)</p> <p>Kifelé irányuló reflexió</p> <p>Befelé irányuló reflexió (önreflexió)</p>
<p>IRÁNYZATOK - ALKOTÓK – MŰVEK</p> <p>Borsos Lőrinc, Kiállítás szüleinknek, 2012. http://borsoslorinc.com/hu/index.php/szemelyes/kiallitas-szueleinknek/</p> <p>Ron Mueck, családi kapcsolatokat megörökítő élethű plasztikák http://extremeshots.blogspot.hu/2013/11/extremelyrealisticsculptures-of-ron.html</p> <p>William Wegman, Family combination, 1972. http://arh346.blogspot.hu/2007/02/williamwegmansfamilycombination-1972.html</p>	<p>Fotó, videó, koncept / konceptuális művészet („A XX. század egyik legnagyobb hatású irányzata. Noha mint mozgalom rövid ideig tartott, az egész művészeti életben alapvető szemléleti változást idézett elő. Magyarországon fénykora 1968 és 78 közé esett, nagyon sok politizáló jellegű mű született. Kedvelt médiumai (tervek, vázlatok, rajzok, fotók, levelek) alkalmazásának, ti. a műtárgyak elanyagtalánítsa az "underground" működés szükséges létmódja volt. A 70-es évek végétől konceptuális alkotások megnevezésére a poszt~ terminust használták, jelezve a mozgalom végét. A 80-as évek második felétől ismét felerősödtek a ~i tendenciák, az újra megjelenő ~t, megkülönböztetésül a 60-as 70-es évek irányzatától neo~nek nevezik. A neo~ a "klasszikus" ~ lényegi elemének a gondolatíságot tekintve azt megőrzi, de az elanyagtalánodással szemben újra fontossá</p>

FEJLESZTÉSI TÉMÁK - TARTALMAK	NEVELÉSI-FEJLESZTÉSI CÉLOK (KÉPESSÉGEK, ISMERETEK, ATTITÚDÖK)
	<p>válik a megvalósulás. A manapság elterjedt konceptualizmus terminus kifejezi, hogy nem egyszerűen irányzatról, mint inkább művészi felfogásról, szellemi áramlatról van szó.” Tatai Erzsébet, Artportal, Lexikon, Fogalmi szócikkek, http://artportal.hu/lexikon/fogalmi_szocikkek/konceptualis-muveszet--koncept-muveszet-magyarorszagon-)</p>
<p>4. A profán tér átlényegítése</p> <p>A statikus látvány hatása. Jelenés. Színházi színpadképek, néma emlékművek megfigyelése. Köztéri szobrok és a környezetük viszonya. A lépték vizsgálata. Egy semleges tér kreatív átalakítása.</p> <p>A) Kijelölünk egy témát, funkciót vagy eseményt, amely szellemében a diákoknak egyénileg vagy kiscsoportos munkában át kell alakítaniuk egy általános (profán) teret.</p> <p>B) Felírunk papírra különböző hangulatokat, érzéseket, esetleg egy adott színpadi mű címét, és kihúzzák a gyerekek, hogy milyen szellemiségű teret kell létrehozniuk. (Fények, drapériák, tükrök, térelemek, tárgyak, változatos anyagok, hangeffektek stb. felhasználásával)</p> <p>A folyamatot dokumentálni lehet fotókkal és/vagy videóval stb.</p>	<p>A nyitottság, a befogadókészség fejlődése A döntési folyamatok differenciálódása Az egyéni kezdeményezés formáinak gyarapodása Elemzés –kombinálás Probléma kiemelés (meghatározás, azonosítás) Koncepció alkotás, döntés Kifejezés (kommunikáció több csatornán, csatornaváltással) Folyamatszervezés (a megvalósítás során) Megoldás (komplex elméleti és gyakorlati)</p>
<p>IRÁNYZATOK - ALKOTÓK – MŰVEK</p> <p>Chiharu Shiota, Emlékeső, helyspecifikus installáció, 2015. http://varosban.blog.hu/2016/05/13/vilagsztar_muvesz_kiallitasa_nyilt_meg_szentendren</p> <p>Koronczi Endre, Ploubuter park kiállítás, 2013. http://artportal.hu/magazin/kortars/a-nejlonszatyrok-csodalatos-elete-interju-koronczi-endrevel</p> <p>Anish Kapoor, Leviathan, 2011. http://www.metalocus.es/en/news/anish-kapoor-monumenta-2011-leviathan</p>	<p>Enviroment („Az environment szó közvetlenül környezetet és körforgást jelent, a művészeti irodalomban mégis inkább környezetszobrászatra szokás fordítani. Pontosabb művészi értelmezéséhez akkor jutunk el, ha mindhárom jelentését figyelembe vesszük. Ily módon az emberi környezetnek olyan művészeti szándékú "körforgását", illetve</p>

FEJLESZTÉSI TÉMÁK - TARTALMAK	NEVELÉSI-FEJLESZTÉSI CÉLOK (KÉPESSÉGEK, ISMERETEK, ATTITŰDÖK)
<p>Boglyas Erika, Száz lepedő installáció és performance, 2004. http://teregetes.blog.hu/2007/11/01/baglyas_erika_szaz_lepedo</p> <p>El Kazovszkij, Dzsán Panoptikum, 2004. https://www.youtube.com/watch?v=XNv52Yir-bw</p> <p>Olafur Eliasson, Az időjárás projekt, 2003. http://olafureliasson.net/archive/exhibition/EXH101069/the-weather-project</p> <p>http://szvet.blog.hu/page/3</p> <p>Samu Géza, Másvilágkép, installáció, 1988. http://kulturpart.blog.hu/2015/12/03/ujra_teremnek_samu_geza_fai</p> <p>Laura Anderson Barbara installációja, 2003. http://www.btmfk.iif.hu/barbat.html</p> <p>Nicolas Schöffer, Chronos 10B című mobilja, München, 1980. http://www.flickriver.com/photos/tags/sch%C3%B6ffer/interesting/ http://mucsarnok.hu/kiallitasok/kiallitasok1.php?mid=mpwl6ooo3p92vP#</p> <p>Schaár Erzsébet, Utca, 1974. http://www.irodalmiradio.hu/femis/muveszetek/4muveszek/s_menu/schaar/10schaar.htm</p> <p>Brancusi, Csend asztala, 1937. https://www.kozterkep.hu/~12140/a_csend_asztala_zsilvasarhely_constantin_br_ncu_i_1937.html</p>	<p>átalakítását jelenti, aminek lehetnek szobrászati vonatkozásai, de egyrészt nem feltétlenül, másrészt nem (csak) klasszikus szobrászati eljárásokat érthetünk alatta, hanem az emberi környezet szinte bármilyen természetű (nem gyakorlati és nem haszonnaljáró!) térbeli alakítását, plasztikai átrendezését.” Sebők Zoltán, Artportal, Lexikon, Fogalmi szócikkek, http://artportal.hu/lexikon/fogalmi_szocikkek/environment), installáció (A művészeti szóhasználatban eredetileg felszerelést, berendezést, kiállítási tárgyak elrendezését jelentette. Kialakulását az environmentből szokták levezetni, de míg az environment a mű térbeiségre, az installáció az elkészítési módjára vonatkozik. http://artportal.hu/lexikon/fogalmi_szocikkek/installacio, Tatai Erzsébet, Artportal, Lexikon, Fogalmi szócikkek), enteriór (Építmények belső tere, helyisége és annak berendezései. Olyan mű, amely egy belső tér berendezését tekinti témájának.)</p>
<p>5. Konkrét és relatív idő</p> <p>Észlelések. A mozgások és a változások vizsgálata. Lassított vagy felgyorsított mozdulatok, hangok tanulmányozása. Az időérzetünknek, az idő minőségének vizsgálata. Az emlékezet-kultúra tárgyköre. Az emberi élet végességének, és az időtlen létezés viszonyának megfigyelése különböző alkotásokon. Visszatérő jellegzetességek, problémák felismerése. Folyamatok megfigyelése. Leírni olyan szituációkat, amikor repül az idő, és olyanokat, amikor vánszorog. Megfigyelni periodikus, ismétlődő folyamatokat. Természetes energiákkal (fény, szél, villám, eső stb.) működő alkotások megfigyelése. Olyan művek vizsgálata, ahol több idő egyszerre van jelen. Tartalmi vagy formai transzparencia.</p> <p>A) fóliák/fotók stb. segítségével transzparens képek alkotása.</p>	<p>Az inspirálódás személyes forrásainak kibontakoztatása</p> <p>A döntési folyamatok differenciálódása</p> <p>Az egyéni kezdeményezés formáinak gyarapodása</p> <p>Kezdeményezés</p> <p>Kísérletezés</p> <p>Feltárás (megtapasztalás –megélés–megértés)</p> <p>Probléma kiemelés (meghatározás, azonosítás)</p>

FEJLESZTÉSI TÉMÁK - TARTALMAK	NEVELÉSI-FEJLESZTÉSI CÉLOK (KÉPESSÉGEK, ISMERETEK, ATTITŰDÖK)
<p>B) A feladat szabadon választott technikával létrehozni egy olyan művet, ami az idő múlásával foglalkozik.</p>	<p>Koncepció alkotás, tervezés, döntés</p>
<p>IRÁNYZATOK - ALKOTÓK – MŰVEK</p> <p>kubizmus (1907-1920, 'cubus' (latin) = kocka, központja: Franciaország "Azt valljuk, hogy egy kép semmit ne utánozzon, nyújtsa tisztán a maga lényegét. Hálátlanok volnánk, ha bánkódnánk a tárgyak - virágok, tájak, arcok - hiányán; rossz esetben képünk e tárgyak pusztá tükröképe lenne." Fő törekvésük: a véletlenszerű külső forma mögötti belső struktúra tartalom feltárása, Eszközeik: végsőkig leegyszerűsített geometrikus formaelemek alkalmazása" http://enciklopedia.fazekas.hu/tarsmuvmu/kubizmus.htm), futurizmus (Az olasz futuristák (elnevezésük a "futuro", a "jövő" szóból) számára a modern kor dinamizmusa volt a legfontosabb, a technika forradalma, a gépek társadalomformáló ereje. A statikus állandósággal szemben az új életérzést, a dinamikus mozgást akarták érzékeltetni műveikben." Forrás: Beke László: Műalkotások elemzése, Tankönyvkiadó, Budapest, 1986. 336.o.), landart (tájművészet, "A hatvanas évek jellegzetesen expanzionista irányzata, amely a művészi tevékenységet egyrészt kiterjeszti a valóságos, tényleges térbe, természeti vagy városi környezetbe, másrészt pedig olyan reduktív formanyelvet hoz létre, amelyben teljesen eltűnik a személyes mozzanat,... s csupán a geometriai egzaktság... a meghatározó." (1) "Lényege, hogy a művészek a hagyományos szobrászati anyagok és módszerek alkalmazása helyett magán a természetben hajtanak végre különféle változtatásokat." (2)"A land artban egy olyan antiművészeti program is testet ölt, ami a művészeti intézményrendszerek ellen, a művészeti piac ellen, a múzeumok, galériák ... tárgyfetisizmusa ellen, illetve a műalkotás, mint dísz tárgy koncepciója ellen lázad." (1) Forrás 1: Hegyi Lóránd: Utak az avantgárdból, Jelenkor Kiadó, Pécs, 1989., 194.o. Forrás 2: Sebők Zoltán: Az új művészet fogalomtára, Orpheusz Kiadó, 1996., 67.o. http://www.artpool.hu/Research/fogalom/landart.html)</p> <p>Soós Nóra, Szimultaneitás, olaj, vegyes technika, vászon, 2015. https://www.ujmuveszet.hu/2015/06/ecc-pecc-kimehetsz-mene-tekelfufarszin/</p> <p>Kicsiny Balázs, Suszterinas, videó, 2005. http://kulter.hu/2015/08/ennele-is-kevesebb-ami-marad/ http://www.mke.hu/node/29262/munkak?page=2 http://www.balkon.hu/archiv/balkon05_09/01szipocs.html</p> <p>Urs Fischer, Melodráma http://thisistomorrow.info/articles/urs-fischer-melodrama</p>	<p>Phoposhop alapismeretek, layerek (egy kép kialakításában lehetőség olyan különböző rétegek létrehozására, melyek olyan egyéni tulajdonságokkal felruházhatóak, amelyek önmagukban is variálhatóak, és egymással is kölcsönhatásban lehetnek), process art (folyamatművészet, "A kései hatvanas és hetvenes évek egyik tipikus művészeti irányzata, illetve alkotói alapállása. Lényege, hogy a mű igazi témája nem más, mint elkészítésének folyamata. Más szóval, a kész, befejezett műalkotás helyett ebben az irányzatban az idő láthatóvá tételéért folyik a küzdelem, méghozzá leginkább fotósorozatok segítségével." Forrás: Sebők Zoltán: Az új művészet fogalomtára, Orpheusz Kiadó, 1996., 94.o. http://www.artpool.hu/Research/fogalom/process.html), happening ("Az ötvenes években létrehozott sajátosan nyitott, intermediális művészi tevékenységforma. Lényege az időben zajló történések megszervezése, tekintet nélkül a műfaji eltérésekre. Magába foglalja a véletlenszerű eseményeket, a meglepetést és az előre nem látott reakciókat, illetve a pontosan megtervezett és kiszámított cselekvéseket" (Hegyi Lóránd: Utak az avantgárdból, Jelenkor kiadó, Pécs, 1989. 186.o.), ám mindvégig nyitott a közönség spontán reakcióira. http://www.artpool.hu/Research/fogalom/happening.html), stencil (kifestés által sokszorosítható minta/sablon)</p>

FEJLESZTÉSI TÉMÁK - TARTALMAK	NEVELÉSI-FEJLESZTÉSI CÉLOK (KÉPESSÉGEK, ISMERETEK, ATTITÚDOK)
<p>Várnai Gyula, Hármasság, 1995. http://www.varnaigyula.hu/munkak/harmassag.33.html?&pageid=7</p> <p>Allan Kaprow, Folyadékok, 1967. https://www.flickr.com/photos/lacma/2417416174 http://www.kaprowinberlin.smb.museum/en/</p> <p>Erdélyi Miklós, Álommásolatok http://capacenter.hu/peternak-miklos-vetites/</p> <p>egyiptomi múmiák, ie.2. évezred. Stonehenge, ie.1. évezred.</p>	
<p>6. Saját tájkép</p> <p>Kísérletek szubjektív tájképek, a benső lelki táj, a lelki világ megjelenítésére. Bemutatni a diákoknak az impresszionista művek szubjektív alkotói hozzáállását, és autentikus témaválasztásait, az expresszionista művészek extrovertált és intenzív önkifejezését, majd a nonfiguratív művészet, az absztrakt expresszionista és a gesztusfestészet műveit.</p> <p>A) Szabad stílusban, egyéni nézőpontból megalkotott tájképek és városképek elgondolása. (például egy érzelemhez kapcsolódó lelki tájkép megalkotása)</p> <p>B) Kortárs irodalom vagy kortárs zene hallgatása közben festői vázlatok, firkák és kísérletek, az érzelmek színekkel vagy formákkal való kifejezésére.</p>	<p>Az inspirálódás személyes forrásainak kibontakoztatása</p> <p>A nyitottság, a befogadókészség fejlődése</p> <p>Az egyéni kezdeményezés formáinak gyarapodása</p> <p>Kísérletezés</p> <p>Inspirálódás képességének tágítása más műveltség terület felől</p> <p>Fantázia</p> <p>Felszabadultság, önkifejezés</p> <p>Asszociáció</p> <p>Befelé irányuló reflexió (önreflexió)</p>
<p>IRÁNYZATOK - ALKOTÓK – MŰVEK</p> <p>akciófestészet, absztrakt expresszionizmus (A kései negyvenes évektől az ötvenes évek végéig uralkodó nemzetközi festészeti irányzat, melynek lényege a művész lelki és hangulati állapotának, tudat alatti képzeteinek közvetlen, drámai kifejezése. Mindezt a hagyományos kompozíció feloldásával és az ábrázolás száműzésével kívánták elérni. Forrás: Sebők Zoltán, http://artportal.hu/lexikon/fogalmi_szocikkek/absztrakt-expresszionizmus)</p> <p>Gerard Richter, Abstract Painting, 2009.</p>	<p>Színtani ismeretek, szürrealista domborművek, veduta (városi látkép)</p>

FEJLESZTÉSI TÉMÁK - TARTALMAK	NEVELÉSI-FEJLESZTÉSI CÉLOK (KÉPESSÉGEK, ISMERETEK, ATTITÚDÖK)
<p>http://www.hausderkunst.de/en/agenda/detail/gerhard-richter-abstract-pictures-1/ Baranyai Levente, Hústájak, 2008. http://axioart.com/tetel/28fa3ff11792f544cda6960b4fb4ad39_424286 http://baranyailevente.wixsite.com/baranyai-levente Jackson Pollock, Number 7, 1949. http://www.staatsgalerie.de/malereiundplastik/bis1980_rundg.php?id=11 Hans Arp, szürrealista domborművek https://muvtortmke.wikispaces.com/2.5+korai+dada</p>	

2018/19. tanév, 11- osztály

Az **egyes témák 4-6 tanórát** igényelnek. Így 6-9 hónap szükséges a modul megvalósításához.

Az adott tanulócsoport jellemzőitől függően készítendő a részletes időterv.

FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEK - TÉMÁK	NEVELÉSI-FEJLESZTÉSI CÉLOK - ÉRINTETT TARTALMAK
<p>1. Kutyául van a szomszéd</p> <p>Esetenként az emberi arc karaktere kutya pofájára emlékeztet minket, és fordítva. Társítsunk portrékat kutyák ábrázatához!</p> <p>Az állat mimikájából is lehet következtetni a gondolataira és az érzélemvilágára. A rajzfilmekben előforduló kutya karakterek vizsgálata, külső és belső tulajdonságaik megfigyelése. A testfelépítés szemrevételezése. Egy figurán belül az egymást erősítő, vagy egymásnak kicsit ellentmondó karakterjegyek összegyűjtése. (Frakk, Plutó, Snoopy, Vuk, Family Guy, A kiskedvencek titkos élete stb.)</p> <p>Számos történet (Lassie, Layka stb.) és képzőművészeti alkotás van, ahol emberek kutya módon viselkednek, vagy az ebek emberibbek az embernél. Figyeljék meg és gyűjtsék össze, hogy a kutyák, mint képi jelek vagy tartalmak, milyen kontextusban jelennek meg a művészeti alkotásokban.</p> <p>Egy kiválasztott kutya átalakítása kitalált, konkrét emberi karakterré, aki akár a szomszédunk is lehetne. Identitással, névvel, foglalkozással, kódokkal és életúttal felruházni a megszemélyesített állatot, majd facebook profilt létrehozni számára. Fotósorozaton, képregényen, kollázson, animáción vagy írott történeten keresztül stb. bemutatni „kutya szomszéd” életét különböző szituációkban.</p>	<p>Az inspirálódás személyes forrásainak kibontakoztatása</p> <p>A nyitottság, a befogadókészség fejlődése</p> <p>A döntési folyamatok differenciálódása</p> <p>Megfigyelés</p> <p>Vizuális elemzés – kombinálás</p> <p>Látványfelismerés – értelmezés, feltárás</p> <p>Objektív szubjektív elemek szétválasztása</p> <p>Asszociáció</p> <p>Kreativitás, fantázia</p> <p>Koncepció alkotás, tervezés</p> <p>Kifelé irányuló reflexió</p> <p>Önismeret, személyes preferenciák felismerése</p> <p>Kísérletezés</p> <p>Döntés</p> <p>Kifejezés – síkbeli és vizuális megjelenítő, kifejező eszközök adekvát használata</p>
<p>IRÁNYZATOK - ALKOTÓK – MŰVEK</p> <p>Nirit Levav Packer: kutyák kerékpárláncból, 2013. https://www.bikerumor.com/2012/12/14/dog-gone-amazing-bicycle-chain-sculptures/</p> <p>Lucian Freud: Eli and David, 2005. https://www.wikiart.org/en/lucian-freud/eli-and-david-2006</p> <p>Rófusz Ferenc: Dog's life, animáció, 2005. https://www.youtube.com/watch?v=0AwBPg4m5t8</p> <p>Jeff Koons: Balloon Dog, 1994-2000. http://www.jeffkoons.com/artwork/celebration/balloon-dog-0</p> <p>John Aheam: Miguel, 1999. http://slideplayer.hu/slide/2217717/</p> <p>David Hockney kutya -portréi, Faces, 1966-1984.</p>	<p>Abszurd, groteszk</p>

FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEK - TÉMÁK	NEVELÉSI-FEJLESZTÉSI CÉLOK - ÉRINTETT TARTALMAK
<p>http://www.hockneypictures.com/works_paintings_90_12.php http://shaunmorrisart.blogspot.hu/2009_03_01_archive.html El Kazovszkij festményei http://www.museumdigital.de/hu/portal/index.php?t=objekt&oges=8101 Alberto Giacometti: Kutya, 1951. http://hirshhorn.si.edu/collection/albertogiacomettidog/#collection=alberto-giacometti-dog Márton Zsolt: Rajzfilmfigurák anatómiája, 2004-2010. http://designdroops.cafeblog.hu/2012/08/27/kortars-magyar-artplacc/ Valie Export, Peter Weibel: A kutyaság mappájából, 1969. http://www.artpool.hu/performance/22kep.html http://www.archivelikeyou.com/en/node/42685 http://www.medienkunstnetz.de/werke/mappe-der-hundigkeit/ Laveter: Fiziognómiai tanulmányok http://www.grafomagazin.hu/index.php?menu=22&rovat=9&id=135& cikkNev=QXogYXJlIG9sdmFz4XNhIC0gRml6aW9nbvNtaWEg6XMgdml6desaXMga29tbXVuaWvhY2nz http://www.grafomagazin.hu/index.php?menu=22&rovat=9&id=136& cikkNev=Sm9oYW5uIEthc3BhciBMlYXZhdGVyIGZpemlvZ24mb2FjdXRIO211cyAmZWVjdXRIO3Mga3V0YXQmYWVjdXRIO3NhaQ==</p>	
<p>2. „Mert nem érdelem!”</p> <p>A reklámok valódi üzeneteinek feltárása. Az alkalmazott képi nyelvezet megismerése, értelmezése. Alkalmazott művészet, az illúziókeltés eszközei. Kommunikációs technikák. A reklámok hatásainak tudatosítása. A vizuális jelek és a szöveg tartalmi üzenetének tudatos alkalmazása. Információk a kereskedelmi piac és a reklámpiac egymásra támaszkodó működéséről. (tervezett elavulás, Akcelerátor-elv stb.)</p> <p>A) Egyéni krimi forgatókönyvek írása, melyekben a kriminológiai helyzetet közvetve vagy közvetlenül egy reklám idézte elő.</p> <p>B) Lebeszélő szlogenek kitalálása. Ellenreklámok tervezése és kivitelezése valamely technikával. (plakát, reklám, rádió reklám stb.)</p> <p>C) Karaktergyilkosság: ábrázolni egy valódi vagy fiktív ismert személyiség image építésének és lerombolásának történetét. (pl. képregény formájában stb.)</p>	<p>Az inspirálódás személyes forrásainak kibontakoztatása</p> <p>A nyitottság, a befogadókészség fejlődése</p> <p>Az egyéni kezdeményezés formáinak gyarapodása</p> <p>A reflexió és önreflexió lehetőségeinek kiterjesztése</p> <p>Feltárás (megtapasztalás- megélés- megértés)</p> <p>Elemzés-kombinálás</p> <p>Probléma kiemelés (meghatározás, azonosítás)</p> <p>Döntés</p>

FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEK - TÉMÁK	NEVELÉSI-FEJLESZTÉSI CÉLOK - ÉRINTETT TARTALMAK
	Kifejezés (kommunikáció több csatornán, csatornaváltással)
<p>IRÁNYZATOK -ALKOTÓK – MŰVEK</p> <p>ARC kiállítás, 2013. http://www.nlcafe.hu/szabadido/20130919/rckiallitasarc2013szeptember-kritika/</p> <p>Komar és Melamid: Lenin taxit hív, 1993. http://www.komarandmelamid.org/chronology/1993_Suicide/index.htm</p> <p>Barbara Kruger: Isten adja az étket, az ördög pedig megfőzi, 1988. http://slideplayer.hu/slide/2217717/</p>	<p>Tipográfiai (eredetileg betűtan, de ma már minden tartalom, ami a nyomtatással kapcsolatos ismeretek körébe tartozik), plakáttörténet, parafrázisok</p> <p>informatika: a kommunikációs eszközök hatása a mindennapi életre és a társadalomra, a fogyasztói viselkedést befolyásoló tényezők</p>
<p>3. A figyelem mágikus ereje</p> <p>A) Először kiküldünk valakit a teremből, és megpróbálunk a külsejéről minél több igaz állítást összegyűjteni.</p> <p>B) A gyerekek párokat alkotnak, és egy ideig megpróbálják egymás mozdulatait leutánozni.</p> <p>C) Aztán a gyerekek körbeülnek, hogy jól lássák egymást, és mindenki mond egy fél perces jó történetet.</p> <p>D) Egy diák ül középre, akitől bárki kérdezhet. Ő vagy megmondja az igazat, vagy felvállalja, hogy erre a kérdésre nem válaszol.</p> <p>E) Felállnak a diákok, és mindenki megfogja valakinek a kezét. A pár egyik tagja behunyja a szemét, a másik fél vezeti őt. Aztán cserélnek a párok anélkül, hogy a hunyt szeműek kinyitnák a szemüket.</p> <p>F) Kapus játék. Megfogjuk egymás kezét és körbe állunk, egy ember kimegy, és neki meg kell éreznie, hogy hol van közöttünk az egyetlen hely, ahol átengedjük.</p> <p>Ezek a játékok mind a figyelem irányításáról szólnak. Növelik az önismeretet, a bizalmat, és közelebb hozzák a csoport tagjait.</p> <p>Ezután ismertetünk néhány csak adott időben teveszerűen megtapasztalható művet, például Marina Abramovic művészetéből, és lehet választani, hogy melyik alkotás forgatókönyvét próbálnák ki a diákok.</p>	<p>A nyitottság, a befogadó készség fejlődése</p> <p>Az egyéni kezdeményezés formáinak gyarapodása</p> <p>A közreműködés képességének kibontakozása a másokkal való együttgondolkodás és tevékenység során.</p> <p>A reflexió és önreflexió lehetőségeinek kiterjesztése</p> <p>Irányított megfigyelések</p> <p>Látványfelismerés és értelmezés, feltárás</p> <p>Vizuális elemzés</p> <p>Objektív szubjektív elemek szétválasztása</p> <p>Kifelé irányuló reflexió</p> <p>Befelé irányuló reflexió (önismeret)</p> <p>Rekonstruálás</p> <p>Együttműködés</p> <p>Művészeti alkotófolyamat megtapasztalása</p>

FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEK - TÉMÁK	NEVELÉSI-FEJLESZTÉSI CÉLOK - ÉRINTETT TARTALMAK
<p>IRÁNYZATOK - ALKOTÓK – MŰVEK</p> <p>Marina Abramovic: The Artist Is President, 2010. http://www.reelingreviews.com/marinaabramovictheartistispresent.htm http://www.gwarlingo.com/2013/daily-rituals-how-artists-create-and-avoid-creating-their-art/</p> <p>Marina Abramovic és Ulay: Légzés, 1977. http://www.art21.org/images/marina-abramovi%C4%87/breathing-in-breathing-out-1977</p> <p>Valie Export: Body Configurations, 1976. https://www.moma.org/collection/works/147166?locale=en</p> <p>Joseph Beuys: Coyote: I Likes Me, 1974. http://www.kidsofdada.com/blogs/magazine/35963521-joseph-beuys-i-like-america-and-america-likes-me</p>	<p>Akció, nyilvánosság, installáció (A művészeti szóhasználatban eredetileg felszerelést, berendezést, kiállítási tárgyak elrendezését jelentette. Kialakulását az environmentből szokták levezetni, de míg az environment a mű térbeliségére, az installáció az elkészítési módjára vonatkozik. http://artportal.hu/lexikon/fogalmi_szocikkek/installacio, Tatai Erzsébet, Artportal, Lexikon, Fogalmi szócikkek), videó, fotó, performansz („A szó angolul előadást jelent, és tágabb értelemben előadó-művészeti műfajokra (zene, tánc, színház) vonatkozik. Mint külön vizuális művészeti műfaj a 70-es évek elején alakult ki. Fő jellemzője, hogy a művész (performer) általában saját testét, ill. személyiségét s annak közvetlen környezetét használja témaként és kifejezési eszközként, művét pedig "élőben" mutatja be." Sebők Zoltán, Szőke Annamária, Artportál, Lexikon, Fogalmi szócikkek), body art (testművészet, "A hatvanas évek egyik expanzionista és médiumújító megnyilatkozása, amely a művész személyére, testére, személyes fizikai jelenlétére is kiterjeszti a műalkotás fogalmát, illetve a kreatív folyamat gyakorlatát." http://www.artpool.hu/Research/fogalom/bodyart.html)</p>
<p>4. A kollektív emlékezet emlékművei</p> <p>Társadalmi problémák, aktualitások, történelmi események, kollektív traumák feldolgozása a műalkotásokon keresztül. Az elmúlás profán és szakrális jelképei. A zsidó és keresztény kultúra hagyományos és újraértelmezett jelenségei. A szakralitás formái. Emléktöredékek. Emlékművek. Történelmi és vallási szimbólumok. Hol van a határ a képzőművészeti és a kegyeleti indíttatással létrehozott művek között? Válasszanak a diákok</p>	<p>Az inspirálódás személyes forrásainak kibontakoztatása</p> <p>Az egyéni kezdeményezés formáinak gyarapodása</p> <p>A döntési folyamatok differenciálódása</p>

FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEK - TÉMÁK	NEVELÉSI-FEJLESZTÉSI CÉLOK - ÉRINTETT TARTALMAK
<p>maguknak egy ügyet, eseményt, személyt, eszmét stb. és tervezzék meg, majd hozzák létre az emlékművét.</p>	<p>Információk gyűjtése</p> <p>Feltárás (megtapasztalás- megélés- megértés)</p> <p>Probléma kiemelés (meghatározás, azonosítás)</p> <p>Együttműködés</p>
<p>IRÁNYZATOK - ALKOTÓK – MŰVEK</p> <p>Weiler Péter: Pizsama, amely egy cipzárral azonnal hullazsákká alakítható, performance, 2016. http://hvg.hu/kultura/20161208_jahn_ferenc_holttest_weiler_peter_p_erformansz</p> <p>Baranyai Levente: Nemzeti Rend Art, 2015. http://baranyailevente.wixsite.com/baranyai-levente/nemzeti-land-art-series</p> <p>Chiharu Shiota: Köszönőlevelek, installáció, 2013. https://omstreifer.com/2013/12/17/dont-talk-i-cant-hear-myself-see/</p> <p>Anish Kapoor: Shooting Into the Corner, 2009-13, http://anishkapoor.com/583/shooting-into-the-corners http://anishkapoor.com/139/shooting-into-the-corner</p> <p>Boglyas Erika: Ami marad, 2007. http://artportal.hu/lexikon/muveszek/baglyas-erika-2290</p> <p>Damien Hirst: For the Love of God, 2007. http://www.damienhirst.com/for-the-love-of-god</p> <p>Csontó Lajos: A zene szép, installáció, 2004. http://kulter.hu/2015/08/enkel-is-kevesebb-ami-marad/</p> <p>Kaszás Tamás: Propaganda barikád, 2002. http://www.balkon.hu/archiv/2007/2007_11_12/04tillmann.html</p> <p>Lovas Ilona: S.O.S., 2006., Stáció No.26, 1995. https://gittegylet.com/2016/01/16/lovas-ilona-a-termeszet-spiritualis-hodoloja-leltart/</p> <p>Georg Baselitz: Veronika kendője, 1983. http://slideplayer.hu/slide/2217717/</p> <p>Pincehelyi Sándor: Az utcakő a proletariátus fegyvere, 1974-88. http://www.ludwigmuseum.hu/site.php?inc=program&menuId=11&programId=996</p>	<p>Történelem, environment („Az environment szó közvetlenül környezetet és körforgást jelent, a művészeti irodalomban mégis inkább környezetszobrászatra szokás fordítani. Pontosabb művészi értelmezéséhez akkor jutunk el, ha mindhárom jelentését figyelembe vesszük. Ily módon az emberi környezetnek olyan művészeti szándékú "körforgását", illetve átalakítását jelenti, aminek lehetnek szobrászati vonatkozásai, de egyrészt nem feltétlenül, másrészt nem (csak) klasszikus szobrászati eljárásokat érthetünk alatta, hanem az emberi környezet szinte bármilyen természetű (nem gyakorlati és nem haszonelvű!) térbeli alakítását, plasztikai átrendezését.” Sebők Zoltán, Artportal, Lexikon, Fogalmi szócikkek, http://artportal.hu/lexikon/fogalmi_szocikkek/environment/), akció, nyilvánosság, installáció, videó, fotó, performansz („A szó angolul előadást jelent, és tágabb értelemben előadó-művészeti műfajokra (zene, tánc, színház) vonatkozik. Mint külön vizuális művészeti műfaj a 70-es évek elején alakult ki. Fő jellemzője, hogy a művész (performer) általában saját testét, ill. személyiségét s annak közvetlen környezetét használja témaként és kifejezési eszközként, művét pedig "élőben" mutatja be.”Sebők Zoltán, Szőke</p>

FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEK - TÉMÁK	NEVELÉSI-FEJLESZTÉSI CÉLOK - ÉRINTETT TARTALMAK
	Annamária, Artportál, Lexikon, Fogalmi szócikkek),
<p>5. Az átlagember keresése – ami összeköt</p> <p>Bevezető feladatként alteregókat kell keresni az osztály tagjaira a neten vagy a folyosó tablóin. A koncentrációt és a célirányos megfigyelést elősegítő gyakorlat.</p> <p>A) Aztán öt részre kell osztani az osztályt. Az ötös szám vizsgálata. Minden csapat ír tíz olyan objektív állítást, ami igaz a csapat minden tagjára. Aztán írni kell tíz olyan tartalmilag szűkítő állítást, ami hiányzik a csoport minden tagjának az életéből, személyiségéből stb.</p> <p>Az összekötő tartalmak segítségével, a csapattagok nevéből, mindenféle adatából, egyéni szempontok (matematikai, biológiai, fizikai, földrajzi stb.) segítségével minél egzaktabb módon, meg kell határozni a csapatátlatot leginkább kifejező fiktív személyt. Keresni kell olyan párhuzamokat, amikor egy műben öt figurát látunk együtt.</p> <p>Meg kell teremteni az 5 átlagember találkozását, és ábrázolni kell őket együtt, egy mű terében, aztán az előző módszert továbbfejlesztve, az öt fiktív átlagember tökéletes átlagát kell megtalálni. Ekkor már közös döntésre született fiktív identitásokkal dolgozunk, az ő átlagukat teremtjük.</p> <p>Az osztály átlagemberét meg kell alkotni, mint képet vagy szobrot, és egy hónapon át úgy kell kezelni a „személyét”, mint egy létező osztálytársat. Időnként nyilatkozni kell vele kapcsolatban, beszámolni a közös élményekről stb. Időnként el kell neki mondani a diákoknak, hogy szerintük miben kéne még változnia. Itt gyakorolni kell az asszertív kommunikációt, az én közléseket. (A vélemény tartalmát esetlegesen egy kalapból kell kihúzni, de lehet kitalálni is, mint a pletykákat.) A hónap végén mindenkinek beszámolót kell írnia, rajzolni arról, hogy milyenek ismerték meg a fiktív átlagembert. Az eredmények összesítése után el lehet dönteni, hogy büszke lehet – e a közösség az átlagára?</p> <p>B) Egy ember életének bemutatása egy alkotásban. Életkép. Csenedélet.</p>	<p>A nyitottság, a befogadókészség fejlődése</p> <p>A döntési folyamatok differenciálódása</p> <p>A közreműködés képességének kibontakozása a másokkal való együttgondolkodás és tevékenység során</p> <p>A reflexió és önreflexió lehetőségeinek kiterjesztése</p> <p>Irányított megfigyelések, információgyűjtés</p> <p>Látványfelismerés és –értelmezés, feltárás</p> <p>Vizuális elemzés –kombinálás</p> <p>Rejtett kapcsolatok felfedezése</p> <p>Kifelé irányuló reflexió</p> <p>Asszociáció</p> <p>Fantázia, divergens gondolkodás</p> <p>Kreativitás</p> <p>Közös fogalmi bázis megalkotása</p> <p>Egyéni kezdeményezések kifejezésre juttatása és érvényesítése</p> <p>Együttműködés</p> <p>Probléma kiemelés (meghatározás, a azonosítás)</p> <p>Koncepció alkotás, tervezés</p> <p>Folyamatszervezés (a megvalósítás során)</p> <p>Megoldás (komplex elméleti és gyakorlati)</p> <p>Kifejezés több csatornán, az alkotófolyamat megtapasztalása</p> <p>Önismeret, befelé irányuló reflexió (önreflexió)</p>

FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEK - TÉMÁK	NEVELÉSI-FEJLESZTÉSI CÉLOK - ÉRINTETT TARTALMAK
<p>IRÁNYZATOK - ALKOTÓK – MŰVEK</p> <p>Szemző Zsófia, Valami hiányzik, 2011. https://www.youtube.com/watch?v=RIJ0jfJASl8</p> <p>Kicsiny Balázs, Ivócsarnok, 2005. http://www.btmfk.iif.hu/kicsinynew.html</p> <p>Lovas Ilona, Stáció, No.26, 1995. https://gittegylet.com/2016/01/16/lovas-ilona-a-termeszet-spiritualis-hodoloja-leltart/</p> <p>Jonathan Borofsky, Molekula emberek, 1983. http://slideplayer.hu/slide/2217717/</p> <p>Türk Péter, Osztályátlag I., 1979. http://mng.hu/gyujtemeny/p/78 http://www.kepszotar.hu/frames.php?cimszo=1916</p> <p>Alex Katz, The black Jacket, 1972. https://www.saatchigallery.com/aibe/alex_katz.htm</p> <p>Phil Guston, Festeni, enni, cigizni, aludni, 1969. http://slideplayer.hu/slide/2217717/</p> <p>Marcel Duchamp, Önarckép ötször, 1917., Tonzúra, 1921. http://www.theartblog.org/2009/04/inventing-marcel-duchamp-the-dynamics-of-portraiture-at-the-national-portrait-gallery/ http://magyarmuzeumok.hu/kiallitas/872_brigitte_bardot_marcel_duchamp_es_a_zsugoritott_amazoniai_emberfej/</p> <p>Henri Matisse, Tánc, 1910. http://slideplayer.hu/slide/2195296/</p> <p>Pablo Picasso, Avignoni kisasszonyok, 1907. http://mek.oszk.hu/01900/01905/html/index1967.html</p>	<p>Csendélet, enteriőr</p>
<p>6. Maszk és portré</p> <p>Az álcázás művészete. Maszk, ami elrejt. Alteregő. Változó szerepszemélyiségek és a velünk született önvaló. A személyiség rétegei. Árnyékszemélyiség. Találkozás önmagunkkal az önportrékon keresztül.</p> <p>A) Írj egy listát arról, hogy milyen külső és belső tulajdonságok jellemzőek rád, aztán egy másikat arról, hogy valójában milyen tulajdonságokkal szeretnél rendelkezni, milyennek szeretnéd, ha látna a környezeted. Készíts magadról egy alkotást (fotó, videó, festmény stb.), ahol arra teszel kísérletet, hogy megvalósítsd az én ideálot. Ezután próbáld meg teljesen eltüntetni az ideált, akinek látszani szeretnél (a szerepszemélyiségedet). Írd le, hogy</p>	<p>Az inspirálódás személyes forrásainak kibontakoztatása</p> <p>A nyitottság, a befogadókészség fejlődése</p> <p>A döntési folyamatok differenciálódása</p> <p>Irányított megfigyelések</p> <p>A kortárs művészet eszközei, technikái</p> <p>Önismeret, személyes preferenciák felismerése</p> <p>Befelé irányuló reflexió (önreflexió)</p>

FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEK - TÉMÁK	NEVELÉSI-FEJLESZTÉSI CÉLOK - ÉRINTETT TARTALMAK
<p>milyen tulajdonságokkal kell rendelkezned, ha pont az ideáloed ellentétére törekszel!</p> <p>B) Próbáld meg önmagadat minél komplexebb módon átalakítani. (maszk, ruhák, tárgyak stb.) Dokumentáld a folyamatot videó, fotó vagy hangfelvételekkel, és a végén készíts erről a szerepszemélyiségedről fotó sorozatot egy mobiltelefonnal.</p> <p>C) Ha a diákok vállalkozó szelleműek, akkor ki lehet próbálni interakciókban is a kreált személyiségeket.</p>	<p>Kifejezés (kommunikáció több csatornán, csatornaváltással)</p> <p>Kortárs művészet eszközei technikai, munkamódszerek</p> <p>Fantázia, rugalmasság</p> <p>Tapasztalatok az alkotófolyamatról</p>
<p>IRÁNYZATOK - ALKOTÓK – MŰVEK</p> <p>Borsi Flóra: Anymeyed, fotósorozat, 2016. http://www.meshmag.hu/2016/11/07/programajanlo-borsi-flora-animeyed-sorozata-budapesten/</p> <p>Gaál József: Bello Bruttó, 2007. http://gaaljozsef.blogspot.hu/2012_10_01_archive.html</p> <p>Birkás Ákos: Fej, 1987. http://mek.oszk.hu/01900/01906/html/index851.html</p> <p>Andy Warhol: Önportré, 1986. http://www.museumbrandhorst.de/en/collectionbrandhorst/andywarhol.html</p> <p>Francis Bacon: Önarckép, 1969. http://www.tate.org.uk/context-comment/articles/homage-bacon</p> <p>Marcel Duchamp: Rose Selavy, 1921. http://pictify.saatchigallery.com/321217/manray9roseselavymarcelduchamp-1921</p>	<p>Intermédiá művészet (a komplementaritás dialektikus erejének tudatos használata az érzékelés két vagy több csatornája között, mint pl. hallás és látás, látás és tapintás, látás és szaglás stb... Az intermédiá művészet azonban több, mint a különféle csatornák konvencionális használata abból a célból, hogy a mindegyikükben megtalálható mondanivalót kihangsúlyozzuk. A hang alkalmazkodik a képhez, a kép a hanghoz, erősítik egymást, a különbözőséget kihasználva fokozzák az egyénre tett hatást, az érzékenységet célozzák meg. http://www.intermedia.c3.hu/mszovgy1/moles.htm), pszeudoszemélyiség, szerepszemélyiség, archetípusok, szituációs játékok</p>

2019/20. tanév, 12- osztály(külön lehetőségként)

A kutatási program követelményein túlmenően **külön lehetőségként** megjelentetünk egy **javaslatot a 12.osztályra** is.

Az **egyes témák 4-6 tanórát** igényelnek. Így 6-9 hónap szükséges a modul megvalósításához.
Az adott tanulócsoporthoz jellemzőitől függően készítené a részletes időtervet.

FEJLESZTÉSI TÉMÁK, TARTALMAK	NEVELÉSI-FEJLESZTÉSI CÉLOK (KÉPESSÉGEK, ISMERETEK, ATTITÚDOK)
<p>1. A csoport különös tagja</p> <p>Kettő vagy több figurából álló csoportportré, szoborcsoport vagy installáció megfigyelése.</p> <p>A) 6-8 fős csapatok alkotása és csoportmunka. Egy választott művészeti főrendező vezetésével, a diákok a saját testüket használva alkossák újra a térben a kiválasztott művészi kompozíciót. A csapat megválasztott fotósa minden oldalról örökítse meg a csoportosulást. A szereplők írják le, miként érzik magukat a térben, mit látnak, mit érzékelnek a többiekből és a környezetből. Aztán készíthetnek a csapatok egy-egy fotósorozatot, animációt vagy kisfilmet, amihez használhatják a leírt és összegyűjtött anyagokat. Megfelelő zenei aláfestéssel és/vagy narratívával láthatják el a képsorokat.</p> <p>B) Mindenki egyénileg kiválaszt a szoborcsoportból egy szereplőt, és őt egy olyan szituációban mutatja be, ahol egyedül van. Lehet írni az otthonáról, vagy fotókat, esetleg kollázst készíteni róla stb., ami cselekvés közben ábrázolja, vagy megjeleníteni az árnyékát, a lábnyomát, egy maga mögött hagyott enteriőrt stb. Valami olyat kijelölni a világban, ahol őt egyedül (a csoport többi tagja nélkül) érzékelhetjük.</p> <p>C) A tapasztalatainkat extrapoláljuk (ismeretlen dolgokra következtetünk a meglévő ismereteink alapján), és elképzeljük, hogy a szereplőnk újra találkozik az eredeti csoporttal, és megint kapcsolódnak egymással.</p> <p>D) A meglévő öt szereplő mellé becsatlakozik egy hatodik, aki átrendezi a művet. Tegyük gondolatkísérletet, majd csináljunk szituációs játékokat, hogy milyen irányban indulhat el a műalkotásban rögzített pillanatnyi állapot.</p>	<p>Az inspirálódás személyes forrásainak kibontakoztatása</p> <p>A nyitottság, a befogadókészség fejlődése</p> <p>A közreműködés képességének kibontakozása a másokkal való együttgondolkozás és tevékenység során.</p> <p>A reflexió és önreflexió lehetőségeinek kiterjesztése</p> <p>Irányított megfigyelések</p> <p>Vizuális elemzés</p> <p>Rejtett kapcsolatok felfedezése</p> <p>Kifelé irányuló reflexió</p> <p>Feltárás (megtapasztalás- megélés- megértés)</p> <p>Elemzés-kombinálás</p> <p>Együttműködés</p> <p>Rugalmas gondolkodás</p> <p>Koncepció alkotás, tervezés</p> <p>Kortárs művészet eszközei technikai, munkamódszerek</p> <p>Kifejezés (kommunikáció több csatornán, csatornaváltással)</p> <p>Kreativitás, fantázia</p>
<p>ALKOTÓK – MŰVEK</p> <p>Szvet Tamás: Esettanulmány anamorfózis, 2012. https://pontoldal.wordpress.com/2013/02/10/on-air/</p> <p>Eric Fischl: Courtesy of Victoria Miro http://artsology.com/blog/2015/03/eric-fischl-art-fair-paintings/</p> <p>Alma, animated short film, 2009. https://www.youtube.com/watch?v=tECaYQ1AzkM</p> <p>George Segal: The Dancers, 1971. http://www.slideshare.net/mjarry/george-segal-2452438</p>	<p>Dráma és tánc: improvizáció, jellemábrázolási technikák</p>

FEJLESZTÉSI TÉMÁK, TARTALMAK	NEVELÉSI-FEJLESZTÉSI CÉLOK (KÉPESSÉGEK, ISMERETEK, ATTITÚDOK)
<p>Alberto Giacometti: Erdő, 1950. http://www.irodalmiradio.hu/femis/muveszetek/4muveszek/g_menu/giacometti.htm</p> <p>Marcel Duchamp: Önarckép ötször, fotó, 1917. http://face2face.si.edu/my_weblog/2009/03/new-exhibition-inventing-marcel-duchamp-the-dynamics-of-portraiture-inventing-marcel-duchamp-the-dyn.html</p> <p>Henri Matisse: A Tánc, parafrázis, II. 1910. http://enciklopedia.fazekas.hu/tarsmuvm/fauvismus.htm</p> <p>Zene, 1910. http://www.henrimatisse.org/music.jsp</p> <p>Auguste Rodin: Calais - i polgárok, 1895. http://lib.ke.hu/index.php/blog-hetrl-hetre/27-evfordulok-esemenyek/744-175-eve-szueletett-rodin</p> <p>Rembrandt: Dr. Tulp anatómiája, 1632. http://tudasbazis.sulinet.hu/hu/muveszetek/muveszettortenet/muveszettortenet-10-evfolyam/amszterdam/rembrandt-dr-tulp-anatomiaja</p>	

FEJLESZTÉSI TÉMÁK, TARTALMAK	NEVELÉSI-FEJLESZTÉSI CÉLOK (KÉPESSÉGEK, ISMERETEK, ATTITÚDOK)
<p>2. Az Ikon megteremtése. Találd ki magadat sztárként!</p> <p>Árverési kísérletek. Mindenki választ magának egy számára értéktelen vackot. Első feladat egy a tárgyhoz kapcsolódó értékleltár leírása, melyben minden kapcsolható esztétikai, tartalmi, funkcionális, szimbolikus, eszmei, kitalált, hazudott stb. értéket össze kell gyűjteni. A leltárok segítségével aukciós kísérleteket tesznek a diákok a vackaikat képző- vagy iparművészeti műremekeként értékesíteni. A művészet, mint árucikk megvitatása. (ready made, objet trouvé stb.) A művész, mint Isten, aki dönt értékes és értéktelen között.</p> <p>A művész, mint árucikk megvitatása. Sztárművészek. (Dali jelenség, Picasso jelenség, Warhol jelenség, Walt Disney jelenség, Frida jelenség stb.) Az életrajzi filmek hatása az ismertségre, az elfogadásra és a népszerűsége. A sztár művész jelenség vizsgálata az első szignótól, a reneszánsztól napjainkig. A menedzser, a stylist, a mecénás és a kurátor szerepének vizsgálata. A könnyűzenei ipar fényes csillagai. Maszk a tehetség vagy a középserűség előtt. (Madonna, Tina Turner, Michael Jackson, Curt Cobain, Lady Gaga, Amy Winehouse, Marilyn Manson stb.) Az amatőr - profi dilemma megvitatása.</p> <p>Egy pszeudó image megalkotása. Találj ki magadnak különleges képességeket, sorsfordító szerencsés találkozásokat, küzdelmeket a csúcsig, és álmodd meg figyelemfelkeltő külsőd, ami kifejezi képességbeli többleteidet, hogy sok szempontból magasan az átlag felett ragyogsz. Képekkel és szöveges tartalommal image megalkotása szabadon választott technikával és eszközökkel. (pl. önletrajzi könyv terve, fotódokumentáció vagy reklám videó rólad, áldokumentum film, kiszivárgott titkos levelezések stb.)</p>	<p>Az inspirálódás személyes forrásainak kibontakoztatása</p> <p>A nyitottság, a befogadókészség fejlődése</p> <p>A reflexió és önreflexió lehetőségeinek kiterjesztése</p> <p>Kifelé irányuló kezdeményezés</p> <p>Kísérletezés, szituációs játék</p> <p>Fantázia, kreativitás</p> <p>Irányított megfigyelések</p> <p>Rejtett kapcsolatok felfedezése</p> <p>Asszociáció</p> <p>Elemzés-kombináció</p> <p>Kifelé irányuló reflexió</p> <p>Önismeret, személyes preferenciák felismerése, érvényesítése.</p> <p>Befelé irányuló reflexió (önreflexió)</p> <p>Fogalmi bázis</p> <p>Koncepció alkotás, tervezés</p> <p>Kifejezés - síkbeli és vizuális megjelenítő, kifejező eszközök adekvát használata</p> <p>Kortárs művészet eszközei technikái, munkamódszerek</p>
<p>IRÁNYZATOK- ALKOTÓK – MŰVEK</p> <p>pop art (a – elnevezésű művészeti irányzat az 50-es évek második felében alakult ki, először Angliában, majd az Egyesült Államokban, néhány év leforgása alatt pedig nemzetközivé szélesedett. Az elnevezésben az angol popular (népszerű) előtag arra utal, hogy a művészet és a népszerű tömegkultúra korabeli ellentétét áthidalni kívánó mozgalomról van szó. http://artportal.hu/lexikon/fogalmi_szocikkek/pop-art, hiperrealizmus (a valóság apró részleteit is hűen, általában monumentális méretben</p>	<p>Magánmitológiák, dokumentáció, média szereplés, ready made (Marcel Duchamp „készen talált apró változtatásokkal kiállított tárgyai (az úgynevezett ready-made-ek a hivatalos művészeti gyakorlat elleni tiltakozásként (is) értelmezhetők. http://artportal.hu/lexikon/fogalmi_szocik</p>

FEJLESZTÉSI TÉMÁK, TARTALMAK	NEVELÉSI-FEJLESZTÉSI CÉLOK (KÉPESSÉGEK, ISMERETEK, ATTITÚDOK)
<p>felnagyító képzőművészeti irányzat), koncept / konceptuális művészet („A XX. század egyik legnagyobb hatású irányzata. Noha mint mozgalom rövid ideig tartott, az egész művészeti életben alapvető szemléleti változást idézett elő. Magyarországon fénykora 1968 és 78 közé esett, nagyon sok politizáló jellegű mű született. Kedvelt médiumai (tervek, vázlatok, rajzok, fotók, levelek) alkalmazásának, ti. a műtárgyak elanyagtalánítása az "underground" működés szükséges létmódja volt. A 70-es évek végétől konceptuális alkotások megnevezésére a poszt~ terminust használták, jelezve a mozgalom végét. A 80-as évek második felétől ismét felerősödtek a ~i tendenciák, az újra megjelenő ~t, megkülönböztetésül a 60-as 70-es évek irányzatától neo~nek nevezik. A neo~ a "klasszikus" ~ lényegi elemének a gondolatiságot tekintve azt megőrzi, de az elanyagtalánodással szemben újra fontossá válik a megvalósulás. A manapság elterjedt konceptualizmus terminus kifejezi, hogy nem egyszerűen irányzatról, mint inkább művészi felfogásról, szellemi áramlatról van szó.” Tatai Erzsébet, Artportal, Lexikon, Fogalmi szócikkek, http://artportal.hu/lexikon/fogalmi_szocikkek/konceptualis-muveszet--koncept-muveszet-magyarorszagon-)</p> <p>Raatzsch André: Kortárs művész vagyok, 2011. http://uj.apertura.hu/2014/nyar-osz/pocsik-lathatova-tenni-aromakepelemzes-elmelete-es-gyakorlata/</p> <p>Éltrevalók, francia film, "a műkereskedelmi piacon minden eladható" elv bemutatása, 2011. http://philmexpo.blog.hu/2012/12/27/center_i_b_filmkritika_eletrevalok_b_i_center</p> <p>Damien Hirst: Az Isten szerelmére, 2007. http://artmagazin.hu/artmagazin_hirek/koponyak_kora_damien_hirst.231.html</p> <p>Chuck Close: Önarckép, hiperrealista festmény, 2005. http://www.veredart.com/artists/49/chuck_close/</p> <p>Nagy Kriszta: Kortárs festőművész vagyok, 1998. http://www.t-zones.hu/cimlap/20160407-nagy-kriszta-x-t-tereskovagyori-andrea-eva.html http://studio.c3.hu/studio_magyar/projektek/1x1tabla.html</p> <p>Cindy Sherman: saját személyét felhasználó fotói https://www.timeout.com/los-angeles/blog/cindy-shermans-selfportraits-fill-the-broads-first-ticketed-exhibition-060916 http://www.arthistoryarchive.com/arthistory/photography/Cindy-Sherman.html</p> <p>Jeff Koons: Buster Keaton számárháton, 1988. http://slideplayer.hu/slide/2217717/</p> <p>Andy Warhol: Önarcképek, 1986. http://warholessays.tumblr.com/post/113779789675/andy-warhol-self-portrait-1986</p> <p>Andy Warhol Eats a Hamburger, rövidfilm, 1981. https://www.youtube.com/watch?v=jaf6zF-FJBk</p>	<p>kek/antimuveszet), objet trouve (a szurrealista művészek talált tárgyai)</p> <p>Mozgóképkultúra és médiaismeret: a médiaipar működése</p> <p>Informatika: a médiumok, közléstípusok tartalmi megbízhatósága</p>

FEJLESZTÉSI TÉMÁK, TARTALMAK	NEVELÉSI-FEJLESZTÉSI CÉLOK (KÉPESSÉGEK, ISMERETEK, ATTITÚDOK)
<p>http://www.openculture.com/2011/06/andy_warhol_eats_a_burger_and_we_watch_and_watch.html Phil Guston: Festeni, enni, cigizni, aludni, 1969. http://slideplayer.hu/slide/2217717/ Lakner László: Mosoly (Száj), 1969. http://artportal.hu/lexikon/muveszek/lakner-laszlo-151 Andy Warhol: Elvi s Presley, 1963. http://galerija.metropolitan.ac.rs/index.php/GD2014-2015/AD201-istorija-moderne-i-savremene-umetnosti/Pop-art/andy-warhol-elvispresley http://www.walkerart.org/press/browse/press-releases/2005/andy-warhols-first-silkscreen-paintings-of-ho Duchamp: Rose Sélavy, pseudo személyiség, 1920. http://www.anothermag.com/art-photography/8084/meet-rroseselavy-marcel-duchamp-s-female-alter-ego</p>	
<p>3. Pop Art „Vörös csillag”</p> <p>Pop art és rokon jelenségek vizsgálata. A közízlést formáló vizuális eszközök. A figyelem felkeltése és irányítása egyszerű képi jelekkel, szimbólumokkal, ismétlésekkel, mérettel, különleges anyagok és technikák használatával stb. Allegorikus tárgyértelmezés. Játékos dekorativitás.</p> <p>A) Mindenki kiválaszt egy számára fontos tárgyat, majd azt jelképpé egyszerűsítve lerajzolja, és multiplikálja egy képfelületen, aztán megtervezi a választott tárgy pop art szobrát. A koncepcióban az eredeti tárgy anyagát és a méreteit meg kell változtatni.</p> <p>B) Mindenki kiválaszt egy a művészettörténetből vagy az irodalomból (pl. magyar népmesék) stb. közismert konkrét tárgyat, amit úgy alakít át, hogy közben megfosztja azt eredeti funkciójától.</p> <p>C) Az elgondolt vagy elkészített tárgyakat az osztálynak bele kell illeszteni egy közös történetbe.</p>	<p>Az inspirálódás személyes forrásainak kibontakoztatása</p> <p>A nyitottság, a befogadókészség fejlődése</p> <p>A közreműködés képességének kibontakozása a másokkal való együttgondolkodás és tevékenység során.</p> <p>A reflexió és önreflexió lehetőségeinek kiterjesztése</p> <p>Irányított megfigyelések</p> <p>Rejtett kapcsolatok felfedezése</p> <p>Elemzés-kombinálás</p> <p>Asszociáció</p> <p>Kifelé irányuló reflexió - befelé irányuló reflexió</p> <p>Önismeret, személyes preferenciák felismerése, érvényesítése.</p>
<p>ALKOTÓK – MŰVEK</p> <p>nouveau realisme (Új Realizmus – Pierre Restanykritikus által 1960-ban Párizsban életre hívott irányzat. Újfajta, személyességtől mentes realizmus megvalósítását tűzte ki célul. Munkásságuk a neodadaizmus körébe utalható, közel áll a pop-arthoz.</p>	<p>Assamblage (tárgykollázs, olyan ragasztásos technikával készített alkotás, ahol a különböző anyagok mellett tárgyak,</p>

FEJLESZTÉSI TÉMÁK, TARTALMAK	NEVELÉSI-FEJLESZTÉSI CÉLOK (KÉPESSÉGEK, ISMERETEK, ATTITŰDÖK)
<p>http://tudasbazis.sulinet.hu/hu/muveszetek/muveszettortenet/muveszettortenet-12-efolyam/a-neodadaizmus/fogalom-gyujtemeny/), pop art (a – elnevezésű művészeti irányzat az 50-es évek második felében alakult ki, először Angliában, majd az Egyesült Államokban, néhány év leforgása alatt pedig nemzetközivé szélesedett. Az elnevezésben az angol popular (népszerű) előtag arra utal, hogy a művészet és a népszerű tömegkultúra korabeli ellentétét áthidalni kívánó mozgalomról van szó,</p> <p>http://artportal.hu/lexikon/fogalmi_szocikkek/pop-art/), kinetikus mű („A kinetizmus kifejezés a görög kineo szóból ered, ami annyit jelent: mozgatok. A modern művészetben az <i>op art</i>tal szoros rokonságot mutató nemzetközi művészeti áramlat átfogó megnevezésére használatos. Legfontosabb jellemzője a művészet történetén végigvonuló mozgásillúzió valódira váltása. Mechanikusan, mágnesesen vagy elektronikusan mozgatott konstrukciók, amelyek gyakorta hang- és fényeffektusokkal kapcsolódnak össze.” Sebők Zoltán - Bárdosi József, Artportál, Lexikon, Fogalmi szócikkek http://artportal.hu/lexikon/fogalmi_szocikkek/kinetizmus/)</p> <p>Erwin Wurm: Fat House, 2003. https://group.renault.com/en/news/blog-renault/r25-erwin-wurm-2/ Louise Bourgeois: Maman, 1999. https://www.guggenheim.org/artwork/10856 Daniel Spoerri: Szegény és gazdag bankett, 1980. http://www.balkon.hu/archiv/balkon_2002_06/13spoerri.html Pinczehelyi Sándor: Sarló és kalapács I-IV., 1973. http://www.ludwigmuseum.hu/site.php?inc=mutargy&muld=678&menuid=67 Haraszty István: Kalitka, 1972. http://www.artpool.hu/lehetetlen/real-kiall/nevek/haraszti.html Claes Oldenburg: Lány írógép, 1963. https://www.artfund.org/what-to-see/exhibitions/2015/11/20/works-to-know-by-heart-an-imagined-museum-exhibition Óriáshamburger, 1962. http://foodoncanvas.eu/claes-oldenburg-floor-burger-1962/ Jasper Jones: Három zászló, 1958. http://www.jasper-johns.org/three-flags.jsp</p>	<p>vagy azok részletei is felragasztásra kerülnek, /„...az újrealisták feltűnésével vált elterjedté az <i>assemblage</i> fogalma (először Jean Dubuffet használta saját munkáinak leírására), ami a sík táblakép háromdimenzióssá való kibővítését jelenti. Többé-kevésbé szinonim tehát a combine painting, vagyis a kombinált festmény fogalmával, azzal, hogy általában több rajta az applikált elem: a művész különféle anyagok és használati tárgyak együtteséből formál plasztikus képet.” Sebők Zoltán, Artportál, Lexikon, Fogalmi szócikkek, http://artportal.hu/lexikon/fogalmi_szocikkek/ujrealizmus/), environment („Az environment szó közvetlenül környezetet és körülforgást jelent, a művészeti irodalomban mégis inkább környezetszobrászatra szokás fordítani. Pontosabb művészi értelmezéséhez akkor jutunk el, ha mindhárom jelentését figyelembe vesszük. Ily módon az emberi környezetnek olyan művészeti szándékú "körülforgását", illetve átalakítását jelenti, aminek lehetnek szobrászati vonatkozásai, de egyrészt nem feltétlenül, másrészt nem (csak) klasszikus szobrászati eljárásokat érthetünk alatta, hanem az emberi környezet szinte bármilyen természetű (nem gyakorlati és nem haszonelvű!) térbeli alakítását, plasztikai átrendezését.” Sebők Zoltán, Artportál, Lexikon, Fogalmi szócikkek, http://artportal.hu/lexikon/fogalmi_szocikkek/environment/), Objet trouvé (a szürrealista művészek talált tárgyai)</p>
<p>4. Az örök nők mozgalma</p> <p>Nő művészet. Női művészet. Az egyéni, a női, a családi és a társadalmi identitás kérdéseinek felvetése női szemszögből. Feminizmus.</p>	<p>Az inspirálódás személyes forrásainak kibontakoztatása</p> <p>A nyitottság, a befogadókészség fejlődése</p>

FEJLESZTÉSI TÉMÁK, TARTALMAK	NEVELÉSI-FEJLESZTÉSI CÉLOK (KÉPESSÉGEK, ISMERETEK, ATTITÚDÖK)
<p>A) Híres festmények reprodukcióból kivágott női figurák felhasználásával új kép létrehozása. Ezután felfedni az eredeti képet.</p> <p>B) Átvihető –e valami az egyik képről a másikba?</p> <p>C) Interpretációk. Kreatív egyéni kísérletezések. Áttekinteni a művészettörténet ikonikus női szereplőit, akiknek a mű nem közvetíti a teljes alakját. (pl. Nefertiti, Mona Lisa, Lány gyöngyfülbevalóval stb.)</p> <p>D) Csoportok alakítása, majd szempontrendszer alapján továbbgondolni a mű nem látható részeit. Mit várunk el, és mit feltételezünk ezekről a nőkről? Mire használja, és mire használhatná őket a kereskedelem? Hommage – fokozni a mű emelkedettségét, a hősnő felmagasztalása. Persziflázs – a női szereplő kigúnyolása, nevetségessé tétele. Leleplezés - a portré emelkedettségének kioltása, a karakter eltolása a hétköznapi felé. Milyen ügyeket támogatnának és kezdeményeznének ezek a nők? Megtalálni a közös keresztmetszetet, minimum egy közös célt. Milyen akciókat hajtana végre az ő nőmozgalmuk?</p>	<p>A közreműködés képességének kibontakozása a másokkal való együttgondolkodás és tevékenység során.</p> <p>A reflexió és önreflexió lehetőségeinek kiterjesztése</p> <p>Kísérletezés</p> <p>Képpalkotás, komponálás</p> <p>Feltárás (megtapasztalás- megélés- megértés)</p> <p>Koncepció alkotás, tervezés</p> <p>Döntés</p> <p>Folyamatszervezés (a megvalósítás során)</p> <p>Kifelé irányuló reflexió</p> <p>Befelé irányuló reflexió (önreflexió)</p> <p>Megvitatás és együttműködés</p>
<p>IRÁNYZATOK -ALKOTÓK – MŰVEK</p> <p>konceptuális művészet („A XX. század egyik legnagyobb hatású irányzata. Noha mint mozgalom rövid ideig tartott, az egész művészeti életben alapvető szemléleti változást idézett elő. Magyarországon fénykora 1968 és 78 közé esett, nagyon sok politizáló jellegű mű született. Kedvelt médiumai (tervek, vázlatok, rajzok, fotók, levelek) alkalmazásának, ti. a műtárgyak elanyagtalánítása az "underground" működés szükséges létmódja volt. A 70-es évek végétől konceptuális alkotások megnevezésére a poszt~ terminust használták, jelezve a mozgalom végét. A 80-as évek második felétől ismét felerősödtek a ~i tendenciák, az újra megjelenő ~t, megkülönböztetésül a 60-as 70-es évek irányzatától neo~nek nevezik. A neo~ a "klasszikus" ~ lényegi elemének a gondolatiságot tekintve azt megőrzi, de az elanyagtalánodással szemben újra fontossá válik a megvalósulás. A manapság elterjedt konceptualizmus terminus kifejezi, hogy nem egyszerűen irányzatról, mint inkább művészi felfogásról, szellemi áramlatról van szó.” Tatai Erzsébet, Artportal, Lexikon, Fogalmi szócikkek, http://artportal.hu/lexikon/fogalmi_szocikkek/konceptualis-muveszet--koncept-muveszet-magyarorszagon-</p> <p>Baglyas Erika: Száz lepedő, installáció, 2004. http://teregetes.blog.hu/2007/11/01/baglyas_erika_szaz_lepedo</p> <p>Kis Varsó: Nefertiti teste project art, 2003.</p>	<p>Hommage (tisztelőadás egy művész életműve előtt, a művész megidézése egy emelkedett hangvételű parafrázisban van tematikailag a személyéhez kapcsolható műalkotásban), parafrázis / (gör. lat.) 'hozzámondás, kifejtés, körülírás. Átdolgozás, átfogalmazás. http://enciklopedia.fazekas.hu/retorika/Pa/rafrazis.htm), persziflázs (kifütyülés, kigúnyolás, egy alkotás megidézése abból a célból, hogy nevetségessé tegyük), görög mitológia (irodalom és történelem), az Ó- és Újszövetség ismerete</p>

FEJLESZTÉSI TÉMÁK, TARTALMAK	NEVELÉSI-FEJLESZTÉSI CÉLOK (KÉPESSÉGEK, ISMERETEK, ATTITŰDÖK)
<p>http://artmagazin.hu/artmagazin_hirek/velencei_biennale_2003.1866.html?pageid=119 Bill Viola: Találkozás, videó, 1995. https://www.youtube.com/watch?v=Dg0lyGUVXaQ Fernando Botero: Mona Lisa, 1978. http://www.artisoo.com/OilPaintingBlog/mona-lisa-by-fernando-botero/ Philip Halsman: Salvador Dali as Mona Lisa, 1954. http://needthisbook.tumblr.com/post/8905564283/reinterpretations-that-are-way-more-interesting Marcel Duchamp: L.H.O.O.O., 1919. https://www.nortonsimon.org/collections/browse_artist.php?name=Duchamp%2C+Marcel&resultnum=5</p>	
<p>5. Otthontalan társasjáték tervezése</p> <p>Közös beszélgetés a hajléktalanokról, a nincstelenekről, a számkivetettekről, és az otthonukat – hazájukat elhagyni kényszerülő emberekről. A lehetséges okok közös feltárása. Az egyéni felelősség és a sorscsapások lehetőségeinek vizsgálata.</p> <p>Akciótervek készítése a beilleszkedésre, a felemelkedés lehetséges útjainak strukturálása, túlélési stratégiák, napi és hosszabbtávú célok kitűzése.</p> <p>Néhány fiktív figura megalkotása, akik otthontalanul járnak egy nagyváros utcáit. A karakterük, sorsuk kidolgozása. Néhány nagyváros szociális hálójának elemző vizsgálata. Történeti megközelítés aktív felkutatással. Az információk vizuális megjelenítése ábrákon, vázlatokon, táblázatokban stb.</p> <p>A) Feladatok strukturálásával létrehozni egy társasjátékot, amit ezekkel az otthontalan karakterekkel lehet játszani. Feladat a játék céljainak pontos meghatározása. A társasjáték elkészítése és kipróbálása. (a társasjátékban rejlő képességfejlesztő lehetőségek megvitatása)</p> <p>B) Egy vágyott és egy utált otthon megjelenítése szabadon választott technikával.</p>	<p>Az inspirálódás személyes forrásainak kibontakoztatása</p> <p>A nyitottság, a befogadókészség fejlődése</p> <p>A rugalmasság, a kombinációs készség és a nézőpontváltás képességének erősödése, kiterjedése</p> <p>A döntési folyamatok differenciálódása</p> <p>A közreműködés képességének kibontakozása a másokkal való együttgondolkodás és tevékenység során.</p> <p>A reflexió és önreflexió lehetőségeinek kiterjesztése</p> <p>Feltárás, Információgyűjtés</p> <p>Kifelé irányuló reflexió- befelé irányuló reflexió (önreflexió)</p> <p>Probléma kiemelés (meghatározás, azonosítás)</p> <p>Kreativitás, fantázia</p> <p>Koncepció alkotás, tervezés</p> <p>Az együttérzés megidézése</p>
<p>IRÁNYZATOK -ALKOTÓK – MŰVEK</p> <p>Yinka Shonibare: Dreaming Rich kiállítás, 2012.</p>	

FEJLESZTÉSI TÉMÁK, TARTALMAK	NEVELÉSI-FEJLESZTÉSI CÉLOK (KÉPESSÉGEK, ISMERETEK, ATTITÚDOK)
<p>http://www.pearllam.com/exhibition/dreaming-rich-yinka-shonibare-ra/ Hajléktalan gyermek III., 2013. http://www.jamescohan.com/artists/yinka-shonibare-mbe/24 Pavel Althamer: Velenceiek, 2013. http://www.rovart.com/hu/il-palazzo-enciclopedico-a-velenceibiennale-2013_2924 Cím nélkül http://www.balkon.hu/archiv/2007/2007_9/13ebli.html</p>	<p>Environment („Az environment szó közvetlenül környezetet és körforgást jelent, a művészeti irodalomban mégis inkább környezetszobrászatra szokás fordítani. Pontosabb művészi értelmezéséhez akkor jutunk el, ha mindhárom jelentését figyelembe vesszük. Ily módon az emberi környezetnek olyan művészeti szándékú "körforgását", illetve átalakítását jelenti, aminek lehetnek szobrászati vonatkozásai, de egyrészt nem feltétlenül, másrészt nem (csak) klasszikus szobrászati eljárásokat érthetünk alatta, hanem az emberi környezet szinte bármilyen természetű (nem gyakorlati és nem haszonelvű!) térbeli alakítását, plasztikai átrendezését.” Sebők Zoltán, Artportal, Lexikon, Fogalmi szócikkek, http://artportal.hu/lexikon/fogalmi_szocikkek/environment)</p> <p>Kortárs irodalom, történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek</p>
<p>6. Egyetlen mondanivaló: Az ÜZENET!</p> <p>Annak vizsgálata, hogy nincsen valódi képzőművészet idea, üzenet nélkül. Az igazi művészek mindig hitelesek voltak, mert a személyes meggyőződéseik, a legmélyebb érintettségük irányába haladnak.</p> <p>A) Tegyenek a diákok kísérletet arra, hogy megfogalmazzák (pl. tíz pontban) a legfontosabb élettapasztalataikat. Ezt egyenletes írással vigyék fel egy minimum A3-as felületre, majd folyamatosan fosszák meg a szöveget a mellékes információktól. Dolgozzanak átírással, áthúzással, kisatírozással, ráragasztással stb. Végül jöjjenek létre a megmaradt „egy szavas üzenetek” az utókornak.</p> <p>B) Tegyenek kísérletet arra, hogy a „szó” jelentéstartalmát helyettesítsék egy szimbólummal.</p> <p>C) A „szó” feladása postai úton, vagy megjelenítése kép, szobor, pantomim stb. médiumok (együttes) alkalmazásával.</p>	<p>Az inspirálódás személyes forrásainak kibontakoztatása</p> <p>A nyitottság, a befogadókészség fejlődése</p> <p>A reflexió és önreflexió lehetőségeinek kiterjesztése</p> <p>Fogalmi bázis a tág értelemben vett alkotófolyamhoz</p> <p>Kifelé irányuló reflexió-befelé irányuló reflexió (önreflexió)</p> <p>Döntés</p> <p>Önismeret</p> <p>Alkotói kísérletek</p> <p>Tapasztalatok az alkotófolyamatról</p>

FEJLESZTÉSI TÉMÁK, TARTALMAK	NEVELÉSI-FEJLESZTÉSI CÉLOK (KÉPESSÉGEK, ISMERETEK, ATTITÚDÖK)
	Kifejezés (kommunikáció több csatornán, csatornaváltással)
<p>IRÁNYZATOK -ALKOTÓK – MŰVEK</p> <p>Banksy: ENJOY YOUR LIE, graffiti, 2014. https://samotako1.wordpress.com/tag/banksy/</p> <p>Borsos János: Szentháromságmodell, 2010. http://artmagazin.hu/artmagazin_hirek/fenyek_nyomaban.2972.html?pageid=119</p> <p>Zmijewski Artur: Szemet szemért, 1998. Meztelen tartalom! https://vimeo.com/50738207 http://alchetron.com/Artur-Zmijewski-(filmmaker)-930334-W http://trafo.hu/hu-HU/program_1281</p> <p>Ben Vautier: „A postás választása” http://www.2b-org.hu/sajto235.html http://posta.blog.hu/2015/07/21/muveszet_a_boritekban</p>	<p>Dekollázs (A kutatók szerint Vostell a visszatépett utcai plakátok látványából merítette az ihletet a decollage (dekolázs) fogalmának kiterjesztéséhez. A decollage technika mindenféle visszatépést, roncsolást, elszakadást, destruktív beavatkozást is jelent. http://levi-art.blogspot.hu/2014/06/a-dekollazs.html), mail art (postai művészet, küldemény művészet vagy correspondence art /levelezés művészet, kapcsolatművészet/ a 60-as években a tömegessé váló postai hálózatot és szolgáltatásokat felhasználó valamint a postai kellékekből /levél, boríték, képeslap, bélyeg, gumipecsét/ inspirálódó művészeti tevékenység. Célja művészi „üzenetek” küldése, a művészi kapcsolatteremtés demokratizálása és nemzetközi szintre emelése. http://artportal.hu/lexikon/fogalmi_szocikkek/mail-art)</p>

Múzeumpedagógiai módszerek

A kortárs képzőművészet jelenségeire épülő koncepciót múzeumpedagógiai programok teszik teljessé. Ennek meghatározó szempontjait a következőképpen foglalhatjuk össze (Vásárhelyi - Sinkó 2004). A múzeumi tanulás módszereiről részletesen a 4. alfejezet szól, itt a négy tanév során betervezendő témaköröket soroljuk fel.

1. A múzeumpedagógus és a rajztanár együttműködése

- a/ közös tanórák az iskolában
- b/ közös tárlatvezetés
- c/ passzív jelenlét a másik foglalkozásán

2. *A saját múzeum, mint rajzóra téma*

- a/ a tervezéstől a makettezésig
- b/ saját tárgy múzeumivá tétele

3. *Képelemzés drámajátékkal adott mű előtt a múzeumban*

- a/ drámapedagógus és múzeumpedagógus kooperációja
- b/ gyerekek gyűjtőmunkájának előadászerű bemutatása

4. *Múzeum az iskolában*

- a/ előadások
- b/ tárlat
- c/ a hét műtárgya

5. *Kortárs művészet az iskolában*

- a/ művész és moderátor közös tanórája
- b/ művész saját műveinek bemutatása-előadás
- c/ művész kreatív foglalkozása az iskolában

3. Értékelés: kimeneti követelmények tanévenként

Az alkotó folyamatot érdemes összekapcsolni a *reflexió* eszközeivel. Saját aktív részvételünk folyamatát is érdemes regisztrálnunk és elemeznünk. Ez alkalmat ad számunkra, hogy módosítsunk a megközelítésünkön, és tágíthassuk elemzési módszereink körét. A modul képességfejlesztési céljait értékelik majd a vizuális kommunikáció, színpercepció és a térszemlélet fejlődését vizsgáló tesztek és a portfólió értékelés. Személyiségfejlesztési céljainak megvalósulása szempontjából a kutatás során alkalmazott tesztek közül különösen fontos lesz a Pszichológiai Immunkompetencia Kérdőív, amely a gondolkodás rugalmasságát és a problémamegoldó stratégiákat értékeli, és a Kreatív Gondolkodás Teszt, amely a technikai kivitelezés helyett az eredetiséget, ötletességet tárja fel.

Differenciálás a feladatokban és az értékelésben

Több típusú tehetség mutatkozhat meg egy emberben, és ezek a potenciálisan lehetséges *tehetségfajták a személyre jellemző mintázattá szerveződhetnek*. Ennek a karakternek a kibontakoztatása a személyiségfejlesztés egyik fő célja. A tanulók hajlamai, érdeklődése, személyes érték választása és személyes megközelítési módja számára lehetőséget kell

biztosítani. Ezt szolgálhatja, ha módot adnak nekik arra, hogy választhassanak a feladatok közül, és hogy megoldásaikban érvényesíthessék saját szempontjaikat.

Az értékelés során az az elv érvényesülhet, hogy egyrészt *saját magához*, másrészt kortársaihoz: a kísérleti programban résztvevőkhöz és a hagyományos módon tanulókhöz viszonyítanak mindenkit. Számunkra különösen fontos annak értékelése, hogy mennyit haladt előre egy-egy tanuló saját magához képest. Előnyt élvezhetnek például a diákok kedvelt tantárgyaival kapcsolatos feladatok is az értékelés során. Ez *pozitív visszacsatolásra ad alkalmat*. Természetesen ennél több szempont is szükséges az értékeléshez, ezért érdemes a személyes választást támogató értékelést kiegészíteni további szempontokkal bővített portfólió értékeléssel is. Mindemellett hangsúlyoznunk kell, hogy ez utóbbi inkább a reális visszajelzés miatt fontos, és összességében a pozitív visszacsatolásnak kell meghatározónak lennie.

A parafrázis feladatok hatásainak értékelése

Hogyan értékeljük a parafrázis készítés feladatát? Elsősorban azt érdemes vizsgálni, hogy miként hatnak a szemlélet alakulására.

Erre egy olyan *preferencia vizsgálat* lehet alkalmas, amelyben arra kaphatunk választ, hogy a diákok inkább a mechanikusan megoldható feladatokat, vagy a problémamegoldást igénylő feladatokat részesítik-e előnyben. Változik-e a kísérletben részt vevő diákok preferenciája az összetettebb problémamegoldást igénylő feladatok javára?

Kiegészítheti ezt egy összetett, egyéni feladatsor több szempontú vizsgálata, **portfólió elemzés**.

Minimum követelmények és optimum szintek

KIMENETI KÖVETELMÉNYEK

az 5. évfolyam végén

NEVELÉSI FEJLESZTÉSI CÉL	MINIMUM KÖVETELMÉNYEK <i>A tanév végén minden tanuló képes...</i>	OPTIMUM SZINT <i>A tanév végén a jó képességű tanuló képes...</i>
nyitottság	elutasítás mentesen tekinteni a kortárs alkotásra.	kíváncsisággal tekinteni a kortárs alkotásra.
megfigyelőképesség / értelmezés	adott szempontok által vezetve megfogalmazni a megfigyeléseit.	önállóan észrevenni és megfogalmazni a látványok és a jelenségek jellemzőit.
elemzés	a látványokkal, jelenségekkel kapcsolatos objektív és szubjektív észrevételeit szétválasztani.	a látványokkal, jelenségekkel kapcsolatosan összegyűjtött megállapításait rendszerezni, összefüggéseket felismerni.

4. modul: A KORTÁRS KÉPZŐMŰVÉSZET TANÍTÁSA

problémamegoldás	a meghatározott problémára önálló megoldási javaslatot tenni.	az adott téma, jelenség kapcsán önállóan azonosítani, meghatározni a problémát, és több megoldási javaslatából választva alkotó tevékenységet folytatni.
kreativitás	szabad asszociációi felhasználásával ötleteket megfogalmazni.	szabad asszociációi és fantáziája segítségével eredeti ötleteket megfogalmazni.
önismeret	megfogalmazni milyen alkotások keltik fel az érdeklődését.	megfogalmazni mely alkotások miért keltették fel érdeklődését, milyen személyes vonatkozásokat tárt fel.
jártasság, tájékozottság a kortárs művészet terén	felismerni, kiválasztani a kortárs alkotásokat, s néhány alkotó nevét, s alkotását felismeri.	felismerni, megnevezni kortárs vizuális művészeti műfajokat, jelenségeket, és több kortárs alkotót és alkotásait.

KIMENETI KÖVETELMÉNYEK

a 6. évfolyam végén

NEVELÉSI FEJLESZTÉSI CÉL	MINIMUM KÖVETELMÉNYEK <i>A tanév végén minden tanuló képes...</i>	OPTIMUM SZINT <i>A tanév végén a jó képességű tanuló képes...</i>
nyitottság	magától értetődő természetességgel tekinteni a kortárs alkotásokra.	érdeklődő, aktív kíváncsisággal keresni kortárs alkotásokat.
megfigyelőképesség	adott szempontok segítségével feltárni és megfogalmazni a megfigyeléseit.	önállóan feltárni, lényegét kiemelni, és megfogalmazni a látványok és a jelenségek jellemzőit.
elemzés	a látványokkal, jelenségekkel kapcsolatos objektív és szubjektív észrevételeit szétválasztva megfogalmazni gondolatait.	a látványokkal, jelenségekkel kapcsolatos megállapításokat feltárni. felismeréseit rendszerezni, összefüggéseket, következtetéseket levonni.
problémamegoldás	az adott téma, jelenség kapcsán önállóan meghatározni egy problémát, és önálló megoldási javaslatot tenni.	az adott probléma megoldási javaslataiban úgy meghatározni a részleteket, hogy az összhangban maradjon az egészszel és a probléma lényegével.
kreativitás	irányított nézőpontváltás segítségével új gondolatot, ötlet megfogalmazni.	a nézőpontváltást önállóan felhasználva eredeti ötleteket létrehozni.

4. modul: A KORTÁRS KÉPZŐMŰVÉSZET TANÍTÁSA

önismeret	megfogalmazni, hogy az adott alkotások milyen érzéseket, gondolatokat ébresztenek benne.	megfogalmazni, hogy az adott alkotások által kiváltott érzések, gondolatok miből fakadhatnak.
jártasság, tájékozottság a kortárs művészet terén	felismerni, megnevezni kortárs vizuális művészeti műfajokat, jelenségeket, és több kortárs alkotót és alkotásaikat.	néhány ismeretlen alkotást – a művész egyedi stílusjegyeit felismerve – az alkotó művészhez kapcsolni.

KIMENETI KÖVETELMÉNYEK

a 7. évfolyam végén

NEVELÉSI FEJLESZTÉSI CÉL	MINIMUM KÖVETELMÉNYEK <i>A tanév végén minden tanuló képes...</i>	OPTIMUM SZINT <i>A tanév végén a jó képességű tanuló képes...</i>
nyitottság	megfelelő szituációban a szokatlan, rendhagyó alkotásokat, jelenségeket is megfigyelni.	érdeklődő, aktív kíváncsisággal fordulni a kortárs alkotások rendhagyó szokatlan témái és feldolgozásai felé.
elemzés	jelenségek, problémák és műalkotások közötti összefüggéseket felismerni.	jelenségek és műalkotások között egyre több kapcsolódási pontot felfedezni, és saját lappangó tudását aktivizálni az elemzés során.
problémamegoldás	a meghatározott problémára megoldási koncepciót, alkotói tervet készíteni.	az adott probléma lényegére fókuszálva komplex megoldási koncepciót készíteni, ügyelve a folyamatszerűsége is.
kreativitás	elfogadni és kihívásnak tekinteni a szokatlan, nem konvencionális szituációkat, jelenségeket, feladatokat.	maga is szokatlan és nem konvencionális válaszokat adni a felvetett témák, jelenségek kapcsán.
önismeret /személyiség	a másokkal való együttműködés során megfogalmazni, hogy mely területekkel, részfeladatokkal tud szívesen/sikeresen foglalkozni.	megfogalmazni, hogy egy adott közös projekt során milyen képességeire volt szüksége, s változott-e alakult-e a munka során.

4. modul: A KORTÁRS KÉPZŐMŰVÉSZET TANÍTÁSA

jártasság, tájékozottság a kortárs művészet terén	megérteni a kortárs vizuális művészet azon jellemzőjét, hogy aktuális problémákat dolgoz fel.	a kortárs művészet néhány lényeges jellemzőjét felismerni, megfogalmazni.
---	---	---

KIMENETI KÖVETELMÉNYEK

a 8. évfolyam végén

NEVELÉSI FEJLESZTÉSI CÉL	MINIMUM KÖVETELMÉNYEK <i>A tanév végén minden tanuló képes...</i>	OPTIMUM SZINT <i>A tanév végén a jó képességű tanuló képes...</i>
nyitottság	a megfelelő szituációban szerzett személyes tapasztalatai és új információ alapján a véleményét módosítani.	kockázatvállaló kíváncsisággal foglalkozni a kortárs alkotások által felvetett szokatlan témákkal és problémákkal.
elemzés	a jelenségek, problémák és műalkotások vizsgálata során kifele és befele irányuló reflexiókat tenni.	kreatív módon reflektálni az adott jelenségre, problémára, műalkotásra.
problémamegoldás	egy szokatlan problémára is megoldási javaslatokat keresni.	az alkotófolyamatról szerzett tapasztalatait rugalmasan alkalmazni az adott probléma megoldási koncepciójának készítése során.
kreativitás	a szokatlan, nem konvencionális feladatok kapcsán az egyéni észrevételeit vállalni.	kísérletezni, mely során a bizonytalanság tűrése és a kudarc elviselése is szerephez jut
önismeret /személyiség	felismerni a tolerancia, empátia szerepét a másokkal való sikeres együttműködés során.	megfogalmazni személyes érintettségét az empátia és tolerancia terén a diáktársaihoz, a társadalmi és művészeti szereplőkhöz való viszonyában.
jártasság, tájékozottság a kortárs művészet terén	megérteni a kortárs vizuális művészet két leglényegesebb jellemzőjét.	felismerni, megfogalmazni a kortárs művészet néhány lényeges jellemzőjét, és alkotómódszerét.

KIMENETI KÖVETELMÉNYEK A 9. OSZTÁLY VÉGÉN

NEVELÉSI FEJLESZTÉSI CÉL	MINIMUM KÖVETELMÉNYEK <i>A tanév végén minden tanuló képes...</i>	OPTIMUM SZINT <i>A tanév végén a jó képességű tanuló képes...</i>
nyitottság	elutasítás mentesen tekinteni a kortárs alkotásokra.	előítélet mentes nyitottsággal, a megtapasztalás és a megismerés vágyával tekinteni a kortárs alkotásokra.
megfigyelőképesség / értelmezés	adott szempontok által képes megfigyelni a kortárs műveket, és képes velük kapcsolatban szabad asszociációra.	önállóan észrevenni és megfogalmazni a látványok és a jelenségek jellemzőit, valamint társítani más művészeti élményeit a kortárs művekhez.
elemzés	a látványokkal, jelenségekkel kapcsolatos objektív és szubjektív észrevételekre is.	a látványokkal, jelenségekkel kapcsolatosan feltárt felismeréseit, megállapításait rendszerezni, összefüggéseket, következtetéseket levonni.
problémamegoldás	a meghatározott problémára részben önálló ötleteket eltervezni.	az adott téma, jelenség kapcsán önállóan meghatározni a problémát, és több önálló megoldási javaslatából választva alkotó tevékenységet folytatni.
kreativitás	inspiráció és motiváció hatására a szabad asszociációs képességét aktivizálni, és saját ötleteket megfogalmazni.	szabad asszociációi, fantáziája segítségével, olykor személyes érintettségét is felmutatva, eredeti ötleteket megfogalmazni.
önismeret	egy két olyan kortárs alkotás megnevezésére, melyek (tartalmilag vagy formailag) kapcsolódnak az életéhez.	megfogalmazni mely alkotások miatt keltették fel érdeklődését, milyen személyes vonatkozásokat tárt fel.

jártasság, tájékozottság a kortárs művészet terén	felismerni, kiválasztani a kortárs alkotásokat, s néhány alkotó nevét, s alkotását felismeri.	felismerni, megnevezni kortárs vizuális művészeti műfajokat, melyeket a tanév során körbejártunk. Felismer kortárs jelenségeket és alkotókat, műveiket meg tudja nevezni.
--	---	---

KIMENETI KÖVETELMÉNYEK A 10. OSZTÁLY VÉGÉN

NEVELÉSI FEJLESZTÉSI CÉL	MINIMUM KÖVETELMÉNYEK <i>A tanév végén minden tanuló képes...</i>	OPTIMUM SZINT <i>A tanév végén a jó képességű tanuló képes...</i>
nyitottság	természetességgel tekinteni a kortárs alkotásokra.	nyitottsággal, a megtapasztalás és a megismerés vágyával keresi a kortárs alkotásokkal való találkozás lehetőségét.
megfigyelőképesség / értelmezés	adott szempontok alapján a kortárs műveket feltárni és megfogalmazni a megfigyeléseit, valamint velük kapcsolatban szabad asszociációkra.	önállóan észrevenni és megfogalmazni a látványok és a jelenségek karakteres jellemzőit, valamint társítani más művészeti élményeit a kortárs művekhez.
elemzés	a látványokkal, jelenségekkel kapcsolatos objektív és szubjektív észrevételeit egymástól szétválasztva megfogalmazni.	a látványokkal, jelenségekkel kapcsolatosan feltárt felismeréseit, megállapításait rendszerezni, összefüggéseket és következtetéseket levonni.
problémamegoldás	az adott téma, jelenség kapcsán önállóan felismerni egy problémát, és önálló ötleteket, megoldási javaslatokat felvetni.	az adott téma, jelenség kapcsán önállóan meghatározni a problémát, és több önálló megoldási javaslatából választva olyan alkotó tevékenységet folytatni, ahol a meghatározott részletek összhangban maradnak

4. modul: A KORTÁRS KÉPZŐMŰVÉSZET TANÍTÁSA

		az egészszel és a probléma lényegével.
kreativitás	irányított nézőpontváltás segítségével új érzéseket, gondolatokat és ötleteket megfogalmazni.	a nézőpontváltást önállóan felhasználva eredeti ötleteket létrehozni.
önismeret	megfogalmazni, hogy az adott alkotások, és alkotói tapasztalatok milyen új érzéseket és ismeretanyagot adtak számára.	megfogalmazni mely alkotások miért keltették fel érdeklődését, milyen személyes kapcsolódásokat ismert fel a művekkel, és rámutatni mélyebb, komplexebb összefüggésekre.
jártasság, tájékozottság a kortárs művészet terén	felismerni, megnevezni kortárs vizuális műfajokat, jelenségeket, és több kortárs alkotót és alkotásaikat.	ismeretlen alkotásokat - a behatóan tanulmányozott művész egyedi stílusjegyeit felismerve- az alkotó művészhez kapcsolni. más műveltségterületek alkotásait a kortárs vizuális művészeti jelenségekhez kapcsolni, közös tartalmi vagy/is formai elemek felismerésével.

KIMENETI KÖVETELMÉNYEK A 11. OSZTÁLY VÉGÉN

NEVELÉSI FEJLESZTÉSI CÉL	MINIMUM KÖVETELMÉNYEK <i>A tanév végén minden tanuló képes...</i>	OPTIMUM SZINT <i>A tanév végén a jó képességű tanuló képes...</i>
nyitottság	megfelelő szituációban a szokatlan, rendhagyó alkotásokat, jelenségeket is megfigyelni.	előítélet mentes nyitottsággal és aktív kíváncsisággal fordulni a kortárs alkotások rendhagyó és szokatlan témái és jelenségei felé.
megfigyelőképesség / értelmezés	jelenségek, problémák és műalkotások közötti	önállóan észrevenni és megfogalmazni a látványok és a jelenségek jellemzőit, valamint

	összefüggéseket felismerni és megfogalmazni.	más művészeti élményeit társítani a kortárs művekhez. szabad asszociációk megfogalmazására a kortárs alkotások és jelenségek kapcsán
elemzés	jelenségek problémák és műalkotások közötti összefüggéseket felismerni.	a jelenségek és műalkotások között egyre több összefüggést tud önállóan felfedezni, a feltárt megállapításait rendszerezni, következtetéseket levonni, és saját tudását kreatív módon alkalmazni.
problémamegoldás	a meghatározott problémára megoldási koncepciót, alkotói tervet készíteni.	az adott probléma lényegére fókuszálva komplex megoldási koncepciót készíteni, ügyelve a megvalósíthatóság kereteire.
kreativitás	elfogadni és kihívásnak tekinteni a szokatlan, nem konvencionális szituációkat, jelenségeket és feladatokat. A kifejezés több csatornán is működik, különböző technikák alkalmazásával.	szokatlan és nem konvencionális válaszokat is adni a felvetett témák és jelenségek kapcsán. több csatornán kommunikálni, csatornaváltással. alkotói megoldásként változatos kifejezőeszközök alkalmazására.
önismeret	a másokkal való együttműködés során megfogalmazni, hogy mely területekkel, részfeladatokkal tud szívesen/sikeresen foglalkozni. megfogalmazni, hogy mely feladatok és alkotások készítették arra, hogy önvizsgálatot tartson.	megfogalmazni, hogy az adott közös projekt során milyen képességeire volt szüksége, s azok változtak –e, alakultak –e a munkafolyamat során. megfogalmazni, hogy mely feladatok és alkotások készítették arra, hogy felülírja korábbi meggyőződéseit, és milyen irányban változott benne az életről és az önmagáról alkotott kép.

<p>jártasság, tájékozottság a kortárs művészet terén</p>	<p>megérteni a kortárs vizuális művészet azon jellemzőit, hogy aktuális problémákat dolgoz fel, valamint kollektív és személyes kérdésekkel egyaránt foglalkozik.</p>	<p>a kortárs művekre várakozással és kíváncsisággal teli nyitottsággal tekinteni és önállóan tájékozódni. a kortárs művészet néhány lényeges jellemzőjét felismerni, a művekkel kapcsolatos érzéseit és gondolatait megfogalmazni,</p>
---	---	--

KIMENETI KÖVETELMÉNYEK A 12. OSZTÁLY VÉGÉN

<p>NEVELÉSI FEJLESZTÉSI CÉL</p>	<p>MINIMUM KÖVETELMÉNYEK <i>A tanév végén minden tanuló képes...</i></p>	<p>OPTIMUM SZINT <i>A tanév végén a jó képességű tanuló képes...</i></p>
<p>nyitottság</p>	<p>megfelelő szituációban a szokatlan, rendhagyó alkotásokat, jelenségeket is megfigyelni, az új információk és a személyes tapasztalatai alapján a véleményét felülrírni.</p>	<p>a komfortzónájából kilépő kíváncsisággal foglalkozni a kortárs alkotások által felvetett szokatlan témákkal és problémákkal.</p>
<p>megfigyelőképesség / értelmezés</p>	<p>jelenségek, problémák és műalkotások közötti összefüggéseket felismerni és megfogalmazni.</p>	<p>önállóan megfogalmazni a látványok és a jelenségek jellemzőit, valamint egyéb művészeti élményeit saját szempontrendszere alapján társítani a kortárs művekhez.</p>
<p>elemzés</p>	<p>a jelenségek, problémák és műalkotások vizsgálata során kifelé és befelé irányuló reflexiókat tenni.</p>	<p>kreatív módon reflektálni az adott jelenségre, problémára, műalkotásra.</p>
<p>nyitottság</p>	<p>megfelelő szituációban a szokatlan, rendhagyó alkotásokat, jelenségeket is megfigyelni.</p>	<p>előítélet mentes nyitottsággal és aktív kíváncsisággal fordulni a kortárs alkotások rendhagyó és szokatlan témái és jelenségei felé.</p>

<p>kreativitás</p>	<p>a szokatlan, nem konvencionális feladatok kapcsán az egyéni észrevételeit vállalni.</p>	<p>kísérletezni, mely során a bizonytalanság tűrése és a kudarc elviselése is szerephez jut.</p> <p>a hagyományostól eltérő megoldásokkal, új anyagokkal és technikákkal élni, a problémamegoldásra egyéni, új utakat keresni.</p>
<p>önismeret /személyiség</p>	<p>felismerni a tolerancia, empátia szerepét a másokkal való sikeres együttműködés során.</p>	<p>megfogni személyes érintettségét az empátia és tolerancia terén a diáktársaihoz, a társadalmi és művészeti szereplőkhöz való viszonyában.</p> <p>megfogni a külső hatások következményeként benne létrejött belső változásokat.</p>
<p>jártasság, tájékozottság a kortárs művészet terén</p>	<p>megérteni a kortárs vizuális művészet leglényegesebb jellemzőit.</p>	<p>komplexitásában képes megérteni a kortárs vizuális művészet alkotásait.</p>

Előkészületben.

4. Informális tanulási alkalmak

Múzeumi tanulás

A múzeumpedagógiai tevékenység célja hármas.

1. A kulturális javak bemutatásához (múzeumi tárlatok, kiállítások, gyűjtemények) kötődő tudás-és ismeretanyag szóbeli és tevékenységeken keresztül továbbadása a látogatóknak.
2. Az iskolán kívüli ismeretszerzés fontos bázisaként a múzeumi ismeretanyaggal való tudásbővítés
3. Kreatív és korcsoportra specializálódott ráhangoló gyakorlatok vezetése

Ezek a fő szempontok a kortárs művészeti tárlatok, kiállítások és gyűjtemények esetében különös hangsúlyt kapnak azáltal, hogy az iskolán kívül történő ismeretátadás és foglalkozások

itt intenzívebb, hangsúlyosabb formát öltenek. általában a kortárs művészet (sem a képzőművészeti, sem az irodalmi, sem a zenei területen) nem kerül a tananyag törzsanyagába. Ezért a ráfordítható időmennyiség egyik nagyszerű lehetőségeként a tárlatok, kiállítások jelenthetik a jobb megismertetés, megismerés forrását.

Nem mindegy, hogy milyen korcsoportot milyen típusú kiállításra viszünk, mennyire lehet az számukra feldolgozható átélhető. Ezt szükséges kihasználni a rajz-vizuális tantárgyat tanító tanároknak.

A kortárs művészet elhelyezése a gondolkodásban:

- Példák a kortárs mű és közönsége találkozására: a XIX századtól napjainkig
- Impresszionisták –itt vált el művész és közönsége
- Picasso a gúny és siker –egy sikertörténet (karrier a XX. század elején)
- Dali, a provokátor – A festő, mint média személyiség. Dali a pop –art előfutára
- A sikeres absztrakt- a második világháború utáni első nagy avantgarde áttörés az amerikai absztrakt
- A pop art, mint múzeumi művészet-az ellenművészet kultikussá válása és értékképződése
- A poszt-modern csődje-a 80-as évek elejének válsága, a poszt-modern gondolat inaktualitása
- Az új klasszicizmus-két új klasszicizmus (a neorealista , techno-realista és a neo-dada)

A tárlatokon (múzeumokban, galériákban) látható kortárs anyag értelmezésének, esetleges feldolgozásának rásegítésére van szükség a helyi viszonyokat, a tárlat tartalmi, formai előzményeit, a rendezési koncepciót jól ismerő múzeumpedagógusokkal való együttműködésre.

Kortárs művészet a múzeumban

A múzeumi helyszín-hacsak nem kortárs művészeti múzeum (Képtár, Intézet, Gyűjtemény) az adott múzeum,- mint a Ludwig- Kortárs Művészeti múzeum, a múzeumként nem funkcionáló Múcsarnok, a Paksi Képtár, a Dunaújvárosi Kortárs Művészeti Intézet, vagy a pécsi Kortárs Gyűjtemény, a Kiscelli Múzeum Fővárosi Képtár - ritkábban adódik lehetőség kortárs művekkel való találkozásra. A felsorolt intézmények profilja azonban a modern, neo-avantgarde, kortárs alkotások gyűjtése, bemutatása, tehát itt felkészült szakemberek foglalkoznak a látogatók tájékoztatásával is. Programok, múzeumpedagógia, múzeum kommunikáció, feladatlapos ismertetések, gyerek és felnőtt tárlatvezetések, művész-közönség találkozók szervezése segít/het/i a befogadást.

Kortárs művészet az iskolában

A mai magyar alap és középfokú oktatásban a vizuális –ill. .média ismeretek tantárgyban a kortárs művészet alig jelenik meg. A tankönyvek legnagyobb számban a XX. Századi

művészettel, leginkább a 70-es,80-as művészet ismertetésével zárják a tanulandó anyagot. A pedagógusok egy része azonban korszerű szemlélettel rendelkezve figyeli és igénybe veszi a kortárs művészeti kiállítások adta lehetőségeket és a mellékletben rendelt program kínálatot. Ez a fővárosi és a megyeszékhelyeken található iskolákban jelentősebb mértékű-lévén ott több kortárs kiállítás és kiállítóhely van –máshol alkalmi és nagyobb szervező képességet igényel a kortárs –és egyéb –tárlatokra való eljutás.

A kortárs művészet múzeumi, illetve iskolai interpretálása döntő mértékben az empatikus képességeken, a kreativitáson és a játékos tevékenységek sokszínű alkalmazásán múlik.

Mivel a kortárs művészet - a maga történeti előzményein kívül - gyakran hivatkozik egyéb művészeti, (zene, mozgás, színház stb.) illetve művészeteken kívüli (tudomány, filozófia, szociológia stb.) vonatkozásokra, ezért a tanárnak illetve múzeumpedagógusnak ilyen szempontból is felkészültnek kell lennie.

A gyermek és felnőtt közönség számára a legjobb befogadói lehetőség a kortárs művek nyomán készülő alkotások létrehozása lehet.

Alábbiakban kísérletet teszek néhány jelentős kortárs irányzat tananyagba helyezésére illetve az ott megjelenő magyar művészek, alkotók „nevesítésére”, másrészt az egyes irányok korosztályokra specializálható feldolgozására, valamint néhány technikát és módszert mutatnék be a „jó gyakorlatok” köréből.

Irányzatok, alkotók	Osztály	Jó gyakorlat – kreatív múzeumpedagógiai munka-alkotó műhely a múzeumban
Konstruktív, konkrét és kortárs absztrakt alkotók: Bak Imre, Nádler István, Szinyova Gergely, Fajó János, Nemes Márton, Maurer Dóra, Vera Molnar	5-9.	Vágj ki A/4 –es papírból geometrikus és szabad formákat (legalább 2-3 darabot). ! A kivágott formákkal, és a z A/4 –e papírban megmaradt formák segítségével készíts színes alapon kompozíciókat! Színes fóliákból vágj ki alakzatokat és egymás mellé, egymásra helyezve fehér papíralapon készíts egy általad kitalált témára kompozíciót! Használd a mellékletben található anyagokat! Vonalzó, fekete filctoll és ceruza segítségével rajzolj egyszerű formákat, a formák éleit erősítsd, keress egymáshoz kapcsolható, egymásba érő éleket. A konturált formák egy részét s satírozd a fekete grafit ceruzával! Legyen ez egy konstruktív tájkép! Keress geometrikusformákat ábrázoló fotókat, ezeket színezd át, vágd szét és illeszd új kontextusba (összefüggésbe)!
Koncept és neokoncept alkotók: Várnai Gyula, Szentjóby Tamás, Erdély Miklós, Pauer Gyula, Atalai Gábor, Erdélyi	7-9.	Fedezd fel az újsághírek mögött egy érdekes képi ötlet lehetőségét. Írd le, vázold fel, tervezd meg! Képtelen képeket sorakoztass fel egy gondolat mentén. .Legyenek egymástól eltérő, össze nem kapcsolható

4. modul: A KORTÁRS KÉPZŐMŰVÉSZET TANÍTÁSA

Gábor, Societé realiste (Gróf Ferenc, Jean-Baptiste Naudy)		<p>látványok. keress képi, fogalmi, tartalmi kapcsolódást és rendezd őket egybe!</p> <p>Fogalmazz meg egy kiáltványt egy számodra-csak számodra-fontos ügy, dolog, tárgy érdekében! Adj képi formát a kiáltványodnak!</p>
<p>Installáció</p> <p>Alkotók: Ex-artist collective (Kaszás Tamás, Loránt Anikó), Csörgő Attila, Vincze Ottó, Csákány István, Kokesch Ádám</p>	5-9.	<p>Tervezz meg egy általad érdekesnek mondott újsághír nyomán egy installációt, ami a többiek számára is gondolatébresztő lehet. Vázold fel az installáció képét, mellékelj a hírt, és rajzold le, gyűjtsd össze írásban, milyen anyagokat használnál fel, mekkora is lenne a mű?</p> <p>A teljes dokumentációt ragaszd fel egy kartonra, kiállítás kész formában!</p>
<p>Médiaművészet</p> <p>Alkotók. Szegedy-Maszák Zoltán, Keserue Zsolt, Németh Hajnal, Komoróczy Tamás</p>	7-9.	<p>Számítógépen (ha van ilyen programod) próbálj meg átalakítani festményeket.</p> <p>Készíts tervet egy ismert film néhány kockájának felhasználásával egy saját digitális nyomat kivitelezésére. Szerepelj te is a nyomatban egy átalakított fotóval! Készíts telefonod fotó és videó üzemmódjával kisfilmet életed egy pillanataról, ezt szerkeszd össze és mutasd be számítógépen!</p>
<p>Új festészet, neo-transzavantgard, új realizmus</p> <p>alkotók.</p> <p>Csernus Tibor (+ 2007), Sándorfi István (+ 2009)</p> <p>Lajta Gábor,</p> <p>Kis Róka Csaba, Czene Márta, Kondor Attila,</p>	8-9.	<p>Festészeti technikák segítségével alakíts át fotójeleneteket. Fess bele a fotóba!</p> <p>Készíts egy kis makett teret tárgyakból és fess meg mintha benne lennél!</p> <p>Egy klasszikus műalkotást folytass saját gondolataid, ötleteid segítségével!</p>
<p>Kortárs plasztika (szobrászat)</p> <p>Szabó Ádám, Szász György, Kovács Gergő, Péli Barnabás</p>	8-9.	<p>Készíts papírplasztikát egy nem létező állatról!</p> <p>Egy kedves videó játékodat, számítógépes hősödet mintázd meg sokféle anyag felhasználásával! Készítsd el síkban és térben különböző anyagokból lakószobád egy részletét „átméretezve”!</p>
Street art, public art	5-9.o	<p>Lakóhelyed közelében lévő „műtárgyakat” (tűzoltócsap, buszmegálló, parkolóóra) fotózd le és a fényképet alakítsd át, hogy „ember-központúbb legyen”!</p> <p>Készíts tervek utcára helyezhető grafikai, festészeti alkotásokhoz (tűzfal-kép, fal grafika)!</p>

Módszertani ötletek kortárs művek bemutatásához példák kortárs művek bemutatására:

A formák háborúja – Szij Kamilla

A gyerekek párban munkálkodnak. Páronként kapnak egy nagyméretű, A/3-as vagy A/2-es rajzlapokat, valamint két különböző színű ceruzát. A párok kiválasztanak egy geometriai formát és a játék célja, hogy a lap két sarkából elindulva megpróbálják „meghódítani” egymás területét, úgy, hogy a választott geometriai formákat összekapcsolva „masíroznak” végig. A foglalkozásvezető felhívja a figyelmet, hogy ügyeljenek a formák szabályosságára és közel azonos méretére. A játék végén megvizsgáljuk, ki hódított meg nagyobb területet, hol sűrűsödnek vagy ritkulnak az alakzatok.

Átiratok – Szinyova Gergő

Szinyova Gergőt sokszor inspirálják a világhálóról összegyűjtött fotók. A gyerekek ilyen fényképeket kapnak, majd megpróbálják a színeket, struktúrákat követve lefesteni azt.

Forma-jel-nyelv-képzés – Szinyova Gergő

Csoportmunka (3-5 fő). Az alkotáshoz kis játékkártyákat készítünk, melyeken különböző minőségű és színű vonalak, valamint geometriai formák láthatóak. A gyerekek előre elkészített kártyák közül húznak. A játék során minden gyerek húz egy kártyát és a kártyán lévő színnel felfesti a formát a nagyméretű (A/2) lapra. A formák állhatnak külön is, de kapcsolódhatnak is egymáshoz, és abban sincsen megkötés, milyen hosszúságú/méretű formát festenek.

Egy képrészlet továbbgondolása – Nádler István

A foglalkozáson Nádler festményét vesszük nagyító alá, megvizsgáljuk, milyen formákból és színekből épül fel, mire utalhatnak a színek, mire hasonlíthat?

Majd az alkotáshoz a gyerekek megkapják az alkotást kinyomtatva, 12*12 cm-es méretben, s a feladat, hogy A/3-as lapra felragasztva próbálják meg továbbgondolni, kiegészíteni, folytatni az alkotást, megfesteni a kontextust, ahol a kis kép része az egésznek.

Egyetlen vonal rajz (Egyvonalas történet) – Korniss Dezső

A gyerekek egy rendhagyó ceruzarajzot készítenek. Szepesi Attila versét felolvasva arra kérem a gyerekeket, igyekezzenek minél több elemét, tárgyát megjegyezni, majd ezt követően ezt rajzolják le a lapra, de úgy, hogy nem emelik fel a ceruzát, hanem egy folyamatos vonallal ábrázolják azt. Így a vers – és a gyerekek által hozzáadott elemek egyetlen hömpölygő, hullámzó, a különböző elemeket részben elfedő, de összefonódó képpé áll össze. Ha a ceruzarajt elkészült, kiszínezzük az alkotást.

Geometria – Halász Károly

Ez a feladat inkább játék, mint alkotás, pontosan, játékos alkotás.

Az osztályt két csoportra osztjuk, már itt elkezdődik a játék, hiszen a gyerekek, kártyát húznak, amin vagy piros kör vagy sárga négyzet lesz látható, így a csoport tagjai megkereshetik egymást. Ha kialakultak a csapatok, megkeresik az előre kijelölt területet a térben, ami két

6mX6m négyzet, ez adja az alkotói felületet. Mindkét csoport mellett, már előre elkészített nagyméretű, színes geometriai formák és különböző tárgyak vannak, ezek lesznek a játék „szereplői”. Minden gyerek húz az előre elkészített kártyákból, amin különböző utasítások vannak, mint pl., hogy akinél sárga kör van, az helyezze el a kijelölt területen, szabályosságra törekedve. Vagy akinél kék háromszög van, az egészítse ki a sárga köreket, de szabálytalanul, stb. A geometriai formák mellett találkozhatnak a gyerekek olyan kártyákkal is, amin valamilyen tárgy, esetleg saját maga szerepel, ezekkel, mind kiegészítik a képet. Így készül el a játékos alkotás, amit fényképen megörökítünk. Ennek a feladatnak több féle variációja lehet, amíg az idő és a lelkesedés engedi, lehet velük játszani. A lényeg a csoportban alkotás és a nagy térben való bátrabb mozgás.

Térkép-alkotás – Halász Károly

A Neo-Geo és a Monolit sorozathoz kapcsolódóan a diákok egy előre elkészített fekete keretben dolgoznak, s ebben a keretbe kell megtervezniük és megkomponálniuk a képet, felhasználva a különböző geometriai alakzatokat. A feladat komoly tervezői munkát igényel, hiszen a kép térben van, vagyis mindössze a keret segíti a további elemek rögzítését, így a gyerekeknek kell végiggondolni, mely részeket építik egymásra, mi lesz az alap, mire a következő lépcsőfok, a következő minta. A geometriai formák tetszőlegesek-kör, rombusz, négyzet, téglalap, stb.

Inverz képek – Hartmut Böhm

A gyerekek kapnak két fehér és két színes lapot. Tetszőleges geometriai formákat kivágnak, majd felragasztással rögzítik, s elkészítik ennek a formarendszernek az inverzét is.

Meditatív rajzok – Szij Kamilla

gyerekeket 4-5 fős csoportokba osztjuk. Mielőtt elkezdenénk a játékot, megbeszéljük, milyen típusú vonalakat húzhatunk, ezeket felrajzoljuk a táblára, majd megpróbáljuk csoportosítani őket. Ezt követően a csoportok kapnak 4 db négyzet alakú lapot, valamint különböző színű ceruzákat. A játékot az első gyerek kezdi: a 4 lapot úgy helyezi el egymás mellett, hogy az egy nagy négyzetet formázzon, majd egy tetszőleges vonalat húz rajtuk, úgy, hogy az mind a négy lapon áthaladjon. A következő játékos, mielőtt megrajzolná a saját vonalát, elforgatja az egyik, másik, vagy akár mind a négy lapot, megtartva a nagy négyzet formát. Majd így megy ez egészen addig, amíg egy kuszának tűnő, térképre vagy akár szabásmintára hasonlító kép jön létre. Miután a rajzolással végeztek a gyerekek, egy-egy fotókartonra egymás mellé helyezve két csoport (összesen 8 db négyzet alakú lap) munkáit felragasztjuk.

Ennek a feladatnak egy variációja, ha egyéni munkában a gyerekek 4 db 10x10 cm-es lapot négyzetesen elhelyezve két különböző színű ceruzával kezdenek el vonalakat húzni, majd elforgatják a lapokat, és az így „széttöredezett” vonalakat megpróbálják egy újjal egyesíteni, majd ismét elforgatni és ismét rajzolni. Miután ezzel végeztek, egy A/4-es méretű pausz papírt a rajlapokra helyezve a tetszőleges vonalstruktúrákat átmásolhatják az áttetsző lapra.

Mozgástanulmányok Maurer Dóra

Csoportmunka. A gyerekek egy előre kijelölt területen játszanak. Egy tetszőleges ponton rögzítik a fonalat és egymás mögé felsorakoznak. A gyerekek egymás után dobnak egy dobókockával, és amennyit dombnak, annyit kell lépni – a területen belül maradván – tetszőleges irányba. A lépések nyomán kialakult pontokat rögzítik, s pontok között lesz kifeszítve a fonal, jelölve a játékosok útvonalát. A játék végeztével a gyerekek körbeülik a pályát és megpróbálják lerajzolni ezt az útvonalat.

Struktúrák – Szíj Kamilla

A kiállítás megtekintése során a gyerekekkel közösen fedeztük fel, mire hasonlanak a kiállított munkák, milyen vonalstruktúrákat alkotnak, milyen mintázatokat adnak ki. Ezt követően pedig szabad kézzel a gyerekek is megpróbálhatják lekövetni, milyen, amikor egy vízbe dobott kő hatására elkezd fodrozni a vizet, vagy a szeizmográf földrengést jelez. De akár olyan egyszerű mintázatokat is megpróbálhatnak felnagyítani a gyerekek, mint például az ujjlenyomat, a fának az évgyűrűi vagy egy levélnek az erezte.

Egyéb informális tanulási alkalmak

- Kortárs tárlatokhoz szervezett programok
- Aktuális kulturális médiumok követése
- Kortárs művészek alkotásainak megjelenése az iskola tereiben
- Az iskola nyilvánossága előtt megjelenő tematikus kiállítás a tanulók közös alkotásaiból
- Nagyobb nyilvánosság előtt megjelenő közös alkotások helyi művelődési centrumban, galériában
- Különböző művészeti területek összekapcsolódására szerveződő programok a tanulók számára
- Tudományok és művészetek közötti kapcsolódás témájára szerveződő programok

5. Műlista

A szemléltető anyagnak folyamatosan változnia kell a kortárs művészet alakulásának megfelelően. Az itt felsorolt alkotók és művek nem képviselhetik a kortárs művészet széles spektrumát. Ebből következően a műjegyzékben megjelenő példák sem tekinthetők tételes tananyagoknak. Az egyes művek és alkotók példáival olyan javaslatot teszünk, amely a tanároknak segítséget nyújt abban, hogy saját forrásait bővíthessék.

Alkotók és művek

(Az internetes hivatkozások utolsó ellenőrzése: 2017. január 9.)

5. osztály

Baglyas Erika kerékpárja: Tehetetlenségi nyomaték, 2010

<http://baglyaserika.blogspot.hu/2011/09/tehetetlensegi-nyomatek-2010.html>

Bodolóczky Linda: hétköznapi tárgyak (Bodolóczky Linda: hétköznapi tárgyak színes

megjelenítése: <http://bodoloczkilinda.blogspot.hu/2010/02/foz-mos-takarit.html>

http://www.port.hu/pls/me/media.print_media_popup?i_area_id=7&i_object_id=339344&i_topic_id=&i_is_picture=1&i_is_video=1&i_org_id=&i_media_id=265764

Chilf Mária: Honvágy ismeretlen táj iránt, 2009.

https://issuu.com/elntree/docs/balkon_2009_04/2

Chilf Mária: Kereső, 2008.

<http://www.chilfmaria.com/index.php?oldal=munkak&kategoria=all&munka=8&foto=3>

Csáki László 44/56: <http://vimeo.com/66677482>

El-Hassan Róza: Feszített tárgyak, 1995 (El-Hassan Róza: Feszített szék, 1995 – tárgyakkal kapcsolatos elmélkedések, asszociációk:

<http://www.ludwigmuseum.hu/site.php?inc=mutargy&muld=539&menuId=67> Feszített tárgyak (az alkotások az oldalon az 1995-ös év alatt találhatóak): <http://www.roza-el-hassan.hu/>

Eperjesi Ágnes 48/56: <http://www.eperjesi.hu/recycled/elotte-utana-before-and-after?id=63>

Eperjesi Ágnes: tárgyak a házban és a ház körül <http://www.eperjesi.hu/recycled/szorgos-kezek-tennivalok-a-hazban-es-a-haz-korul-busy-hands-chores-around-the-house?id=127>

<http://www.eperjesi.hu/recycled/csemppek-tiles?id=89>

<http://www.eperjesi.hu/>

Eperjesi Ágnes: Házimunka / Önarcképszeletek 2004 <http://www.eperjesi.hu/solo/onarckep-szeletek-slices-of-self-portraits?id=26>

Esterházy Marcell, Atelier Bp 2007-2010

<http://www.esterhazymarcell.net/index.php?/projets/atelierbp/>

Fischer Judit 31/56: <http://www.ligetgaleria.c3.hu/418.html>

Födő Gábor: hétköznapi tárgyak, Szatyrok (Födő Gábor: Meddig tart még?

<http://susannicon.blogspot.hu/2010/11/art-moments-es-fodo-gabor.html>

Födő Gábor: hétköznapi tárgyak, szituációk, emlékek, mondatok:

<http://www.fodogabor.com/>

Gerber Pál: Konstelláció, 1999 (46, oldal)

http://www.ujmuveszefolyoirat.hu/archiv/2010/2010_januar.pdf

Haraszty István: Madárkalitka, 1972 <http://www.artpool.hu/lehetetlen/real-kiall/nevek/haraszti.html>

Hecker Péter festményeinek figurái <http://www.c3.hu/~bartok32/hecker.htm>

Iski Kocsis Tibor 33/56:

http://www.artmagazin.hu/artmagazin_hirek/termeszefolotti_szuperrealizmus_iski_kocsis_tibor.949.html

<http://www.viltin.hu/muveszek/iskikocsistibor>

Joseph Kosuth: Egy és három szék, 1965 (Joseph Kosuth: Egy és három szék, 1965 – az ábrázolás ideáját bemutató mű:

http://www.moma.org/collection/object.php?object_id=81435

http://hu.wikipedia.org/wiki/Joseph_Kosuth

Kicsiny Balázs: Édes otthon, 2005

<http://www.balazskicsiny.com/SWEET%20HOME%20%20.html>

Kokesch Ádám 28/56: <http://www.mke.hu/new/diploma2003.php?page=4>

Kim Sooja: Mosonő (Laundry women) video 2000.

http://www.kimsooja.com/works_video_laundry-woman.html

http://www.kimsooja.com/works_editions_print_Laundry_Woman_Yamuna.html

Kis Varsó: Tornasor, 2001.

<http://magicmate.tumblr.com/image/6669323579>

Kis Varsó: Nefertiti teste, 2003. http://www.balkon.hu/archiv/balkon03_09/03forian.html

Kusama tereinek alakjai, pl.: <http://whitney.org/Exhibitions/YayoiKusama>

Lakner Antal: Tárgyak - INERS_Home Transporter a talicska pad, 1998 (Lakner Antal: Iners / Passzív munkaeszközök <http://www.artpool.hu/lehetetlen/real-kiall/nevek/laknera.html>

<http://artportal.hu/lexikon/muveszek/lakner-antal-1446>

Man Ray: Ajándék, 1963.

<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:'Cadeau' by Man Ray, iron and nails, Tate Modern.JPG>

<http://smarthistory.khanacademy.org/surrealism-manray.html>

Méret Oppenheim: Prémes csésze, 1936.

http://en.wikipedia.org/wiki/File:M%C3%A9ret_Oppenheim_Object.jpg

Nam Jun Paick: TV Buddha, 1974. <http://www.stedelijk.nl/en/artwork/1545-tv-buddha>

Niki de Saint Phalle: Nanák Phalle http://en.wikipedia.org/wiki/Niki_de_Saint_Phalle

<http://www.nikidesaintphalle.com/>

<http://nikidesaintphalle.org/>

<http://nikidesaintphalle.org/niki-de-saint-phalle/public-works/>

Pacsika Rudolf: Láncoz létra: Expanding innovation, 2005.

http://www.balkon.hu/archiv/2006/2006_10/2abszurd.html

Rania Matar, libanoni fotóművész Tini lányok szobáiról készített sorozata, 2012.

<http://www.raniamatar.com/books/girl-and-her-room/>

Ráskai Szabolcs: háztartási tárgyak, szerkezetek <http://www.raskaiszabolcs.com/>

Soós Nóra : Buborékok sorozat, Leértékelt áruk III., 2007.

<http://www.soosnora.hu/hun/gallery/8/>

<http://www.soosnora.hu/hun/gallery/image/53/>

Szabó Ádám 1/56: <http://www.indagaleria.hu/muveszek/szabo-adam>

Szabó Dezső 19/56: <http://studio.c3.hu/en/member/Szabo+Dezso/>

Szentjóby Tamás: Hűlő víz, 1960. (Plágium 2000)

<http://multiplika2000.wordpress.com/2008/11/16/hulo-viz/>

Várnai Gyula: Átjáró II., 1993.

http://www.varnaigyula.hu/munkak/atjaro_ii..8.html?&pageid=7

6. osztály

Aberdeen Bestiary 12. sz. <https://www.abdn.ac.uk/bestiary/>

Antal Balázs: Installáció (2013 Derkovits). <http://www.viltin.hu/hirek/derkovitsmost>

Baglyas Erika: Száz lepedő, 2004. <http://artportal.hu/magazin/kortars/szaz-lepedo---muvesz-mint-maganember--muveszet-mint-maganugy>

Leleplezés, Kelengye, 2010. <http://artportal.hu/magazin/kortars/kelengye--elkendozes--leleplezes--csonto-lajos-megnyitoszovege-baglyas-erika-kiallitasahoz>

Baglyas Erika: Tehetetlenségi nyomaték, 2010.

<http://baglyaserika.blogspot.hu/2011/09/tehetetlensegi-nyomatek-2010.html>

Benczúr Emese: Nem tudhatod... <http://www.c3.hu/~bartok32/emese.htm>

Bodolóczky Linda: hétköznapi tárgyak <http://bodoloczkyilinda.blogspot.hu/2010/02/foz-mos-takarit.html>

http://www.port.hu/pls/me/media.print_media_popup?i_area_id=7&i_object_id=339344&i_topic_id=&i_is_picture=1&i_is_video=1&i_org_id=&i_media_id=265764

Borsos Lőrinc: Kiállítás szüleinknek, 2012.

<http://borsoslorinc.com/hu/index.php/szemelyes/kiallitas-szueleinknek/>

Chilf Mária: Átmeneti tárgyak, 2014. <http://www.nappalimenedekhely.ro/atmeneti-targyak/>
Ducki Tomek: Életvonal, 2007. Animáció. <http://www.tomekducki.com/life-line-eletvonal>
El-Hassan Róza: Feszített tárgyak, 1995. <http://www.roza-el-hassan.hu/>
Eperjesi Ágnes: tárgyak a házban és a ház körül <http://www.eperjesi.hu/recycled/szorgos-kezek-tenivalok-a-hazban-es-a-haz-korul-busy-hands-chores-around-the-house?id=127>
<http://www.eperjesi.hu/recycled/csempek-tiles?id=89>
<http://www.eperjesi.hu/>
Erdély Miklós: Hadititok, 1984. <http://www.artpool.hu/Erdely/mutargy/Hadititok.html>
Födő Gábor: hétköznapi tárgyak, Szatyrok <http://www.fodogabor.com/>
Freeny, Jason: Gumimaci anatómiája, 2008..
<http://streetanatomy.com/2008/05/28/anatomy-of-a-gummy-bear/>
Gerber Pál: Jó jel (Nem azért élek, hogy boldog legyek, hanem hogy teljesítsem kötelességemet, 1992. (rekonstrukció) <http://www.mke.hu/node/33492>
Gerber Pál: Konstelláció, 1999
http://www.ujmuveszetcsoport.hu/archiv/2010/2010_januar.pdf
Haraszty István: Madárkalitka, 1972. <http://www.artpool.hu/lehetetlen/real-kiall/nevek/haraszti.html>
Hirst, Damien: Az isten szerelmére 2007. A halál fizikai képtelensége egy élő tudatában) – 1991, Petty-festmények, „Nile” táska 2012. „Entomology” táskák, Gyógyszertárnak álcázott étterem 1998-2003, 2014, Hymn 1999. Feloldozás – Szimpatikus nagy fehérben 2006, Aranyozott mamut csontváz 2015.
http://hvg.hu/kultura/20120514_damien_hirst_retrospektiv_london
<http://cornandsoda.com/kortars-arcok-damien-hirst/>
http://artmagazin.hu/artmagazin_hirek/koponyak_kora_-_damien_hirst.231.html
<http://www.stylemagazin.hu/hir/Damien-Hirst-es-a-Prada-halott-bogarai/8776/>
<http://kunszt.reblog.hu/ukran-szarmazasu-milliardose-hirst-mamutja>
<http://urbanplayer.hu/kult/damien-hirts-pharmacy-2/>
Horn, Rebecca <http://www.tate.org.uk/whats-on/tate-modern/film/tate-film-pioneers-rebecca-horn-films-1970-2016> http://csw.art.pl/new/99/rebecca_e.html
<https://blogbenn.wordpress.com/ubungen-und-aufgaben/der-mond-das-kind-und-der-anarchistische-fluss/> http://www.neu-pr.de/projektor/p_03.html
<http://www.rebecca-horn.de/pages/biografie.html>
<http://www.skny.com/exhibitions/rebecca-horn2?view=slider#2>
Jan Sverák: Olajfalók, 1987. <https://www.youtube.com/watch?v=x3Ssx0ECTD4>
Kapoor, Anish Shooting Into the Corner 2009-13.
<https://www.youtube.com/watch?v=MBmp1b4bFok> 1000 név 1979-80.
<http://c4gallery.com/artist/database/anish-kapoor/anish-kapoor-interview-1000-names.html>, Cloud Gate 2006 <http://aerotrope.com/what-we-do/art/cloudgate-anish-kapoor-chicago.html> <https://www.youtube.com/watch?v=JOUiZoxCrZA> Leviathan 2011.
ArcelorMittal Orbit 2012. Égi tükör, Piszkos sarok, <http://anishkapoor.com/>
<http://cornandsoda.com/kortars-arcok-anish-kapoor/>
Kusama, Yayoi <http://www.tate.org.uk/whats-on/tate-modern/exhibition/yayoi-kusama>
<http://whitney.org/Exhibitions/YayoiKusama>

<https://www.artsy.net/show/louisiana-museum-of-modern-art-yayoi-kusama>
<http://www.modernamuseet.se/stockholm/en/exhibitions/yayoi-kusama/>
<http://www.modernamuseet.se/stockholm/en/exhibitions/yayoi-kusama/art-and-fashion/>
<http://www.artnet.com/artists/yayoi-kusama/3>

Koronczi Endre: Cipők <http://www.koronczi.hu/texts/till-interview.html>
<http://koronczi.blogspot.hu/2012/11/isten.html>

Koronczi Endre: Minden csoda, Artist loves you, Kordonszalag, Láthatóság,
<http://www.koronczi.hu/mirror/index.html> <http://www.koronczi.hu/freewill/index.html>

Kosuth, Joseph: Egy és három szék, 1965.
http://www.moma.org/collection/object.php?object_id=81435
http://hu.wikipedia.org/wiki/Joseph_Kosuth

Lakner Antal: Eurotrop, Dermohërba „A Eurofarm) 2000.
<http://tokyotenuki.blogspot.hu/2006/03/antal-lakner.html>
<http://www.google.hu/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&ved=0ahUKEwj8293ysqrQAhXL7BQKHe5BDWsQFggfMAE&url=http%3A%2F%2Ffacax.eu%2Fmuveszek%2Flakner.antal.42.html%3FdownloadType42%3Ddoc%26downloadFile42%3D1137&usq=AFQjCNEwk--9imGd-g-9iGpSitrfeANXA&sig2=4oxV9dx2tjxTjtyO2PhWDQ&bvm=bv.138493631,d.d24&cad=rjt>

Lakner Antal: Tárgyak - INERS_Home Transporter a talicska pad 1998.
<http://www.artpool.hu/lehetetlen/real-kiall/nevek/laknera.html>
<http://artportal.hu/lexikon/muveszek/lakner-antal-1446>

Márton Zsolt: Rajzfilmfigurák anatómiája, 2012.
http://www.tervezografika.hu/biennale_14/marton_zsolt0.html

<http://designdroops.cafeblog.hu/2012/08/27/kortars-magyar-artplacc/>
<http://hg.hu/cikkek/design/4937-mome-bestiariu-mato>

Mátrai Erik, http://acbgaleria.hu/muveszek/matrai_erik.13.html?pageid=272
<http://kultu.hu/2012/05/az-emberi-lab-mint-merkegyseg/>
<http://epiteszforum.hu/terilluzionista-interju-matrai-erikkel>
<http://artportal.hu/lexikon/muveszek/matrai-erik-7507>

Németh Hajnal: Összeomlás, 2011. <https://www.youtube.com/watch?v=mMYuH4yVJVY>

Németh Ilona: Rész, 2000. http://www.balkon.hu/archiv/balkon04_08/02szipocs.html

Oppenheim, Méret: Prémes csésze, 1936.
http://en.wikipedia.org/wiki/File:M%C3%A9ret_Oppenheim_Object.jpg

Pacsika Rudolf: Láncos létra: Expanding innovation, 2005. Egyensúly
http://www.balkon.hu/archiv/2006/2006_10/2abszurd.html

Plessi: LLaut Light, 2011. <https://www.youtube.com/watch?v=-VeM9MFkqPo>

Ray, Man: Ajándék, 1963.
[http://commons.wikimedia.org/wiki/File:'Cadeau' by Man Ray, iron and nails, Tate Modern.JPG](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:'Cadeau'_by_Man_Ray_iron_and_nails_Tate_Modern.JPG)

<http://smarthistory.khanacademy.org/surrealism-manray.html>

Ráskai Szabolcs: háztartási tárgyak, szerkezetek <http://www.raskaiszabolcs.com/>

- Shiota, Chiharu munkái, terei, <http://www.chiharu-shiota.com/en/>
- Szabó Ádám: Vörös sün, áldokumentum film <http://szaboadam.tumblr.com/archive>
<http://szaboadam.tumblr.com/post/45256097314/red-hedgehog-2005-video-detail-1922-loop>
<http://szaboadam.tumblr.com/post/45175435366/red-hedgehog-2005-video-245-loop>
- Szentjóby Tamás: Hülő víz, 1960. (Plágium 2000)
<http://multiplika2000.wordpress.com/2008/11/16/hulo-viz/>
- Szirmai Márton: Grimm Cafe, 2013, animációs rövidfilm, <https://vimeo.com/69794173>
- Vác Péter: Nyuszi és az őz, animáció, 2012. <https://vimeo.com/52744406>
- Várnai Gyula: Átjáró, 1993. http://www.varnaigyula.hu/munkak/atjaro_ii..8.html?&pageid=7
- Várnai Gyula: Hármasság, 1995.
<http://www.varnaigyula.hu/munkak/harmassag.33.html?&pageid=7>
- Weiwei, Ai <http://cornandsoda.com/kortars-arcok-ai-weiwei/>
http://hvg.hu/hvgmuerto/20150322_Szokes_az_Alcatrazba_Ai_Weiwei_es_a_bor
<https://www.wien.info/hu/sightseeing/museums-exhibitions/contemporary-art/aiweiwei-21er-haus>
<http://stilblog.hu/2011/04/12/ai-weiwei-es-a-napraforgo-magok/>
<http://www.origo.hu/filmklub/blog/kritika/20121031-egy-kinai-ad-lecket-demokraciabol-ai-weiwei-never-sorry.html>
- Westminster Bestiary, <http://www.facsimilefinder.com/articles/westminster-bestiary-bestiaries-third-family/>

7. osztály

- Baglyas Erika: Tehetetlenségi nyomaték 2010.
<http://baglyaserika.blogspot.hu/2011/09/tehetetlensegi-nyomatek-2010.html>
- Benczur Emese: Munkám gyümölcse, Munka közben az utazásra gondolok,
http://www.kieselbach.hu/kiallitas-alkotas/lutzenburger-gyujtemeny_261/munkam-gyumolcse_18803
- Boros Mátyás, Heim Péter: Párhuzamos tárgyak 2016.
<http://www.kortaronline.hu/2016/04/kepzo-fekete-feher-igen-nem/31401>
<http://www.75lengyelkultura.hu/tomasz-piars.php>
<http://artportal.hu/magazin/kortars/google-transz-es-facebook-zikkurat-babeli-latomasok-a-bazilikaban>
- Chilf Mária: Átmeneti tárgyak, 2014. <http://www.nappalimenedekhely.ro/atmeneti-targyak/>
- Csáky Marianne: Madonna, Királynő, Időgrás sorozat (varrott fotók)
http://www.mariannecsaky.be/stitched_photos_1_640.htm

Csontó Lajos: Közös nevező <http://catalog.c3.hu/index.php?page=work&id=841&lang=HU>

Csörgő Attila: Plátói szerelem <http://www.c3.hu/~acsorgo/projektek/platoi1.html>

Duchamp, Marcel: Kerékpár, 1951. <https://www.artsy.net/artist/marcel-duchamp>

Eszterházy Marcell: Past in progress / Folyamatban lévő múlt 2012.

<http://www.ligetgaleria.c3.hu/410.html>

Fischli, Peter & Weiss, David: Der Lauf Der Dinge (mobil installáció, láncreakció)

<http://www.youtube.com/watch?v=RProIO-KvKw>

<http://www.youtube.com/watch?v=jzbzIFAY4VE>

Galántai György: Akusztikus szék, 1985. 1985 http://www.artpool.hu/lehetetlen/real-kiall/nevek/galantai_szek.html

<http://www.galantai.hu/works/VHKkoncert.html>

Galántai György: 200%-os csákány, 1979. http://www.artpool.hu/lehetetlen/real-kiall/nevek/galantai_csakany.html

Gerber Pál: Konstelláció, 1999. Jó jel (Nem azért élek, hogy boldog legyek, hanem hogy

teljesítsem kötelességemet, 1992. Por a modernizmuson, <http://www.mke.hu/node/33492>

http://www.ludwigmuseum.hu/file/egyeb/0wuV2010_gerber_pal_kisfuzet.pdf

Haraszty István: Energiaátalakító <http://artportal.hu/lexikon/muveszek/haraszty-istvan-101>

Jovánovics György: Mennyezetreszorító szerkezet, 1971. <http://labor.c3.hu/jovanovics-gyorgy-mennyezetreszorito-szerkezet-1971/>

Kicsiny Balázs: Suszterinas 2005. <http://www.btmfk.iif.hu/kicsinynew.html>

Koralevics Rita: Házakat áttörő fák, Fészke az otthonom sorozat, 2008. Bedeszakázott fa,

2010. <http://koralevicsrita.blogspot.hu/2008/08/kiallitas-kepei.html>

<https://vimeo.com/30997352>

Koronczi Endre: Cipők 2012. <http://www.koronczi.hu/texts/till-interview.html>

<http://koronczi.blogspot.hu/2012/11/isten.html>

Koronczi Endre: Ploubuter park 2013-15.

<http://www.koronczi.hu/ploubuterpark/spec/index.html>

Lakner Antal: Elevator stretching program – rajzos útmutató

<http://www.google.hu/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=4&ved=0ahUKEwizm5a>

[wLjQAhUCIxoKHUMqDfoQFggoMAM&url=http%3A%2F%2Facax.eu%2Fmuveszek%2Flakner-
antal.42.html%3FdownloadType42%3Ddoc%26downloadFile42%3D1137&usg=AFQjCNEwk-
9imGd-q-9iGpSitrfeANXA&sig2=dsvbQ1EYyxPWTF3-
wcvywA&bvm=bv.139250283,d.bGg&cad=rjt](http://www.fax.eu/muveszek/flakner-antal.42.html%3FdownloadType42%3Ddoc%26downloadFile42%3D1137&usg=AFQjCNEwk-9imGd-q-9iGpSitrfeANXA&sig2=dsvbQ1EYyxPWTF3-wcvywA&bvm=bv.139250283,d.bGg&cad=rjt)

Lakner Antal: Iners sorozat, Fiktív utópiák és köztéri művek (Mátyás szellőző, Teufelsberg, Metró Istanbul)

http://www.artmagazin.hu/artmagazin_hirek/hataratlepesek_lakner_antal_kepzomuvesz.1271.html

Lakner Antal: Passzív munkaeszközök, Elevator stretching, Duplagravitációs ruha, Mikrogravitációs lebegőkabin, Memória Periszkóp 2004. körtér

<http://epiteszforum.hu/publikus-aluljarok-palyazat4>

<http://www.ludwigmuseum.hu/site.php?inc=kiallitas&kiallitasId=804&menuId=44>

Mátrai Erik fény terek http://www.acbgaleria.hu/artists/erik_matrai.13.html

<http://zsofiaszemzo.com/project/valami-hianyzik/>

Miklósi Ádám: "Chlorella" lélegző algapavilon, 2016. <http://ecolounge.hu/art/magyar-gyoztes-a-nemzetkozi-megmerettetesen-a-lelegzo-algapavilon-a-termeszet-es-a-modern-technologia-talalkozasabol-szuletett>

Németh Hajnal: Összeomlás, 2011. <https://www.youtube.com/watch?v=mMYuH4yVJVY>

Pacsika Rudolf: Láncos létra (Extending Evolution) 2005.

http://www.balkon.hu/archiv/2006/2006_10/2abszurd.html

Ráskai Szabolcs: háztartási szerkezetek (pl.: 2005. Lepárlás, porítás, Tálalás, 2007. Párológép, 2004. Tortagép, 2003. A főzés mechanikai allegóriája, Vízelszívó berendezés)

<http://www.mke.hu/new/diploma2005.php?page=3> <http://www.mke.hu/node/14124>

Swierkiewicz Róbert: Fénybefőtt 1984. <http://www.artpool.hu/lehetetlen/real-kiall/nevek/swierkiewicz.html>

Szemző: Kontinensek elfelejtése, 2014.

http://www.port.hu/szemzo_zsofia: a kontinensek elfelejtese/pls/w/event.event_page?i_event_id=2375275&i_event_area_id=24

Szentjóbý Tamás: Húló víz, 1960. (Plágium 2000)

<http://multiplika2000.wordpress.com/2008/11/16/hulo-viz/>

Tarr Hajnalka: Az 1967.1.1-i kézmérlegkategória határai

http://www.artmagazin.hu/online/hirek/ajanlok/vonalak_es_fonalak.476.html?pageid=81

Tinguely, Jean: Rajzgép

<http://www.youtube.com/watch?v=GOo5uq2fH6g&feature=related>
<http://www.youtube.com/watch?v=FZpEYLa9PGs&feature=relmfu>

Türk Péter: Osztályátlag I. II. . <http://www.mng.hu/kiallitasok/allando/177/oldal:16/321>

<http://www.mng.hu/kiallitasok/allando/177/oldal:16/322>

Warhol, Andy: Campbell's Soup Cans , 1962.

https://en.wikipedia.org/wiki/Andy_Warhol#/media/File:Warhol-Campbell_Soup-1-screenprint-1968.jpg

8. osztály

Andrási Edina: Képlékeny hagyomány, kerámia, 2012.
<http://www.fise.hu/www/users/andr%C3%A1si-edina>

Baglyas Erika: Száz lepedő 2007.
http://teregetes.blog.hu/2007/11/01/baglyas_erika_szaz_lepedo

Banksy: Graffitik <http://banksy.co.uk/>

Borsos Lőrinc, Gosztola Kitti: Botanika és a politika, 2016.
<http://borsoslorinc.com/hu/index.php/hatalmas/viragnyelven/>
<http://borsoslorinc.com/hu/index.php/szemelyes/kiallitas-szueleinknek/>

Bolezzi, Elisa: „Microcollection” 1990-2013. 42-44. oldal
https://issuu.com/elntree/docs/balkon_2015_11_12

Klayman, Alison: Ai Weiwei: Never Sorry, dokumentumfilm, 2016.
<http://aiweiweineversorry.com/> <http://www.origo.hu/filmklub/blog/kritika/20121031-egy-kinai-ad-lecket-demokraciabol-ai-weiwei-never-sorry.html>

Erdély Miklós: Hadititok, 1984. <http://artportal.hu/lexikon/muveszek/erdely-miklos-69> „No photographing”/Fényképezni tilos, 1974. http://www.artpool.hu/art73_74/erdely4.html, Hűség, 1979.
http://arthist.elte.hu/Tanarok/SzoekA/fulltexts/EM_Huseg_Lexikon_2008.htm

Giuliani, Romina: Kiút a mindennapokból, 2016. <https://vimeo.com/user7404254>

He Xianyu: Marath halála, 2014. (Berlin, Uferhalle, fiatal pekingi művészek kiállítása)
<http://artobserved.com/2013/04/art-basel-miami-beach-to-showcase-contemporary-chinese-artists/>

Haring, Keith: Public Projects, Mural, 1989. <http://www.haring.com/!/art-work/111#.WGZwBnkzXIU>, Sculpture, Installáció, 1981-1990.

<http://www.haring.com/!/genre/sculpture> <http://www.haring.com/!/art-work/218#.UxRVhmPLIU>

Hirst, Damien: Az isten szerelmére 2007, A halál fizikai képtelensége egy élő tudatában), 1991., Petty-festmények, „Nile” táska, 2012., „Entomology” táskák, 2013., Gyógyszertárnak álcázott étterem, 1998-2003, 2014., Hymn, 1999., Feloldozás – Szimpatikus nagy fehérben, 2006., Aranyozott mamut csontváz, 2015.
http://hvg.hu/kultura/20120514_damien_hirst_retrospektiv_london
<http://cornandsoda.com/kortars-arcok-damien-hirst/>
http://artmagazin.hu/artmagazin_hirek/koponyak_kora_-_damien_hirst.231.html
<http://www.stylemagazin.hu/hir/Damien-Hirst-es-a-Prada-halott-bogarai/8776/>
<http://kunszt.reblog.hu/ukran-szarmazasu-milliardose-hirst-mammutja>
<http://urbanplayer.hu/kult/damien-hirts-pharmacy-2/>

Koronczi Endre: Ploubuter park, 2012.
<http://www.koronczi.hu/ploubuterpark/spec/index.html>

Koronczi Endre: Ploubuter park, 2013-2015.
<http://www.koronczi.hu/ploubuterpark/spec/index.html>

Koons, Jeff: Kiepenkerl/Házaló, 1987. <http://www.jeffkoons.com/artwork/kiepenkerl> Auto, 2001. <http://www.jeffkoons.com/artwork/easyfun-ethereal> Balloon Monkey, 2006-2013. <http://www.jeffkoons.com/artwork/balloon-monkey> Antiquiti 1. 2009-2012. <http://www.jeffkoons.com/artwork/antiquity> Gazing Ball (Antinous-Dionysus), 2013. <http://www.jeffkoons.com/artwork/gazing-ball> Gazing Ball (Altdorfer The Battle of Alexander at Issus), 2014-2015. <http://www.jeffkoons.com/artwork/gazing-ball-paintings#sthash.xMW44Pgv.dpuf> Metallic Venus, 2010-2012. <http://www.jeffkoons.com/artwork/antiquity/metallic-venus> Seated Ballerina, 2010-2015. <http://www.jeffkoons.com/artwork/antiquity/seated-ballerina> Gazing Ball (van Gogh Wheatfield with Cypresses), 2015. <http://www.jeffkoons.com/artwork/gazing-ball-paintings/gazing-ball-van-gogh-wheatfield-cypresses#sthash.Cfloapwj.dpuf> Gazing Ball (David Intervention of the Sabine Women), 2016. <http://www.jeffkoons.com/artwork/gazing-ball-paintings/gazing-ball-david-intervention-the-sabine-women#sthash.PafK6BSV.dpuf> Koons x Google: Jeff Koons Live Case Jeff Koons collaborated with Google to create the limited edition Jeff Koons Live Case, 2016. <http://www.jeffkoons.com/artwork/projects/koons-x-google-jeff-koons-live-case#sthash.R88qDi1D.dpuf>

Horn, Rebecca: Dreaming Stones, 2006.
http://www.marthagarzon.com/contemporary_art/2012/07/rebecca-horn-body-art-performance-installations/ Ceruzamaszk, 1972.
http://www.balkon.hu/archiv/2006/2006_11_12/06edina.html

Lublói Zoltán: Tollaslabda szószóró, 2010. <http://www.lubloy.hu/product.php?id=24> Spanyol lány váza, porcelán, Play, Egyedi dekorváza, 2011-2015. <http://www.lubloy.hu/product.php?id=114>

Miskolczi Emese: Én vagyok az, 2016. http://www.ikon.hu/artroll/index?search=e_id&search_string=12783
<http://www.emesemiskolczi.com/fr/accueil.html>

Ráskai Szabolcs: Étkészlet 2005., Textil 2003. <http://www.raskaiszabolcs.com/?action=galeri&year=2005&item=galeri/2005/37.jpg>

Shonibare, Yinka: David (after Michelangelo), 2016., Venus de Milo (after Alexandros), 2016., Discus Thrower (after Myron), 2016. <http://www.stephenfriedman.com/artists/yinka-shonibare-mbe/artwork>

Szabó Ádám: Plasztikai műtét, 2007. <http://szaboadam.tumblr.com/post/45486523141/vanitas-plastic-surgery-2007-video-0505-loop>

Szirmay Zsanett: Soundweaving projekt, A hímzés hangja <http://soundweaving.mome.hu/hu/>
<http://inspiralodesignmelet.hu/szirmay-zsanett-soundweaving/>

Tóth Endre: „Örülök sorozat” pl.: Örülök, ha égő újságot olvashatok, 1973-76., Örülök, ha így csinálhatok, 1973-76., Örülök, ha a falat nézhetem, 1975. http://www.acbgaleria.hu/muveszek/tot_endre.78.html?subpage=cv

Várnagy Tibor: A szegénység nem törvénytelen, 1989. <http://artportal.hu/lexikon/muveszek/varnagy-tibor-1123>

Weiwei, Ai: Napraforgó magok, 2011. <http://stilblog.hu/2011/04/12/ai-weiwei-es-a-napraforgo-magok/>

Weiwei, Ai: az Alcatrazban, 2014 (Lego-szőnyeg: Trace/Nyom, Fénytörés, installáció, A széllel, installáció),

http://hvg.hu/hvgmuerto/20150322_Szokes_az_Alcatrazba__Ai_Weiwei_es_a_bor
Dumbass, videoklip, 2013. <https://www.youtube.com/watch?v=lyQZ-oLshOQ> S.A.C.R.E.D. installáció, 2013. <http://www.designboom.com/art/ai-weiweis-s-a-c-r-e-d-depicts-scenes-from-his-incarceration/> <http://www.lissongallery.com/exhibitions/ai-weiwei-disposition>

9. osztály

Akkezdet Phiai zenekar

<https://www.youtube.com/watch?v=w9wlj9M0cH4>

<http://slampoetry.hu/slammerek/>

Althamer, Pawel: A szomszédok /The Neighbors, 2014.

<http://artobserved.com/2014/02/newyorkpawelalthamertheneighbors-at-the-new-museum-through-april-13th-20014/>

Apollinaire, Nagy László: Kalligrammák

<http://slideplayer.hu/slide/2068432/>

Arman: Vénusz babákkal, 1969.

<http://catalogue.drouot.com/refdrouot/lotventesauxencheresdrouot.jsp?id=503116>

<http://a4rizm.tumblr.com/post/9845449688/arman-v%C3%A9nus-aux-dollars-billets-de-1>

Asztalos Zsolt: Kilőtték, de nem robbant fel, 2013.

<http://www.viltin.hu/hirek/megnyiltaz55velenceikepzomuveszetibiennale>

Baglyas Erika: Ami marad, 1973.

<http://kulter.hu/2015/08/ennel-is-kevesebb-ami-marad/>

Bahrani, Ramin: Plastic bag, short film, 2009

<https://blackiswhiteblog.wordpress.com-/2014/04/14/short-film-review-werner-herzog-makes-ramin-bahranis-plastic-bag-2009-come-to-life-through-his-iconic-voice/>

<https://www.youtube.com/watch?v=-GLgh9h2ePYw>

Bak Imre: A képzelet fényei, 2008.

<http://vjgkortars.hu/hu/kiallitasok/bak-imre-es-roters-katharina-kiallitasai/>

Banksy művészete <http://www.lifehack.org/articles/communication/15-life-lessons-from-banksy-street-art-that-will-leave-you-lost-for-words.html>

Bento, Dinho munkái

<https://streetsonart.com/theres-nothing-normal-about-dinho-bentos-street-art/a-consumerist-man-animal-hybrid-eats-macdonalds-in-this-fine-art-painting-by-street-artist-dinho-bento>

Boros Mátyás: Közös kövek,/Mars attribútumai lehetnek/, 2016.

<http://www.kortaronline.hu/2016/04/kepzofoketefeherigennem/31401>

Borsi Flóra: Time travel képek, 2010-es évek eleje

<http://floraborsi.com/about>

Bukta Imre: Szomszédasszony, 2011.

<http://www.ludwigmuseum.hu/site.php?inc=kiallitas&kiallitasId=964&menuId=43>

Clark, Kate hibrid szobrai

<https://beautifulbizarre.net/2015/01/27/human-animals-kate-clark/>

Cragg, Tony: Erodált tájkép, 1999.

<http://slideplayer.hu/slide/2217717/>

Cristiansen, Bryan: Ózborjú, 2013.

<http://stremmelgallery.com/the-animal-in-contemporary-art-ii/>

Duchamp, Marcel: Biciklikerek, 1913.

<https://sciart.eu/hu/2014-08-28-1008/998/lazadok-diszkret-baja-dada-es-surrealizmus>

Erdélyi Miklós: Hűség, akciótárgy, 1979.

http://arthist.elte.hu/Tanarok/SzoekA/fulltexts/EM_Huseg_Lexikon_2008.htm

Ernst, Max művészete

<https://artblart.com/tag/max-ernst-approaching-puberty/>

Eszterházy Marcell: Past in progress / Folyamatban lévő múlt című kiállítás, 2012.

<https://www.youtube.com/watch?v=ytGg3O--fR3Y>

Épületek betűből:

<http://vivelacuisine.pl/artykul/126-kolacja-na-wiezy>

http://irocimborak.blogspot.hu/-2013_07_01_archive.htm

<https://www.etsy.com/listing/240291121/lottery-winnercollagelottery-player>

Fajó János: Szalag, 1969.

http://viragjuditgaleria.hu/hu/muveszek/muveszek/F/fajo_jano/

Flanagan, Barry: A gondolkodó, 1990.

<http://slideplayer.hu/slide/2217717/>

Gazdag Ágnes: Vénusz, 2010.

<http://designdroops.cafeblog.hu/2012/08/27/kortars-magyar-artplacc>

Glendinning, Lucy: Feather Child, 2012.

<http://www.lucyglendinning.co.uk/>

Kandinszkij, Vaszilij Vasziljevics: Fuga, 1914.

<http://enciklopedia.fazekas.hu/tarsmu/-expresszionizmus.htm>

http://www.rovart.com/hu/kandinsky_1252

Az első absztrakt akvarell, 1910.

<http://www.wassilykandinsky.net/work-28.php>

Keserü Ilona: Színváltó hangtestek kiállítás, 2011.

https://issuu.com/elntree/docs/balkon_2012_01

<http://www.kieselbach.hu/kiallitas/cangiante-ilona-keseru-ilona>,

<http://www.cirkart.hu/2016/06/24/megadatik-neki-amit-valaszt-maganak-keseru-ilona-életmutarlata-m21-pecsi-galeria-zsolnay-negyed-2016-marcius-majus/>

From the world, 1974-75.

http://fidelio.hu/vizual/2015/11/06/-tarlat_post_modem/

Koronczi Endre: Csettegő – szépségverseny, public art projekt, 2003.

[https://issuu.com/koronczi/docs/tataizsoka-monddhogszeretsz](https://issuu.com/koronczi/docs/tataizsoka-monddhogyszeretsz)

Kosuth, Joseph: Egy szék, 1965.

https://issuu.com/elntree/docs/balkon_2013_03/8

Laurent, Yves Saint: The Mondrian Collection, 1965.

<https://www.barnebys.co.uk/blog/article/2880/>

LeWitt, Sol: Struktúra, 1976.

<http://slideplayer.hu/slide/2217717/>

Magritte, René művészete

<https://kepzelmeszek.wordpress.com/rene-magritte/>

Magritte, René: A képek árulása sorozat, Ez nem pipa, 1929.

<http://tudasbazis.sulinet.hu/hu/muveszetek/muveszettortenet/muveszettortenet12evfolyam/elemzesimodszerek/vizualisesfogalmimegismeres>

Maurer Dóra: Puha sarok, 1996.

<http://www.c3.hu/scca/butterfly/Maurer/-2hu.html>

4képből 5-kép, 1975.

<http://www.mke.hu/node/29305/munkak?page=1>

Mondrian, Piet: DE STIJL

<http://architizer.com/blog/mondrian/>

Monet, Claude: Rouen-i katedrális sorozat, 1892-94

http://www.artfactory.com/art_appreciation/landscapes/claude_monet.htm

Picasso, Pablo állatszobrai

<http://maxileadmetals.co.uk/7-incredible-pieces-of-art-made-from-scrap-metal-and-junk/>

http://www.nytimes.com/interactive/2016/01/18/arts/design/picasso-sculpture.html?_r=0

Pinczehelyi Sándor: Sarló és kalapács I-IV. , 1973.

<http://www.ludwigmuseum.hu/site.php?inc=kiallitas&kiallitasId=964&menuId=43>

Ray, Man: Akadály, 1920.

<https://sciart.eu/hu/2014-08-28-1008/998/lazadok-diszkret-baja-dada-es-surrealizmus>

Salcedo, Doris: Untitled, 2004-5.

<http://portrait.pulitzerarts.org/south-main-gallery/salcedo/>

Sass Valéria: Hermész, a hírhozó, 1998.

<http://www.ludwigmuseum.hu/site.php?inc=-kepkereso&kepId=1559>

Shonibare, Yinka: David /after Michelangelo/, 2016., Venus de Milo /after Alexandros/, 2016.

<http://www.stephenfriedman.com/artists/yinkashonibarembe/artwork>

Street art alkotások

http://varosban.blog.hu/2014/08/26/a_legjobb_street_art_alkotasok_budapesten_-_es_mashol

<http://streetartbp.hu/>

Szabó Ádám: Vasárnap reggel a parkban Duan Zahoranszk'yval, 1995.

http://www.szaboadam.hu/portfolio_200095-vas01.html

Szarvák Antal: Confirm, tárgy–kollázs a „facebook, lájkok, szelfik – Köztünk élő társas magány” című kiállításon, 2016. <http://bpavantgarde.blog.hu/2016/02/18/aki-muveszettel-foglalkozik-soha-nem-ulhet-a-baberjain-interju-szarvak-antal-kepzo-muveszettel-targy>

Tandori Dezső: képversek és vers-képek
<http://www.irodalmiradio.hu/femis/dnagy/-kepvers/lapok/147.htm>

Udushlivy, Igor: Magritte válfá, 2011.
http://liszteslada.blog.hu/2011/04/26/-magritte_fogas

Vasarely, Victor munkássága
<http://www.theluberon.com/activities/museums-galleries/fondation-vasarely-vasarely-foundation>
<http://www.famoushostels.com/vasarely-foundation-aix-en-provence/>
<http://www.gettyimages.com/photos/victorvasarely?excludenudity=true&sort=mostpopular&mediatype=photography&phrase=victor%20vasarely>

Várnai Gyula, Most már tudom, installáció, 2008
http://www.varnaigyula.hu/munkak/most_mar_tudom.60.html?&pageid=7

Viola, Bill: The Greeting, 1995
http://interartive.org/2008/10/bill_viola/

10. osztály

Előkészületben.

11. osztály

Előkészületben.

12. osztály (külön lehetőségként)

Előkészületben.

6. Hivatkozások és ajánlott irodalom

(A későbbiekben bővülni fog).

Bolen, Jean Shinoda (2008): *Bennünk élő istennők*. Stúdium Effektíve Kiadó, Budapest.

Geisbühl Tünde (2009): Módszerek – utak – lehetőségek. In: Baranyai Zoltánné (szerk.) Dr. Balogh László, Geisbühl Tünde, Dr. Mátyásné Hrk Mária és Völgyesi Attiláné: *Tanulási utak, lehetőségek. Módszertani segédanyag az alapfokú művészetoktatás képző- és iparművészeti ágán tanítók részére*. Vizuális Pedagógiai Műhely, Badacsonytördemic. 43-110.

Geisbühl Tünde (2013): Vizuális kultúra 5. évfolyam Óravázlat/Tanmenet. *OFI Projektek Implementáció*. <http://ofi.hu/5-efolyam-2> (Utolsó letöltés: 2016. 12. 12.)

Geisbühl Tünde (2014): A vizuális nevelés szerepe a diákok mindennapjaiban. *Új Köznevelés*. 70. évfolyam (9 szám) 26-29.

Ginnis, Paul (2007): *Tanítási és tanulási receptkönyv. Az izgalmas és élvezetes tanulás eszközei*. Alexandra Kiadó, Pécs.

Hámori József (1985): *Nem tudja a jobb kéz, mit csinál a bal... Az emberi agy aszimmetriái*. Kozmosz Könyvek, Budapest.

Ivacs Ágnes – Sugár János (szerk) (1997): *Buldózer. Médiaelméleti antológia*. Media Research Alapítvány, Budapest

Kárpáti Andrea (2005). *A kamaszok vizuális nyelve*. Akadémiai Kiadó, Budapest

Keserü Katalin (1993): *Variációk a pop artra. Fejezetek a magyar művészetből 1950-1990*. Új Művészet Kiadó, Budapest

L. Menyhért László (1996): *Képzőművészeti irányzatok a XX. Század második felében*. Stúdium Kiadó, Nyíregyháza

Mezei Árpád (1984): *Elméletek és művészek*. (szürrealizmus fejezet), Gondolat Kiadó

Ponge, Francis (2004): *A szappan*. Orpheusz, Budapest.

Sebők Zoltán (1987): *Az új művészet fogalomtára 1945-től napjainkig*. Az újvidéki Képes Ifjúság hetilap megbízásából, Újvidék

Simmel, Georg (1990): *Velence, Firenze, Róma*. Atlantisz, Budapest.

Taylor, I. A. (1983): Az alkotó folyamat természete. In: Halász László (szerk.): *Művészetpszichológia*. Gondolat Kiadó, Budapest. 135-151

Tersánszki Józsi Jenő (2000): *A félbolond/Egy ceruza története*. Holnap, Budapest

Vásárhely Tamási - Sinkó István (2004): *Múzeum az iskolatáskában*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest